

**West-Friese
Archeologische
Notities 75**

Toelichting Beleidskaart Archeologie gemeente Texel

S.Y.M. Veenstra, F.C. Schinning,
C.M. Soonius & A.S. de Groot

Went

Oesterwijk

hoge berch

lange meel

Went

De buich

Texel

De Westin

Den horey

Toelichting Beleidskaart Archeologie gemeente Texel

S.Y.M. Veenstra
F.C. Schinning
C.M. Soonius
A.S. de Groot

Redactie: M.H. Bartels

Colofon

West-Friese Archeologische Notities 75

Titel	Toelichting Beleidskaart Archeologie gemeente Texel
Opdrachtgever	Gemeente Texel
Auteurs	S.Y.M. Veenstra (KNA archeoloog, Archeologie West-Friesland) F.C. Schinning (KNA archeoloog, Archeologie West-Friesland) C.M. Soonius (senior KNA archeoloog, Archeologie West-Friesland) A.S. de Groot (KNA archeoloog, Archeologie West-Friesland)
Redactie	M.H. Bartels (senior KNA archeoloog, Archeologie West-Friesland)
Opmaak	F.C. Schinning
Datum	31 juli 2024

Afb. 1. In 2019 werd in het kader van de Nationale Archeologiedagen voor de tweede maal de Dag van de Texelse Archeologie georganiseerd. Ook voor kinderen viel hier veel te zien en te doen.

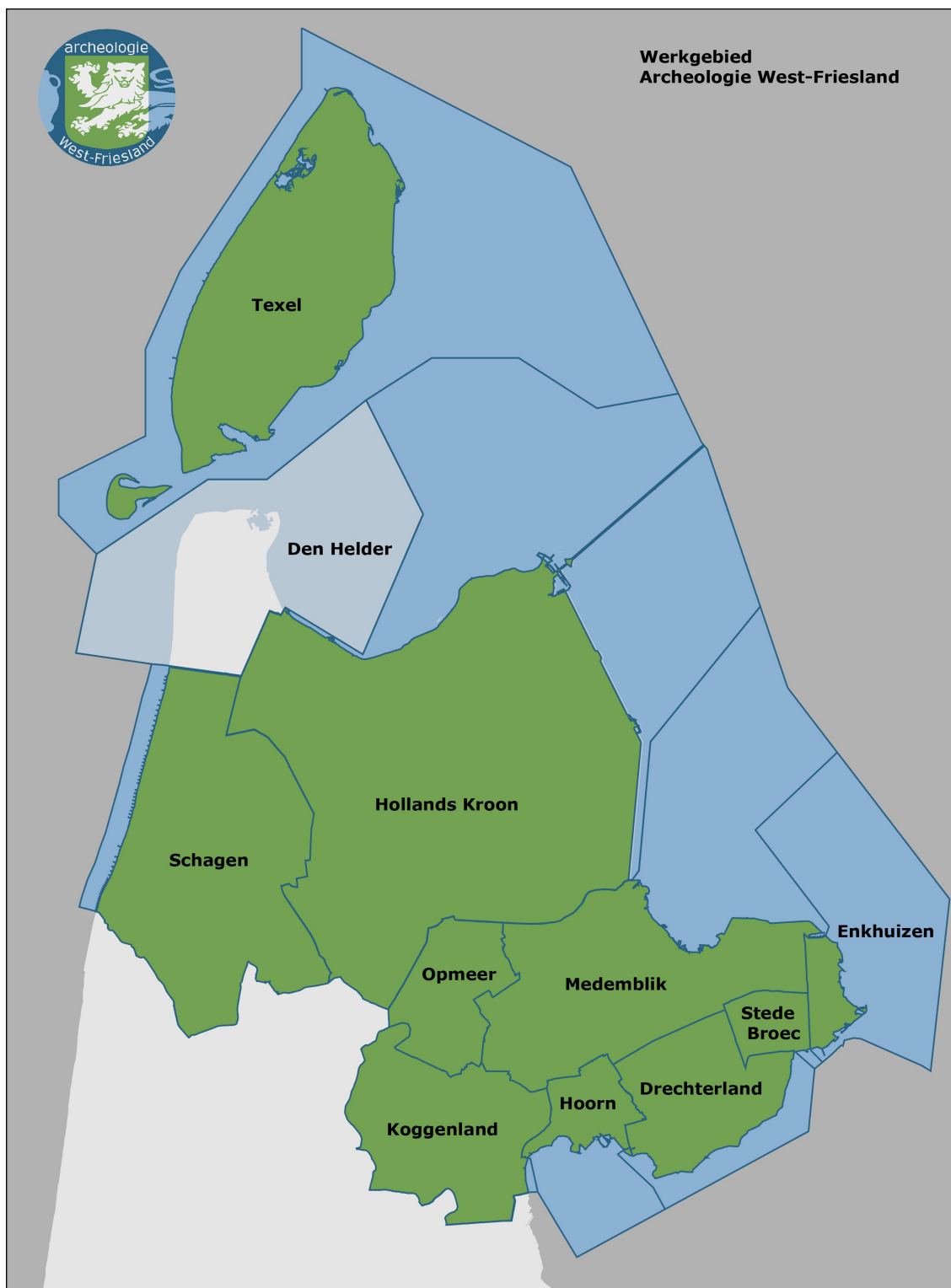
© Archeologie West-Friesland 2024

Niets van deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, film, fotokopie, digitaal of geautomatiseerd systeem zonder voorafgaande toestemming van de copyrighthouders en de auteur, met uitzondering van de genoemde copyrighthouders.

De uitgever heeft de inhoud met de grootst mogelijke zorgvuldigheid samengesteld. Ondanks deze zorgvuldigheid kunnen gegevens zijn veranderd of onjuist zijn weergegeven.

Inhoudsopgave

Samenvatting	7
1. Inleiding	8
2. Actualisering beleidskaart archeologie 2024	13
2.1 Inleiding	13
2.2 Verantwoording bronnen	16
2.3 Geraadpleegde bronnen	19
2.4 Bekende waarden	25
2.5 Te verwachten waarden (verwachtingen)	26
3. Toepassing van de beleidskaart	27
4. Vooruitblik	29
Literatuur	30
Bijlage 1 – Beleidskader	34
Bijlage 2 – AMZ-cyclus	44
Bijlage 3 – Archeologie-vriendelijk bouwen	46
Bijlage 4 – Archeologische monumenten (AMK-terreinen) binnen de gemeente Texel	47
Bijlage 5 – Bronnen	51
Kaartbijlage 1 - Beleidskaart Archeologie Texel	

Afb. 2. Het werkgebied van het gemeentelijke samenwerkingsverband Archeologie West-Friesland.

Samenvatting

Voor u ligt de toelichting op de Beleidskaart Archeologie van de gemeente Texel. De gemeente en haar bewoners mogen trots zijn op haar rijke bodemarchief en cultuurlandschap. Een rijk bodemarchief geeft automatisch een grote verantwoordelijkheid hoe om te gaan met het archeologisch erfgoed. Sinds de invoering van de Wet op de Archeologische Monumentenzorg (Wamz) in 2007 (vanaf 2016 overgegaan in de Erfgoedwet en per 1 januari 2024 in de Omgevingswet) ligt deze verantwoordelijkheid bij de gemeenten. De archeologische beleidskaart heeft tot doel het archeologisch erfgoed van de gemeente Texel waar nodig te beschermen.

Met het updaten van de beleidskaart wordt de advisering voor ruimtelijke ontwikkelingen vereenvoudigd, versoepeld en gepreciseerd. Kort gezegd zal dit leiden tot:

- Duidelijkheid voor burgers, bedrijven en overheden;
- Een meer precieze advisering bij bodemingrepen;
- Meer vrijstellingen voor archeologie;
- Het voorkómen van zinloos onderzoek;
- Meer behoud van archeologisch resten *in situ* (in de bodem, op de plaats zelf);
- Een snellere doorlooptijd van de advisering;
- De maatschappelijke last alleen tot het strikt noodzakelijke te beperken.

Indien de plaatsen waar archeologische waarden in de bodem aanwezig zijn niet kunnen worden ontzien, is het veiligstellen van de resten gewenst. Dit kan door middel van veranderingen in het plan, archeologie-vriendelijk bouwen of in het uiterste geval een archeologisch onderzoek. Net zoals nu liggen daarvoor ook in de gemeente Texel conform de Rijks regelgeving en het Verdrag van Malta de kosten bij de initiatiefnemer van de bouwingreep.

De archeologische beleidskaart van de gemeente Texel 2024 is een product van Archeologie West-Friesland, het archeologisch samenwerkingsverband van de gemeenten Drechterland, Enkhuizen, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec en Texel. Sinds 2010 specialiseert de organisatie zich in de regionale archeologie. De primaire functie is het adviseren van de gemeenten bij archeologische vraagstukken. Een andere belangrijke taak is het opstellen of verbeteren van de archeologische beleidskaarten van de gemeenten.

1. Inleiding

De gemeente Texel heeft een rijk bodemarchief en divers cultuurlandschap, dat de aandacht verdient. Het beleid heeft tot doel dit archeologisch erfgoed waar nodig te beschermen als bron van het gemeenschappelijk geheugen, als middel voor geschiedkundige en wetenschappelijke studies en als inspiratie voor (bouw) projecten en educatie.

De gemeente Texel kent verschillende periodes in de archeologie. De geologische en paleogeografische ontwikkeling van Texel is beschreven door Woltering.¹

- **Laat Paleolithicum – Mesolithicum**

(35.000 – 5300 voor Christus) – Aan de basis van het huidige Texel liggen pleistocene stuwwallen en afzettingen die zijn gevormd in de voorlaatste ijstijd, het Saalien, tussen 370.000 en 130.000 jaar geleden. Een eerste ijsfront kwam tot stilstand bij het huidige Texel en Wieringen en heeft hier stuwwallen achtergelaten. Hierna zijn in

een tweede ijsstroom de stuwwallen bedekt geraakt met grondmorene en keileem.² In het Texelse landschap zijn tegenwoordig nog keileemopduikingen van Den Hoorn en de Hoge Berg, tevens het hoogste punt van Texel op 14 m + NAP, goed herkenbaar. In de laatste ijstijd, het Weichselien is tussen 115.000 en 10.000 jaar geleden een pakket dekzand afgezet. Dit ligt op het oude land van Texel nog dicht aan de oppervlakte als een dunne laag op de kleileembulten en een dikker pakket in de dalen. Het oorspronkelijke reliëf is hierdoor aanzienlijk genivelleerd.³ Destijds was Texel nog geen eiland maar een verhoging in het droogliggende Noordzebekken. Menselijke bewoning op het grondgebied van Texel was al mogelijk in deze periode, maar de oudste vondsten dateren vooralsnog uit het Late Paleolithicum.⁴

- **Neolithicum** (Nieuwe Steentijd: 5300-2000 voor Christus) – Het Neolithicum wordt gekenmerkt door het voorkomen van landbouw en veeteelt en het gebruik van aardewerk. Het is opmerkelijk dat op Texel geen bekende nederzettingen uit het Neolithicum en de

Afb. 3. Gebrandschilderd glas uit de 15de eeuw, afkomstig van het Agnietenklooster van Den Burg, wordt gepuzzeld.

1 Woltering 2000.

2 De Jong 2015.

3 De Jong 2015.

4 Hessing *et al.* 2013, 22. Er is enige discussie over de datering van de paleolithische vondsten op Texel,

Vroege Bronstijd zijn gevonden. Wel zijn artefacten uit deze perioden bekend. Waarschijnlijk lagen de nederzettingen op de lager gelegen delen en waren deze door erosie of afzetting van marien sediment niet langer herkenbaar tijdens de veldkarteringen van de ROB door Woltering in de jaren 1975 - 1977.⁵

- **Bronstijd** (circa 2000 – 800 voor Christus) – Gedurende het Holoceen warmde het klimaat op en steeg de zeespiegel snel, waardoor het gebied van Texel deel werd van een marien landschap.⁶ Een herhalend proces van vorming van strandwallen en afzettingen van zeeklei volgde waarbij de kustlijn steeds meer opschoof naar het oosten. Veen begon vervolgens te groeien op de mariene afzettingen. Feitelijk was Texel nog niet gescheiden van het vasteland maar het bruikbare grondgebied werd vanaf de Bronstijd wel steeds kleiner, waarbij men woonde op dekzandruggen in een veenmoeras. Het totale te benutten oppervlak bedroeg in de Bronstijd ongeveer 54 km². In de Vroege Middeleeuwen slonk dit naar 18 km².

Afb. 4. Een bronzen bijl uit de Bronstijd, aangetroffen bij onderzoek in Den Burg (collectie Huis van Hilde).

- **IJzertijd/Romeinse Tijd** (circa 800 voor Christus – 450 na Christus) – Vanaf de midden-ijzertijd ontstonden dikke akkers door de bemesting met zoden. Tijdens de Romeinse tijd en vooral de vroege middeleeuwen is, bijvoorbeeld in het van nature heuvelachtige gebied aan de latere Beatrixlaan is door de toenmalige bewoners, veel grond verzet voor het bouwrijp maken van huisplaatsen, de uitbreiding van erven, het opvullen van de daar aanwezige laagten en het egaliseren van hogere terreingedeelten.⁷ In de Romeinse Tijd werden alleen de hoogst liggende dekzandruggen en het keileemplateau bewoond.⁸ Zo zijn bij opgravingen in Den Burg en Oosterend sporen uit zowel de Romeinse als de IJzertijd aangetroffen.

5 Hessing *et al.* 2013, 23.

6 Vos 2015.

7 Woltering 2016, 11.

8 Hessing *et al.* 2013, 15-17.

- **Middeleeuwen** (450 – 1500 na Christus) – Na de Romeinse Tijd raakte het veen deels bedekt onder zeeklei of erodeerde onder mariene invloed.⁹ Ook delen van het pleistocene dekzandgebied vielen ten prooi aan de zee. Het grootste deel van het veenmoeras ten zuiden van Texel raakte bedekt met zeeklei of verspoelde. Een verbinding met het vaste land van Friesland bestond mogelijk nog wel via het uitgestrekte veengebied de 'Moerwaard'.¹⁰

Afb. 5. Een hurkgraf uit de Romeinse Tijd. Opgraving Beatrixlaan, Den Burg (foto ROB).

Door stormvloeden in de late 14de eeuw ontstond het zeegat Marsdiep. De eerste vermelding dateert al in 817, waarschijnlijk als aanduiding van een afwaterende veenstroom of getijdengeul. Betere ontwatering van het veen zorgde ervoor dat het Marsdiep tussen 800 en 1200 verder kon uitbreiden naar het zuiden en oosten waarbij de huidige klif bij Den Hoorn werd gevormd.¹¹ Stormvloeden in de 13de en 14de eeuw veroorzaakten uiteindelijk een permanente open verbinding met het Almere en de Vlie, waarmee Texel een eiland is geworden.¹² In de loop van de Vroege Middeleeuwen of mogelijk zelfs pas rond 1300 stabiliseerde de krimp van de beschikbare woongronden.¹³ Het middeleeuwse Texel was een eiland geworden met een grillige kustlijn, waar alleen de hoogste delen bij springvloed nog boven water stonden.¹⁴ Kreek de Lange Waal of Laagwaal, gelegen tussen Den Burg en De Waal, scheidde het oostelijke deel van het eiland van het westen. Hiernaast bestonden meer getijdegeulen die diep landinwaarts liepen en zich hadden ingesleten in het lager liggende dekzandgebied.

In de Late Middeleeuwen werd geprobeerd om het bewoonbare land te consolideren, werden dijken opgeworpen en 'cooghen' (stukken buitendijks land of kwelders) ingedijkt. De oudste dijken dateren waarschijnlijk al vóór 1300 en vanaf 1350 werden systematisch de kwelders ten noorden van het oude land ingepolderd.¹⁵

9 De Jong 2015, 21.

10 Berendsen 2005, 217.

11 Schoorl 1999a, 25.

12 Schoorl 1999a, 25-26; De Jong 2015.

13 Verschillende bronnen zijn hier tegenstrijdig, Hessing 2013 meent dat in de Vroege Middeleeuwen de erosie afneemt. Kloosterhuis 1986 en Schoorl 1999 menen dat dit pas gebeurt met de eerste bedijkingen in de Late Middeleeuwen. De landschappelijke reconstructie van Woltering 2000, deel 3 laat de krimp van het beschikbare areaal ook samenvallen met de aanleg van de eerste dijken.

14 Kloosterhuis 1986, 30-31.

15 Schoorl 1999a, 70-77.

Afb. 6. De Archeologische Werkgroep van de Historische Vereniging Texel trof in 2006 en 2008 een grote hoeveelheid materiaal aan uit de kroegen van de voormalige Jeneverbuurt (tegenwoordig Het Buurtje) in Oudeschild.

- **Nieuwe Tijd** (1500 – heden) – Een geduchte poging werd gedaan om vanaf de tweede helft van de 15de eeuw de Waalenburgerpolder te bedijken en zo de ‘trechter’ te sluiten tussen De Koog en De Waal. Deze dijk brak door in 1553, waarna pas in het begin van de 17de eeuw de dijk definitief werd gesloten.¹⁶ Texel heeft dan nog niet de huidige vorm en eindigde net ten noorden van De Koog. Rond 1630 werd het duin- en kweldereiland Eierland met een zanddijk verbonden met Texel waarna, in 1835 de Eijerlandse polder werd ingedijkt.¹⁷ Verdere bedijkingen en inpolderingen volgden tot laat in de 19de eeuw, waarmee de noordzijde van Texel de huidige vorm heeft gekregen.¹⁸ In de vroegmoderne periode kende het gebied een toename in welvaart. De meeste houten huizen werden in deze periode vervangen door baksteen, de karakteristieke stolpboerderij raakte overal in gebruik en is nog steeds markant in het landschap aanwezig.

16 De Jong 2015, Kloosterhuis 1986, 33-34

17 Bartels & De Weerd 2021.

18 Bartels & Leek 2019.

Afb. 7. Archeologen graven een sleuf aan de Bijenkorfweg in Oosterend.

2. Actualisering beleidskaart archeologie 2024

2.1 Inleiding

Voortraject

In 2012 is de opdracht verleend aan Vestigia B.V. om de beleidskaart te actualiseren in het kader van de nieuwe Wet op de Ruimtelijke Ordening. Hierbij is uitgevoerd onderzoek in de periode 2007-2012 geïnventariseerd en zijn recente verstoringen toegevoegd aan het kaartbeeld uit 2007. Het gebruikte verwachtingsmodel uit 2007 is bij de actualisatie niet herzien. De archeologische beleidskaart (wederom de vertaling van de waarden- en verwachtingenkaart naar vrijstellingsgrenzen) is op 12-06-2013 vastgesteld door de gemeenteraad van Texel.

Actualisering

De termen 'beleidskaart', 'archeologische waarden' en 'archeologische verwachtingen' behoeven een korte toelichting. Hoewel de kaarten van Vestigia B.V. ook de waterbodem van de gemeente Texel beslaan, gaat het vervolg van de tekst alleen over de landbodem. In 2020 is namelijk al door Archeologie West-Friesland een nieuwe verwachtingenkaart voor de waterbodem van Texel opgesteld. Deze is verwerkt in de Herziening beheersverordening Waddenzee en Noordzee (vastgesteld 13-07-2022).¹⁹

Inmiddels is het ruim tien jaar geleden dat de waarden- en verwachtingenkaart is geactualiseerd. In de praktijk blijkt de kaart 'achter te lopen' bij de actuele situatie. Bovendien wordt in het kader van de Omgevingswet meer nadruk gelegd op de onderbouwing van de archeologische waarden en verwachtingen. In de toelichting van de huidige kaart ontbreekt regelmatig een redengevende omschrijving die aangeeft *waarom* een gebied een bepaalde archeologische waarde vertegenwoordigt.

Beleidskaart:

De kaart van Vestigia b.v. is het resultaat van de combinatie van een groot aantal bronnen, waarbij als resultaat een vrijstellingsgrens is vastgesteld van het maximaal te verstoren oppervlak zonder onderzoeksverplichting. Op basis van de beleidskaart zijn in de bestemmingsplannen dubbelbestemmingen opgenomen met een spreiding van Waarde Archeologie 2 (rekening houden met archeologie bij alle bodemroering) tot Waarde Archeologie 6 (vrijstelling van archeologisch onderzoek).

Archeologische waarden:

De archeologische waarden bestaan uit de wettelijk beschermde monumenten (op Texel zijn dit alleen Rijksmonumenten) en de gebieden die een hoge archeologische waarde hebben. Een hoge waarde moet onderbouwd zijn. Hieronder vallen locaties die op historisch kaartmateriaal bebouwd zijn, of gebieden waar op basis van eerder onderzoek archeologie is aangetroffen. Op Texel zijn bijvoorbeeld (prehistorische) nederzettingen gekarteerd op basis van oppervlaktevondsten of verkennend booronderzoek en kunnen oude structuren worden herkend op luchtfoto's of het Actueel Hoogtebestand Nederland. Opgravingen zijn ook een goede indicatie.

¹⁹ NL.IMRO.0448.ZEE2021BV0001-va01.

Als bij een opgraving een archeologische vindplaats is aangetroffen, loopt deze vaak door op naburige percelen. De mate van *zekerheid* dat archeologische waarden in de bodem aanwezig zijn, onderscheidt de waarden van de archeologische verwachtingen. Gebieden waarin helemaal geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn, zijn vrijgegeven. De vrijgegeven terreinen vallen ook onder de waarden, omdat in dat geval met zekerheid gesteld kan worden dat de bodem vrij is van archeologie.

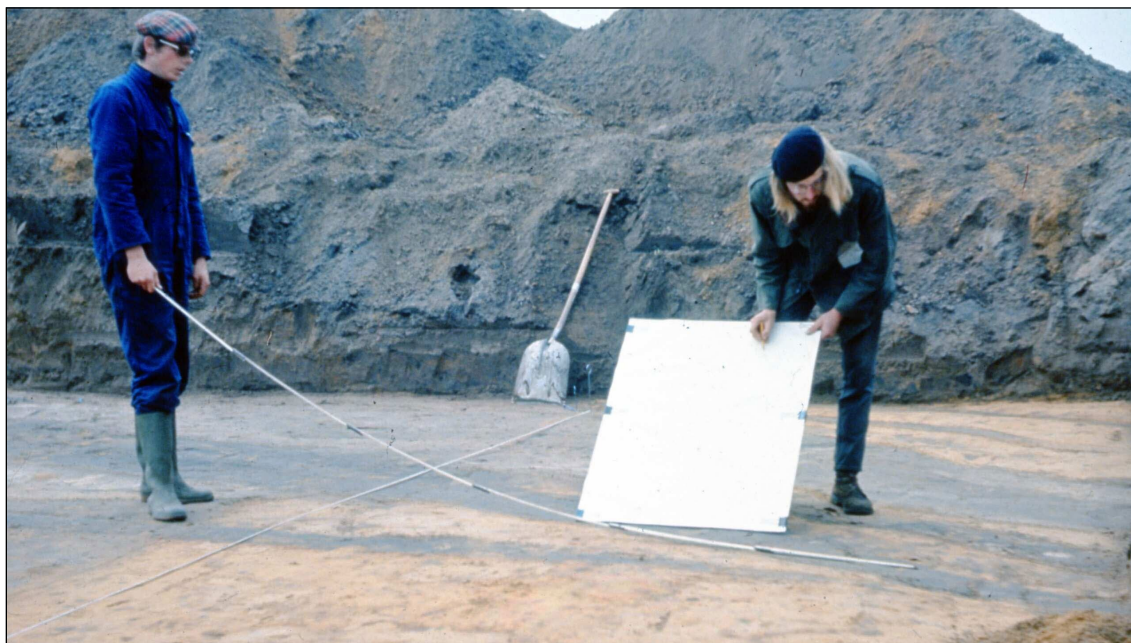

Afb. 8. Luchtfoto van de oostzijde van Texel. Op de voorgrond 't Horntje, de veerhaven en de Prins Hendrik Zanddijk, op de achtergrond De Schans en het dorp Oudeschild.

Archeologische verwachtingen:

Kort gezegd behelzen de verwachtingen alle gebieden van Texel waar geen specifieke archeologische informatie voor beschikbaar is. Op basis van bodemkaarten, geomorfologische kaarten, verspreiding van bekend vondstmateriaal, meldingen van amateurarcheologen, opgestelde bewoningsmodellen etc. wordt beredeneerd hoe groot de kans is dat in de bodem archeologische resten aanwezig zijn. Hierbij kan een differentiatie gemaakt worden per periode

– zo kent de Hoge Berg een hogere archeologische verwachting voor de Romeinse tijd dan voor de Bronstijd. De verwachtingen kennen een hogere vrijstellingsgrens voor archeologisch onderzoek (in vierkante meters) dan de waarden.

Afb. 9. Archeologen tijdens het onderzoek aan de Beatrixlaan in Den Burg (ca. 1967-1975).

Voor een groot deel van het oude land van Texel geldt op de kaart van Vestigia B.V. een dubbelbestemming Waarde Archeologie 3, met een vrijstellingsgrens van 100 m². Generaliserend is dit vastgesteld op basis van de bodemgesteldheid die zorgt voor goede bewoningskansen in de prehistorie. Deze hoge waardering van dit gebied leidt tot veel archeologische toetsingsaanvragen. In de praktijk wordt vaak van het beleid afgeweken omdat ingrepen van 100 m² te beperkt zijn om zinvol onderzoek naar de prehistorie te doen. Hier treedt het onderscheid tussen de bekende archeologische waarden en de verwachtingen op. De vrijstellingsgrens van 100 m² hoort naar de mening van Archeologie West-Friesland thuis in het domein van de *bekende archeologische waarden* die aangetoond en onderbouwd moeten zijn. Een (hoge) trefkans voor prehistorische sporen, puur gebaseerd op de bodemgesteldheid, kan beleidsmatig beter onder de *archeologische verwachtingen* worden geschaard. De definitie zegt het al; het gaat om een hoge verwachting, maar we weten niet zeker dat archeologische sporen aanwezig zijn. Hier past een ruimere vrijstellingsgrens bij. Op de geüpdatete beleidskaart 2024 zijn alleen gebieden die zowel op basis van de bodem/geomorfologische kaart als op basis van in de buurt uitgevoerd onderzoek en het hoogtebestand een hoge verwachting kennen vertaald naar een zeer hoge verwachting (met bijbehorende vrijstellingsgrens van 100 m²).

Uitzonderingen op bovenstaande vormen de bekende nederzettingen die zijn herkend bij de veldkartering van dr. P.J. Woltering. Deze zijn echter al beschermd met een dubbelbestemming Waarde Archeologie 2 en in veel gevallen aangewezen als AMK-terrein.

Elementen die op het raakvlak van archeologie en cultuurhistorie liggen zijn op de kaart van Vestigia b.v. regelmatig onterecht vrijgesteld van archeologisch onderzoek. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om de historische dijken, de fortificaties aan de Waddenzeedijk, terreinen die voorkomen op de cultuurhistorische waardenkaart van de Provincie Noord-Holland of de AMK. Dit lijkt geen bewuste keuze te zijn geweest, maar eerder het resultaat van het onjuist 'stapelen' van diverse kaartlagen. De voorgenoemde vrijgegeven terreinen zijn op de geüpdatete beleidskaart van 2024 hersteld.

De beleidskaart is opnieuw begreund op basis van de landgrens.

De archeologische rapportages die binnen de gemeente Texel vallen staan in bijlage 5 aangegeven.

Afb. 10. De bij het archeologisch onderzoek georganiseerde open dagen trekken veel belangstelling bij het publiek.

2.2 Verantwoording bronnen

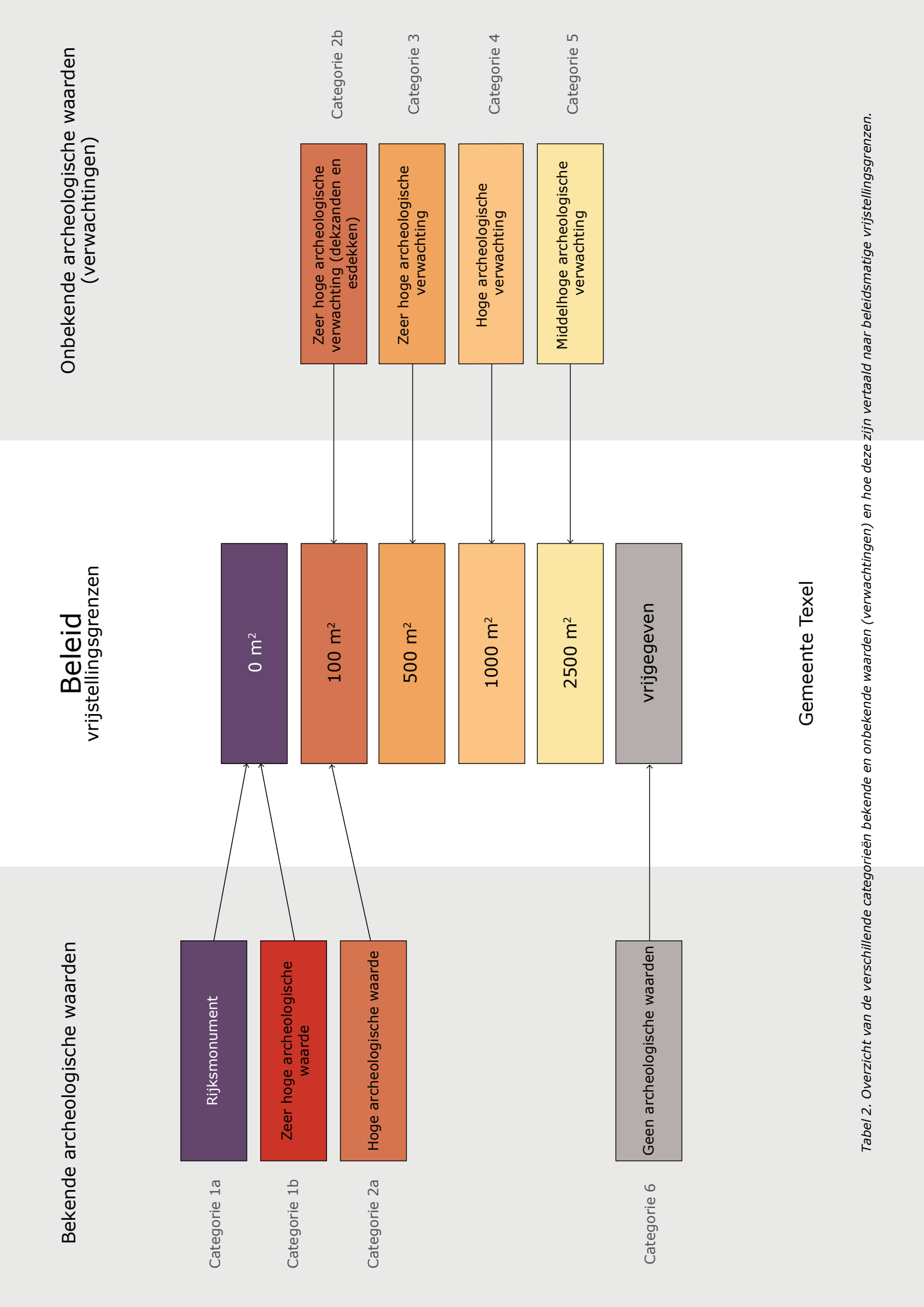
De archeologische beleidskaart is een eindproduct van een multidisciplinair onderzoek naar de aanwezige en te verwachten archeologische waarden binnen een gebied. In de beleidskaart zijn de meest recente gegevens zo accuraat mogelijk opgenomen (tabel 1). In bijlage 5 staan alle geraadpleegde bronnen weergegeven. Aangezien archeologische waarden in hogere rangorde staan dan de te verwachten waarden ("verwachtingen"), wordt bij overlap het beleid altijd afgesteld op de aanwezige waarden. Het resultaat van deze samenvoeging van de waardenkaart en de verwachtingenkaart is de archeologische beleidskaart, waarbij direct een beleidsadvies (vrijstellingsgrens) wordt geïncorporeerd (tabel 2).

Tabel 1. Overzicht gebruikte bronnen per categorie.

	Monumenten- register	Archis, incl. AMK	Literatuur	Historische kaarten	Bodemkaart en Dinoloket	AHN
Categorie:						
1a - Rijksmonumenten	x	x	x	x		
1b - Zeer hoge archeologische waarde		x	x	x		x
2a - Hoge waarde (100 m ²)		x	x	x	x	x
2b - Zeer hoge verwachting (dekzanden en esdekken) - 100 m ²		x			x	x
3 - Zeer hoge verwachting (500 m ²)		x	x	x	optioneel	x
4 - Hoge verwachting (1.000 m ²)		x	x		optioneel	
5 - Middelhoge verwachting (2.500 m ²)		x	x		optioneel	
6 - Vrijgegeven terreinen		x	x	x		x

Afb. 11. Bij archeologisch onderzoek aan de Koetebuurt in Oosterend werd in 2019 een zeldzame kobaltblauwe tafelfles uit de 17de eeuw gevonden.

2.3 Geraadpleegde bronnen

2.3.1 Archeologische bronnen

Decennia aan onderzoek op Texel heeft een rijkdom aan archeologische gegevens opgeleverd. Deze gegevens vormen samen het fundament van de archeologische beleidskaart.

Archeologische Rijksmonumenten en overige AMK-terreinen

Een AMK-terrein is een gebied van archeologische waarde aangegeven op de Archeologische Monumentenkaart (AMK). In totaal zijn in de gemeente Texel **134** AMK-terreinen aanwezig (bijlage 4). Hieronder bevinden zich 8 archeologische rijksmonumenten (tabel 3).

Tabel 3. Archeologische rijksmonumenten binnen de gemeente Texel.

Plaats	Naam	Rijks-monumentnr.	AMK monumentnr.	Periode	Typering
De Waal	Polderweg/ Laagwaalderweg	46036	1308	IJzertijd - Middeleeuwen	Nederzetting, onbepaald
Den Burg	Pompstation Kievit, Pontweg	46037	1309	Romeinse Tijd	Nederzetting, onbepaald
Den Burg	Immetjeshoeve, Westeweg	46038	1310	Middeleeuwen	Grafveld, onbepaald
Den Burg	Westen, 't Torenhuis, Westeweg	46039	1311	Middeleeuwen – Nieuwe Tijd	Kerk
Den Hoorn	Terp Den Hoorn, Kleiweg	46040	1312	IJzertijd – Romeinse Tijd	Nederzetting, onbepaald
Den Hoorn	De Oude Hoorn, Stolpweg	46041	1313	Middeleeuwen	Nederzetting, onbepaald
Den Burg	Wezentuin, Vismarkt, Grote Plaats, Burgwal, Parkstraat, Binnenburg	46042	1314	Bronstijd - Middeleeuwen	Nederzetting, onbepaald – Wal/vluchtburcht - Kerk
Wadden-zee	Burgzand Noord	532120	15660	Nieuwe Tijd	Scheepvaart

Dorpskernen

Vrijwel alle oude dorpskernen zijn in 2001 toegevoegd aan de Archeologische Monumentenkaart. De begrenzing van deze historische kern is destijds bepaald op grond van de historische kaart uit 1849-1859, schaal 1:25.000. De archeologische waarde van historische kernen bestaat uit de reeds aangetroffen of te verwachten aanwezigheid, boven of onder de grond, van bouwhistorische resten en archeologische sporen en voorwerpen. Samen bevatten zij een veelheid aan historische informatie over ouderdom en ruimtelijke ontwikkeling van de kern.

In het kader van de update van de beleidskaart archeologie zijn de dorpskernen nader begrensd op basis van de Kadastrale Minuutkaarten (1828, schaal 1:2.500) en de huidige topografie. De Kadastrale Minuutkaarten zijn nauwkeuriger dan de Bonnebladen die zijn gebruikt door Vestigia B.V. Tevens zijn andere bronnen gebruikt, zoals aanvullende historische kaarten en het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN4). Eventuele bufferzones zijn daarbij niet algemeen maar op perceelsniveau opgenomen. De algemene bufferzone van 50 meter is daarbij komen te vervallen. Dit betekent dat vrijwel alle historische dorpskernen een andere begrenzing hebben dan die de Rijksdienst ter beschikking stelt en dan op de beleidskaart uit 2013 zijn aangegeven.

Aangezien de Rijksdienst de Archeologische Monumentenkaart niet meer bijhoudt is ervoor gekozen om de historische kernen her te begrenzen. Argumentatie wordt voor elke kern aangegeven. Veelal is de begrenzing uit 2001 te globaal en daardoor niet geschikt voor een goede onderbouwing. Het monumentnummer staat wel vermeld, aangezien dit ook een bron is.

Het betreft de volgende, op de AMK opgenomen, historische dorpskernen (in alfabetische volgorde, met monumentnummer):

- De Koog(14954)
- Den Burg (14957)
- Den Hoorn (14956)
- De Waal (14955)
- Oosterend (14958)
- Oudeschild (14959)

De niet op de AMK opgenomen historische dorpskernen zijn eveneens nader begrensd op basis van de Kadastrale Minuutkaarten, de huidige topografie, het AHN4 en aanvullende historische kaarten.

Afb. 12. Onder het dijklichaam bij fort De Schans komt een deel van een nederzetting uit de IJzertijd tevoorschijn.

Overige AMK-terreinen en dijken

De historische dijken van Texel zijn evenals de historische dorpskernen geheel opnieuw begrensd. Bij de herbegrenzing is in de eerste plaats gebruik gemaakt van het dijkenbestand van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (Dataset RCE dijkenkaart). Dit bestand geeft de ligging van de dijken globaal met een lijn aan. Het dijkprofiel is vervolgens aan de hand van de Kadastrale Minuutkaarten, het AHN en de huidige Topografie ge(re)construeerd.

Uitgevoerd archeologisch onderzoek

Een belangrijke bron voor vindplaatsen en archeologische waarnemingen is Archis. Dit is een landelijk Archeologisch Informatiesysteem dat door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) wordt onderhouden, waarin diverse gegevens over archeologische onderzoeken, waarnemingen, vindplaatsen en terreinen in Nederland zijn opgeslagen. Sinds de intrede van de WAMZ in 2007 is het verplicht archeologische onderzoeken aan te melden.

In totaal staan ruim 170 onderzoeken geregistreerd binnen de gemeente Texel. De Archis-onderzoekenlaag is onoverzichtelijk. Daarom zijn de onderzoeksmeldingen uit Archis geëxporteerd naar een regionale database, waardoor de koppeling met andere kaartlagen mogelijk wordt. Hierbij zijn enkele onderzoeken die dateren van voor 2007 op de juiste locatie gezet. In Archis was slechts een administratieve onderzoeksmelding aanwezig, die tevens vaak verkeerd stond aangegeven. In de database staan nu ook archeologische onderzoeken die niet in Archis zijn geregistreerd.

De onderzoeksgegevens leveren in de eerste plaats informatie op over de aan- of afwezigheid van archeologische vindplaatsen. Op basis hiervan konden de archeologische waarden worden bevestigd of bijgesteld. In de tweede plaats leveren de omtrekken van de onderzoekslocaties, waarbij alle archeologische resten tot op de natuurlijke bodem zijn onderzocht, de begrenzingen van vrijgegeven gebieden. Deze plekken bevatten geen archeologische waarden meer. Naast onderzochte terreinen, zijn ook terreinen vrijgegeven waar geen archeologische waarden meer verwacht worden door diepe bodemverstoringen, zoals subrecente kanalen en diepe waterpartijen, recente bebouwing en infrastructuur (provinciale en rijkswegen, leidingtracés). Bij de actualisering van de beleidskaart zijn de oude onderzoeken van vóór 2003 en de sinds 2012 nieuw uitgevoerde onderzoeken en grootschalige bodemingrepen toegevoegd aan de beleidskaart.

2.3.2 Historische bronnen

De lokalisatie van archeologische vindplaatsen kan op meerdere wijzen worden bereikt. Naast archeologische gegevens zijn historische documenten en kaarten de belangrijkste bron voor informatie over vindplaatsen. De vroegste vermeldingen van plaatsnamen geven vaak een goede indicatie voor de ouderdom van een stad of dorp. Op basis van diverse historische kaarten kunnen uitspraken over de aanwezigheid van archeologische resten op bepaalde locaties worden gedaan. De historische kaarten zijn vooral waardevol voor informatie uit de Nieuwe Tijd.

16de-eeuwse kaarten

Voor het gebied rond de Vogelmient in De Koog is gebruik gemaakt van de kaart van Jan van Scorel (1552), waarop Texel en het Zijpe staan afgebeeld. De kaart is vervaardigd ter behoeve van de octrooiaanvraag voor de eerste bedijking van het Zijpe en geeft bebouwing weer rond de Vogelmient. Deze bebouwing is op 17de-eeuws en later kaartmateriaal grotendeels verdwenen. In verband met de geringe accuraatheid van de kaart is de mogelijke bebouwing op de beleidskaart vertaald naar een verwachting die als buffer rond de locatie van het bekende kerkterrein is opgenomen.

Afb. 13. De historische kaart van Langedijk uit 1595.

Kadastrale Minuutkaart (1828)

De belangrijkste bron vormen de uiterst nauwkeurige Kadastrale Minuutkaarten uit 1828. Deze kaarten zijn zo nauwkeurig dat zelfs op perceelsniveau kan worden aangegeven of er in het begin van de 19de eeuw bebouwing aanwezig was en om wat voor gebouwen het gaat. Bijvoorbeeld langhuizen, stolpboerderijen en sluizen kunnen worden onderscheiden.²⁰ Bovendien is op de Kadastrale Minuutkaart de oude percelering zichtbaar, die soms te herleiden is op oudere historische kaarten en/of middeleeuwse bewoningsstructuren.

Archeologie West-Friesland heeft de Kadastrale Minuutkaarten als onderliggende kaart aan de beleidskaart toegevoegd. Door terug te gaan naar deze nauwkeurige kaarten kon op een veel gedetailleerder schaalniveau de begrenzing van de linten worden aangepast.²¹ Daarnaast zijn de locaties van losse huisplaatsen, mogelijke huisplaatsen, historische dorpskernen, kerkterreinen en kerkhoven en molenplaatsen met behulp van de huidige topografie, de hoogtekaart (AHN)

²⁰ Dit is niet direct relevant voor de beleidskaart. De kadastrale kaart is wel een van de onderliggende kaarten en kan worden geraadpleegd bij een archeologische quickscan wanneer voor een plangebied aanvullende informatie moet worden verkregen.

²¹ De kaarten van de historische atlas zijn op schaal 1:25:000, de kadastrale minuut is doorgaans op schaal 1:2500.

en de Kadastrale Minuut bepaald. In veel gevallen waren de genoemde historische locaties weergegeven op de kadastrale minuutkaart en kon de exacte locatie bepaald worden door de aanwezigheid van verhogingen op de hoogtekaart of aan de hand van de aanwezigheid van een afwijkende percelering ter hoogte van de locatie.

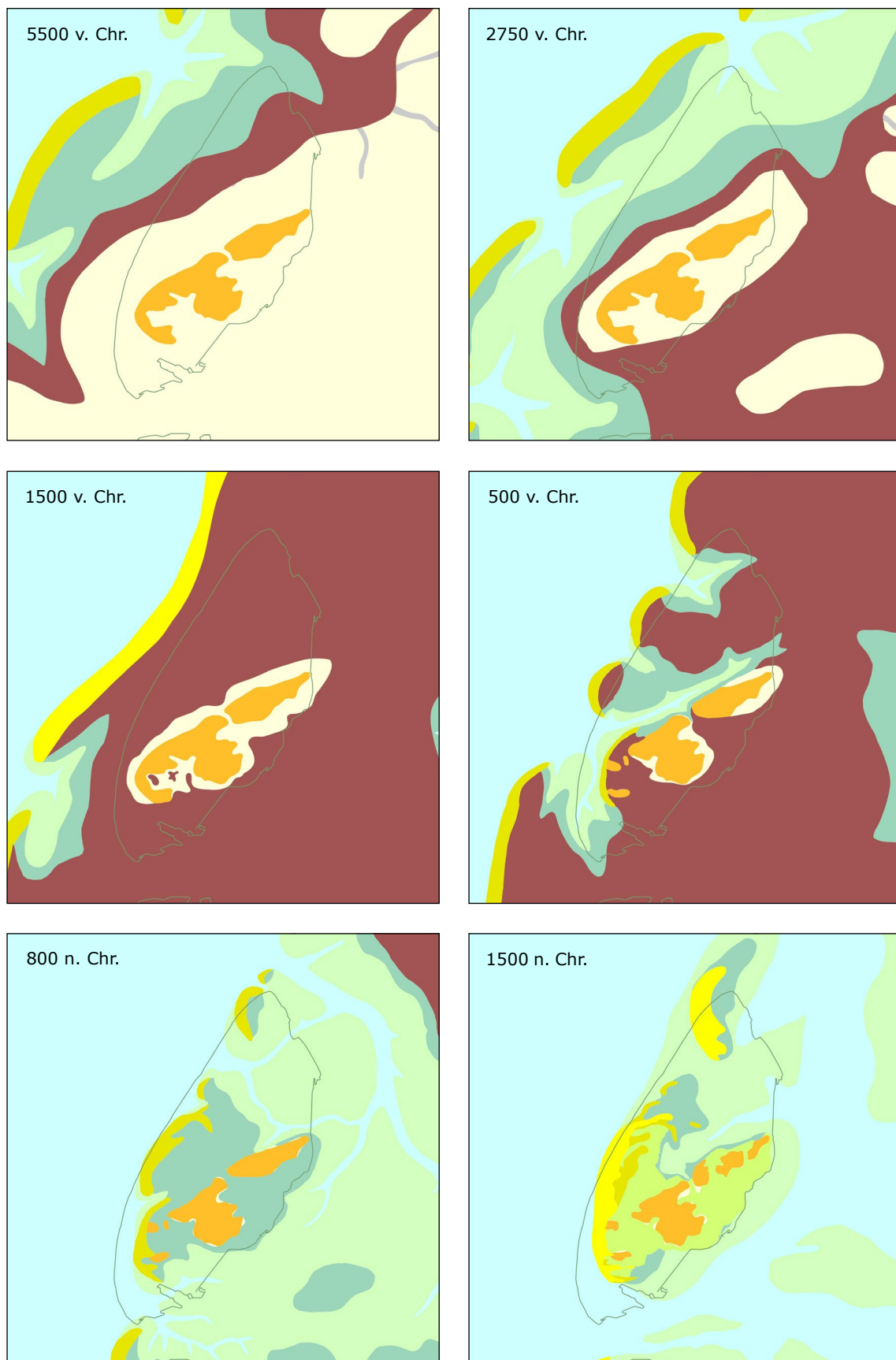
Afb. 14. Een overzichtskaart van alle kaartbladen van de kadastrale minuut op Texel. Alle kaartbladen van de gemeente Texel zijn uitgesneden en aan elkaar gelegd. Op deze manier ontstaat er een integraal overzicht uit de periode rond 1828 (bron: beeldbank.cultureelerfgoed.nl).

2.3.3 Paleogeografische, geo(morfo)logische en bodemkundige bronnen

Voor de gemeente Texel is een vlakdekkende bodemkaart en geomorfologische kaart (schaal 1:50.000) digitaal beschikbaar.

Paleogeografische kaarten (schaal 1:100.000) tonen de complexiteit van het landschap binnen de gemeente Texel. Deze grove kaarten geven een globaal beeld van mogelijkheden voor bewoning in het verleden. Omdat grote delen van het landschap vanaf de IJzertijd/Romeinse Tijd zijn afgedekt of geërodeerd dient bij een ruimtelijke ontwikkeling altijd maatwerk te worden geleverd. Het raadplegen van bovengenoemde kaarten, maar ook het Dinoloket kan inzicht verlenen in de diepteligging van de archeologische resten.

Bij de actualisering van de beleidskaart is, gezien de bovengenoemde afdekking van het landschap, gekozen om meer uit te gaan van het paleogeografische kaartmateriaal dan de geomorfologische kaart. Deze kaarten geven een algemener, maar betrouwbaarder beeld van de bodemsituatie. De meer ingezoomde geomorfologische kaart is geen betrouwbaar middel om met name afgedekte prehistorische vindplaatsen te herkennen in het snel veranderende landschap van Texel.

Legenda

Strandwallen en lage duinen	Veengebied
Hoge duinen	Pleistocene zandgebieden, beneden 16 en 0m. -NAP
Wadden en slikken	Stuwwallen, gestuwde keileem en door stromend landijs gemodelleerde ruggen en dalen
Kwelders en riviervlakten	Buitenwater
Bedijkte kwelders en riviervlakten	Riviervlakten en beekdalen

Afb. 15. Texel vanaf de Prehistorie tot aan de Middeleeuwen in paleogeografische kaarten (Vos 2022).

Actueel Hoogtebestand Nederland

Met behulp van het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN) kan een zeer gedetailleerd beeld worden verkregen van de maaiveldhoogte van de gemeente Texel. Met behulp van deze beelden kunnen dorpskernen en losse terpen op basis van de ophogingen aan het lint nader begrensd worden. Naast de dorpskernen zijn met het gebruik van het AHN ook de dekzandruggen en keileembulten goed herkenbaar. De op basis van deze geomorfologische elementen opgestelde verwachting is nader begrensd aan de hand van de hoogtekaart.

2.4 Bekende waarden

Aan de hand van de hierboven genoemde bronnen zijn voor de beleidskaart verschillende categorieën bepaald. De categorieën kunnen worden onderverdeeld in twee hoofdgroepen: bekende archeologische waarden en te verwachten archeologische waarden.²² Hieronder staan de categorieën van de bekende waarden, een korte omschrijving daarvan en wanneer er rekening moet worden gehouden met archeologie.

- **Categorie 1a: Rijksmonumenten – alle bodemroering**

Het gaat hier om wettelijk beschermde archeologisch rijksmonumenten (zie tabel 3). Voor bodemroerende ingrepen is een vergunning vereist van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE).²³ De begrenzing van de monumenten is overgenomen uit het Monumentenregister van de RCE.

- **Categorie 1b: Zeer hoge archeologische waarde – alle bodemroering**

Het gaat hier om niet-rijksbeschermd AMK-terreinen van zeer hoge archeologische waarde en de middeleeuwse en jongere kerkterreinen.

- **Categorie 2a: Hoge archeologische waarde – 100 m²**

Het betreft hier historische dorpskernen en -linten (veelal anders begrensd dan op de AMK aangegeven), molenplaatsen, overige dijken, terpen, kleine groepen huizen, buitenplaatsen, losse bebouwing op historisch kaartmateriaal en de bekende nederzettingen die zijn herkend bij de veldkartering van dr. P.J. Woltering. Overige AMK-terreinen van hoge archeologische waarde en archeologische waarde vallen eveneens in deze categorie.

- **Categorie 6: Geen archeologische waarden – Vrijgesteld van archeologisch onderzoek**

Dit betreft terreinen die zijn opgegraven of na archeologisch vooronderzoek zijn vrijgesteld van de verplichting tot verder onderzoek, omdat er geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn. Daarnaast betreft dit tevens de subrecente kanalen, diepe waterpartijen en recente bebouwing.

22 Zie ook tabel 1.

23 Monumentenregister.

2.5 Te verwachten waarden (verwachtingen)

Hieronder staan de categorieën van de te verwachten waarden, een korte omschrijving daarvan en wanneer er rekening moet worden gehouden met archeologie. Voor de beleidskaart archeologie 2024 is niet overal opnieuw gekeken naar de begrenzingen van de verwachtingszones in het buitengebied in de gemeente Texel. De vrijstellingsgrenzen zijn echter wel in alle gevallen aangepast en in de meeste gevallen verruimd.

- **Categorie 2b: Zeer hoge archeologische verwachting (dekzanden en esdekken) – 100 m²**

Terreinen met een zeer hoge verwachting voor het aantreffen van vindplaatsen uit de Prehistorie tot en met de Middeleeuwen. Dit betreffen de relatief hooggelegen en goede ontwarterde (gordel)dekzanden en de eerdgronden. De grenzen zijn overgenomen van de kaart van Vestigia B.V. maar zijn voor een groot deel opnieuw begrensd op basis van het AHN.

- **Categorie 3: Zeer hoge archeologische verwachting – 500 m²**

Terreinen met een zeer hoge verwachting voor het aantreffen van vindplaatsen, waaronder verdwenen eendenkooien en enkele lager gelegen pleistocene gronden (grondwatertrap V of lager) rond de Hoge Berg, Den Burg en ten oosten van De Waal.

- **Categorie 4: Hoge archeologische verwachting – 1.000 m²**

Terreinen met een hoge archeologische verwachting voor vindplaatsen uit de prehistorie in het buitengebied of bebouwd gebied. Dit zijn de gebieden die op basis van de bodemkaart, de hoogtekaart, archeologisch onderzoek en vondstmeldingen in de regio als 'kansrijke woonplaatsen' kunnen worden aangemerkt. De begrenzingen zijn overgenomen van de bodem- en geomorfologische kaart. In veel gevallen is hier sprake van een afgedekt landschap. Hierbij is het gebruik van de bodemkaart niet altijd even zinvol, aangezien deze een uitspraak doet over de eerste 1,2 m -Mv. Hierbij dient te worden vermeld dat de zee-erosielaagten op de geomorfologische kaart zijn toegevoegd aan deze categorie, aangezien juist langs deze laagten zich de afgedekte nederzettingen uit de periode voor de Late Middeleeuwen bevinden.

- **Categorie 5: Middelhoge archeologische verwachting – 2.500 m²**

Gebieden met een middelhoge verwachting voor het aantreffen van vindplaatsen. De middelhoge archeologische verwachting is overgenomen van de kaart van Vestigia B.V., die deze gronden heeft begrensd op basis van geomorfologische en bodemkundige kaart. Bij grote ontwikkelingen dient het Dinoloket te worden geraadpleegd.

3. Toepassing van de beleidskaart

De beleidskaart archeologie Texel 2024 is een hulpmiddel bij de afweging voor archeologisch onderzoek bij ruimtelijke ontwikkelingen. Doordat deze digitaal beschikbaar wordt in de gemeentelijke digitale omgeving kan in een zeer vroeg stadium het aspect archeologie worden afgewogen/meegewogen. Na vaststelling van de beleidskaart wordt deze via officiële bekendmakingen gepubliceerd. Indien er sprake is van afwijken van het omgevingsplan (binnen het tijdelijk omgevingsplan betreft dit afwijken van de bestaande bestemmingsplannen) moet aan het vastgestelde archeologische beleid worden getoetst.

Het verdient de aanbeveling om bij ontwikkelingen in een archeologisch waardevol (verwachtings) gebied van te voren een quickscan te laten uitvoeren door Archeologie West-Friesland. De ruimtelijke ontwikkelingen worden dan afgezet tegen de aanwezige en te verwachten waarden. Vooral voor de afgedekte landschappen is een nadere duiding van diepteligging noodzakelijk.

Indien op basis van de quickscan een gespecificeerde archeologische verwachting kan worden geformuleerd, is het niet noodzakelijk de gehele cyclus van de AMZ te doorlopen.²⁴

Op basis van de bevindingen in de quickscan kan indien mogelijk voor een archeologie-vriendelijke planaanpassing worden gekozen. Op deze wijze blijven de archeologische waarden in de bodem bewaard en is geen archeologisch onderzoek noodzakelijk.

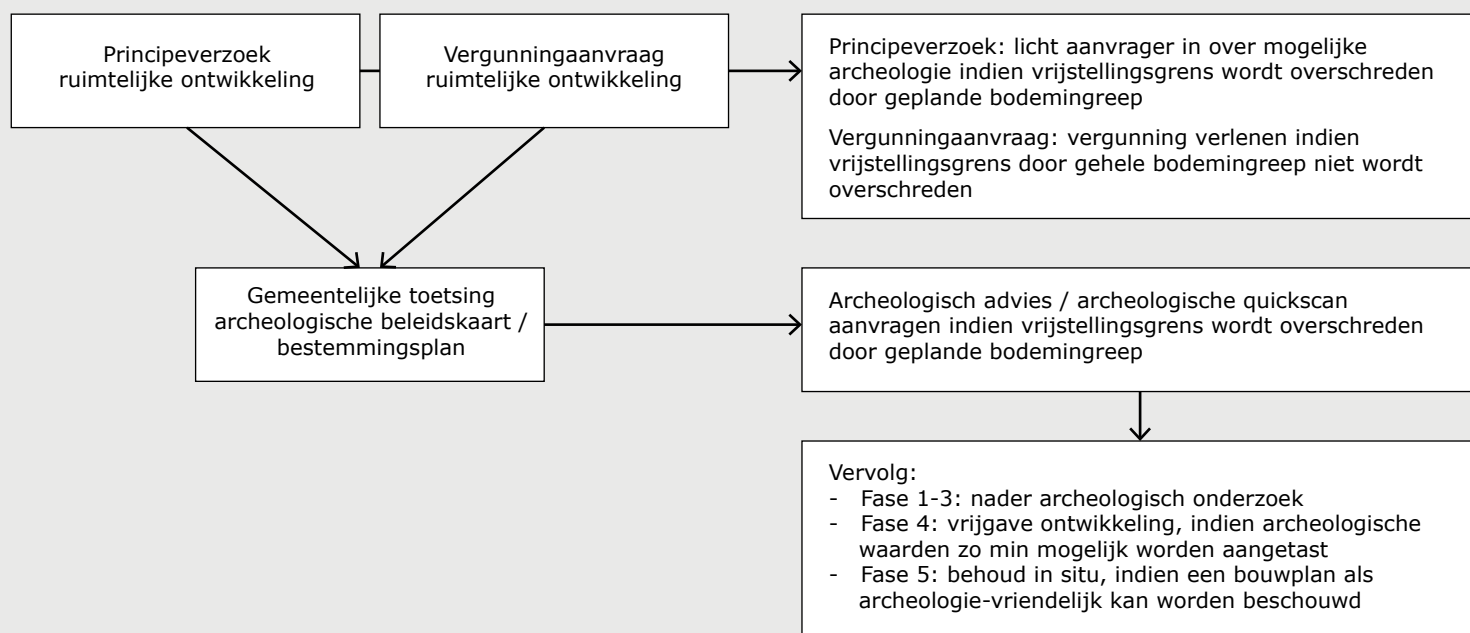

Afb. 16. Een door Pieter van Cuijck gemaakte situatieschets van de Sommeltjesberg bij de Waal (particuliere collectie Texel).

²⁴ Zie bijlage 2.

Stappenplan Gemeentelijke Overheid

Archeologie en ruimtelijke ontwikkelingen

Bovenstaande werkzaamheden vallen binnen de adviesuren van de gemeenschappelijke regeling.

Nadere fases in het kader van de Archeologische Monumentenzorg *

Fase	Document(en)	Gevolg
1 Bureauonderzoek en IVO (in de vorm van een verkennend booronderzoek)	Plan van Aanpak (PvA): laten beoordelen door AWF	Uitvoeren en rapporteren. Vervolgens: - Vervolgonderzoek (fase 2 of 3) - Of vrijgeven (fase 4) - Of planaanpassing (fase 5)
2 Inventariserend veldonderzoek (in de vorm van proefsleuven)	Programma van Eisen (PvE): laten beoordelen door AWF en BG	Uitvoeren en rapporteren. Vervolgens: - Vervolgonderzoek (fase 2 of 3) - Of vrijgeven (fase 4) - Of planaanpassing (fase 5)
3 Opgraving	PvE (en indien nodig PvA): laten beoordelen door veroorzaker, BG en archeo-adviseur op tijd, geld en kwaliteit	Uitvoeren en rapporteren. Handhaving PvA en PvE door directievoerder en BG. Vervolgens: - Vrijgeven (fase 4)
4 Vrijgeven ontwikkeling	Vrijgavedocument	- Onbeperkt bouwen - Of onder voorwaarde bouw uitvoeren
5 Planaanpassing	Toetsingsdocument	- Monitoren

* Kosten zijn voor de initiatiefnemer volgens de Erfgoedwet 2016.

Archeologisch onderzoek dient te worden uitgevoerd door een gecertificeerd(e) bedrijf of instelling.

4. Vooruitblik

De beleidskaart archeologie van de gemeente Texel 2024 vormt een uitgangspunt voor het toekomstig archeologisch beleid van de gemeente Texel. Naast deze kaart zijn voor de gemeente nog andere doelen die kunnen worden nagestreefd om het archeologische beleid verder te specificeren.

Een cultuurhistorische elementenkaart vormt de onderlegger voor een goede inbedding van cultuurhistorische elementen bij toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen. De cultuurhistorische elementenkaart is daarnaast van belang om de verbinding tussen onzichtbare archeologie en gebouwde monumenten te leggen. Vanuit de Omgevingsverordening NH2022 wordt verlangd dat bij ontwikkelingen in BPL's of andere beschermde gebieden de cultuurhistorie wordt meegenomen in de afweging. De provinciale kaarten zijn niet geschikt om op gemeentelijk niveau te hanteren. In afspraak met de gemeente Texel wordt momenteel door Archeologie West-Friesland gewerkt aan het opstellen van een cultuurhistorische elementenkaart voor de gemeente Texel. De elementenkaart zal aansluiten bij de beleidskaart.

Op deze manier kan aan een groter verhaal worden gewerkt, zonder dat alle informatie versnipperd blijft in afzonderlijke vakgebieden en basisrapportages. Een integrale cultuurhistorische elementenkaart, waarbij archeologie, bouwhistorie (vooral stolpboerderijen) en landschap²⁵ in samenhang worden gepresenteerd, zal de kwaliteit van het onderzoek binnen de verschillende vakgebied alleen maar ten goede komen.

Artikel 9 van het Verdrag van Valletta stelt dat een van de doelen van het archeologisch onderzoek de ontsluiting voor een breder publiek moet zijn. Deze ontsluiting kan vele vormen aannemen, zoals educatie op scholen, informatieborden ter plaatse, incorporatie van vondsten/structuren in het straatbeeld en/of nieuwbouwpanden, etc. Een ontsluiting van archeologische informatie zal bijdragen aan een grotere bewustwording van de omgeving en de regionale identiteit. Het zal leiden tot een grotere binding van de bevolking met het gebied.

25 Zowel cultuurlandschap als aardkundige waarden.

Literatuur

Bartels, M.H. & J. Leek, 2019. Het wakend schild van Schans en Rede. Archeologisch onderzoek van zeedijk, wachttorens en ijzertijd nederzetting nabij fort De Schans op Texel. *West-Friese Archeologische Rapporten* 134. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

Bartels, M.H. & H. de Weerd, 2021. Onbruikbare schorren veranderd in het vruchtbaarste bouwland. Een archeologisch en cultuurhistorisch bureauonderzoek van het gebied van Polder Eierland op Texel van de oorsprong tot en met de vroege inpoldering. *West-Friese Archeologische Notities* 56. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

Berendsen, H. J. A., 2005. *Landschappelijk Nederland, de fysisch geografische regio's. Fysische Geografie van Nederland*, Assen.

Hessing, W.A.M., K. Klerks & W.J. Weerheijm, 2013. Toelichting bij de archeologische beleidskaart van de Gemeente Texel. Geactualiseerde versie 2013. *Vestigia Rapport V984*, Amersfoort.

Jong, H. de , 2015. Geologie van Texel, in: *Geografie 2015*. Utrecht.

Kloosterhuis, J. L. 1986. *Toelichting bij het kaartblad Texel, Bodemkaart van Nederland 1: 50.000*. Wageningen.

Provincie Noord-Holland, 2006. Beleidskader Landschap en Cultuurhistorie Noord-Holland. Provincie Noord-Holland, Haarlem.

Provincie Noord-Holland, 2010. Structuurvisie 2040. Noord-Holland 2040 - Kwaliteit door Veelzijdigheid. Provincie Noord-Holland, Haarlem.

Provincie Noord-Holland, 2018. Prachtlandschap Noord-Holland! Leidraad Landschap en Cultuurhistorie 2018. Provincie Noord-Holland, Haarlem.

Provincie Noord-Holland, 2020a. Omgevingsverordening NH2020. Vastgesteld door Provinciale Staten op 22 oktober 2020. Provincie Noord-Holland, Haarlem.

Provincie Noord-Holland, 2020b. Bijzonder Provinciaal Landschap - 32 landschappen en kernkwaliteiten. Provincie Noord-Holland, Haarlem.

Provincie Noord-Holland, 2024. Omgevingsverordening NH2022 (vastgesteld door Provinciale Staten en geldig vanaf 11-01 2024).

Schoorl, H., 1999a. *De Convexe Kustboog I, Texel-Vlieland-Terschelling. Bijdragen tot de kennis van het westelijk Waddengebied en de eilanden Texel, Vlieland en Terschelling. Het westelijk Waddengebied en het eiland Texel tot circa 1550*. Schoorl.

Schoorl, H., 1999b. *De Convexe Kustboog 2, Texel-Vlieland-Terschelling. Bijdragen tot de kennis van het westelijk Waddengebied en de eilanden Texel, Vlieland en Terschelling. Het westelijk Waddengebied en het eiland Texel vanaf circa 1550.* Schoorl.

Vos, P. 2015. *Origins of the Dutch coastal landscape.* Utrecht.

Vos, P., M. van der Meulen, H. Weerts en J. Bazelmans 2018. *Atlas van Nederland in het Holoceen. Landschap en bewoning vanaf de laatste ijstijd tot nu, Amsterdam (Prometheus).* Op 02-06-2020 gedownload van www.archeologieinnederland.nl.

Woltering, P. J. 2000. *The archaeology of Texel, four studies on settlement and landscape (1350 BC- AD 1500).* (Thesis Vrije Universiteit, Amsterdam-Buitenveldert) Amersfoort.

Woltering, P. J., 2016. Bewoningsgeschiedenis van Texel, opgravingen aan de Beatrixlaan in Den Burg, Late IJzertijd-Romeinse Tijd, 100 v. Chr. - 325 n. Chr., in: *Noord-Hollandse Archeologische Publicaties 3.* Castricum.

Afb. 17. Een dijkverzakking bij 't Horntje.

Lijst met bijlagen

- Bijlage 1 – Beleidskader
- Bijlage 2 – AMZ-cyclus
- Bijlage 3 – Archeologie-vriendelijk bouwen
- Bijlage 4 – Archeologische monumenten (AMK-terreinen) binnen de gemeente Texel
- Bijlage 5 – Bronnen
- Bijlage 6 – Erfgoedregister gemeente Texel

Lijst met tabellen

- Tabel 1. Overzicht gebruikte bronnen per categorie. 17
- Tabel 2. Overzicht van de verschillende categorieën bekende en onbekende waarden (verwachtingen) en hoe deze zijn vertaald naar beleidsmatige vrijstellingsgrenzen. 18
- Tabel 3. Archeologische rijksmonumenten binnen de gemeente Texel. 19
- Tabel 4. Stappenplan voor de gemeentelijke overheid voor archeologie bij ruimtelijke ontwikkelingen en vergunningaanvragen. 28
- Tabel 5a. De regimes die zijn toegepast in de archeologische maatregelenkaart uit 2013. 41
- Tabel 5b. De regimes die zijn toegepast in de beleidskaart archeologie uit 2013. 41

Lijst met afbeeldingen

- Afbeelding kapt en achtergrond: kaart van het Noord-Hollands kustgebied uit 1552 (vervaardiger: Jan van Scorel, collectie Nationaal Archief). 2
- Afb. 1. In 2019 werd in het kader van de Nationale Archeologiedagen voor de tweede maal de Dag van de Texelse Archeologie georganiseerd. Ook voor kinderen viel hier veel te zien en te doen. 4
- Afb. 2. Het werkgebied van het gemeentelijke samenwerkingsverband Archeologie West-Friesland. 6
- Afb. 3. Gebrandschilderd glas uit de 15de eeuw, afkomstig van het Agnietenklooster van Den Burg, wordt gepuzzeld. 8
- Afb. 4. Een bronzen bijl uit de Bronstijd, aangetroffen bij onderzoek in Den Burg (collectie Huis van Hilde). 9
- Afb. 5. Een hurkgraf uit de Romeinse Tijd. Opgraving Beatrixlaan, Den Burg (foto ROB). 10
- Afb. 6. De Archeologische Werkgroep van de Historische Vereniging Texel trof in 2006 en 2008 een grote hoeveelheid materiaal aan uit de kroegen van de voormalige Jeneverbuurt (tegenwoordig Het Buurtje) in Oudeschild. 11
- Afb. 7. Archeologen graven een sleuf aan de Bijenkorfweg in Oosterend. 12
- Afb. 8. Luchtfoto van de oostzijde van Texel. Op de voorgrond 't Horntje, de veerhaven en de Prins Hendrik Zanddijk, op de achtergrond De Schans en het dorp Oudeschild. 14

- Afb. 9. Archeologen tijdens het onderzoek aan de Beatrixlaan in Den Burg (ca. 1967-1975). 15
- Afb. 10. De bij het archeologisch onderzoek georganiseerde open dagen trekken veel belangstelling bij het publiek. 16

- Afb. 11. Bij archeologisch onderzoek aan de Koetebuurt in Oosterend werd in 2019 een zeldzame kobaltblauwe tafelfles uit de 17de eeuw gevonden. 17
- Afb. 12. Onder het dijklichaam bij fort De Schans komt een deel van een nederzetting uit de IJzertijd tevoorschijn. 20
- Afb. 13. De historische kaart van Langedijk uit 1595. 22
- Afb. 14. Een overzichtskaart van alle kaartbladen van de kadastrale minuut op Texel. Alle kaartbladen van de gemeente Texel zijn uitgesneden en aan elkaar gelegd. Op deze manier ontstaat er een integraal overzicht uit de periode rond 1828 (bron: beeldbank.cultureelerfgoed.nl). 23
- Afb. 15. Texel vanaf de Prehistorie tot aan de Middeleeuwen in paleogeografische kaarten (Vos 2022). 24
- Afb. 16. Een door Pieter van Cuijck gemaakte situatieschets van de Sommeltjesberg bij de Waal (particuliere collectie Texel). 27
- Afb. 17. Een dijkverzakking bij 't Horntje. 31
- Afb. 18. De Erfgoedwet vormt samen met de Omgevingswet het wettelijke fundament voor de archeologie in Nederland (bron: RCE). 34

Bijlage 1 – Beleidskader

1.1 Het rijksbeleid²⁶

De Monumentenwet 1988 is op 1 juli 2016 overgegaan in de Erfgoedwet. De Erfgoedwet vormt samen met de Omgevingswet het wettelijke fundament voor de cultuurhistorie in Nederland.

In de Erfgoedwet is vastgelegd hoe met ons erfgoed wordt omgegaan, wie welke verantwoordelijkheden daarbij heeft en hoe het toezicht daarop wordt uitgeoefend. De Erfgoedwet bundelt bestaande wet- en regelgeving voor behoud en beheer van het cultureel erfgoed in Nederland. Bovendien zijn aan de Erfgoedwet een aantal nieuwe bepalingen toegevoegd. Het beschermingsniveau zoals die in de oude wetten en regelingen golden blijven gehandhaafd.

Onderdelen van de Monumentenwet die de fysieke leefomgeving betreffen, zijn sinds 1 januari

Afb. 18. De Erfgoedwet vormt samen met de Omgevingswet het wettelijke fundament voor de archeologie in Nederland (bron: RCE).

2024 overgeheveld naar de Omgevingswet. Het betreft:

1. Vergunningen tot wijziging, sloop of verwijdering van rijksmonumenten²⁷
2. Verordeningen, bestemmingsplannen, vergunningen en ontheffingen op het gebied van archeologie
3. Bescherming van stads- en dorpsgezichten

²⁶ In bijlage 1 wordt een overzicht gegeven van het rijksbeleid vóór de invoering van de Erfgoedwet.

²⁷ De gemeente Texel heeft 195 rijksmonumenten, bovengronds en ondergronds. Zie bijlage 6.

Zaken zoals het certificeringsstelsel en de aanwijzing van archeologische rijksmonumenten blijven in de Erfgoedwet.

1.1.1 Erfgoedwet en omgevingswet

De Erfgoedwet vormt samen met de Omgevingswet het wettelijke fundament voor de archeologie in Nederland. Onderdelen van de Monumentenwet over archeologie zijn sinds 1 januari 2024 overgeheveld naar de Omgevingswet. Voorbeelden daarvan zijn de verplichting om rekening te houden met archeologie bij het opstellen van de omgevingsplannen (voorheen bestemmingsplannen) en de vergunningverlening voor het verstoren van archeologische rijksmonumenten.

De vuistregel voor de verdeling tussen beide wetten is: het certificeringsstelsel en de aanwijzing van archeologische rijksmonumenten blijft in de Erfgoedwet en de omgang met archeologie in de fysieke leefomgeving in de Omgevingswet.

Erfgoedwet

In juli 2016 is de Erfgoedwet van kracht geworden. Deze wet heeft zes wetten en regelingen op het gebied van cultureel erfgoed vervangen:

1. Monumentenwet 1988
2. Wet verzelfstandiging rijksmuseumse diensten
3. Wet tot behoud van cultuurbezit
4. Wet tot teruggave cultuurgoederen uit bezet gebied
5. Uitvoeringswet UNESCO-verdrag 1970
6. Regeling materieel beheer museale voorwerpen

Voor de archeologie geldt dat alleen het aanwijzen van archeologische rijksmonumenten en de regels archeologische monumentenzorg in de Erfgoedwet terecht zijn gekomen. De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed geeft aan dat de duiding van erfgoed in de Erfgoedwet is opgenomen, terwijl de omgang met erfgoed in fysieke leefomgeving in de Omgevingswet wordt geregeld.

De basis van de bescherming van archeologisch erfgoed in de Erfgoedwet is het Verdrag van Valletta. De bescherming heeft als doel om archeologisch erfgoed zoveel mogelijk *in situ*, dus in de grond, te behouden. Gemeenten spelen een belangrijke rol in het archeologische stelsel. Zij maken meestal de afweging of archeologische waarden *in situ* behouden moeten blijven of kunnen worden opgegraven.

Omgevingswet

Op 1 juli 2015 heeft een ruime meerderheid van de Tweede Kamer ingestemd met de Omgevingswet. Begin 2016 stemde de eerste kamer over het wetsvoorstel. De wet is op 1 januari 2024 in werking getreden. Dit wetsvoorstel vervangt grote delen van de Monumentenwet 1988 en heeft vooral betrekking op de ruimtelijke component die archeologie heeft en de plaats die het heeft in de ruimtelijke ordening.

Met de Omgevingswet wil het kabinet:

- De verschillende plannen voor ruimtelijke ordening, milieu en natuur beter op elkaar afstemmen;
- Duurzame projecten (zoals windmolenparken) stimuleren;
- Gemeenten, provincies en waterschappen meer ruimte geven om hun omgevingsbeleid af te stemmen op hun eigen behoeften en doelstellingen.

Een voorloper op de wijze van werken is de Wet algemene bepaling omgevingsrecht (Wabo) die vanaf 1 oktober 2010 in werking is getreden. Door samenvoeging van verschillende vergunningen in één omgevingsvergunning zijn 25 vergunningen en meer dan 1600 verschillende formulieren ondergebracht in één omgevingsvergunning en één formulier. De Wamz en Momo zijn opgaan in de Omgevingswet.

Omgevingswet vereenvoudigt en bundelt omgevingsrecht. Op de website van de Rijksoverheid staat:

Het omgevingsrecht bestaat uit tientallen wetten en honderden regelingen voor ruimte. Wonen, infrastructuur, milieu en water. Zij hebben allemaal hun eigen uitgangspunten, werkwijzen en eisen. De wetgeving is daardoor te ingewikkeld voor de mensen die ermee werken. Daardoor duurt het bijvoorbeeld langer voordat een project kan starten.

Het omgevingsplan vervangt het geldende bestemmingsplan en de beheersverordening uit de Wet ruimtelijke ordening. In de oude situatie hadden de gemeenten meerdere bestemmingsplannen voor hun grondgebied. Nu, onder de Omgevingswet moet iedere gemeente 1 omgevingsplan voor haar hele grondgebied vaststellen.

Momenteel betreft het omgevingsplan nog een verzameling van alle Texelse bestemmingsplannen en de Rijksregels die naar de gemeente zijn gegaan. Het huidige omgevingsplan wordt daarom in deze overgangsfase ook wel een tijdelijk omgevingsplan genoemd. De komende jaren wordt het tijdelijke omgevingsplan doormiddel van gedeeltelijke wijzigingen omgezet in een (definitief) omgevingsplan. Voor 1 januari 2033 moet het definitieve omgevingsplan klaar zijn.

De archeologische beleidskaart zal als onderlegger fungeren bij het opstellen van het definitieve omgevingsplan. Voorafgaand aan het ingaan van het definitief omgevingsplan zal de archeologische beleidskaart worden gehanteerd bij het toetsen van aanvragen binnen de archeologie-cyclus.

1.1.2 KNA/NOaA/WF-OA

Belangrijk om te vermelden zijn ook de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA)²⁸, waarin de vaktechnische normen en werkprocessen beschreven staan, en de Nationale Onderzoeksagenda Archeologie (NOaA)²⁹, waarmee samenhang in het archeologisch onderzoek in Nederland wordt bewerkstelligd.

28 SIKB.nl.

29 NOaA.nl.

1.2 Het provinciaal beleid

1.2.1 Archeologisch en cultuurhistorisch beleid

Op het gebied van archeologie bezit de provincie Noord-Holland een aantal wettelijke taken. De eerste taak is de depotfunctie vanuit de Erfgoedwet, die bestaat uit het beheren van archeologische vondsten en documentatie. Dat geldt ook voor de (maritieme) archeologische vondsten uit de gemeente Texel. De Provincie Noord-Holland is daarmee namens het Rijk eigenaar van de vondsten en gegevens van Texel. Daarnaast heeft de provincie de bevoegdheid om gemeentelijke depots aan te wijzen. De gemeente Texel heeft geen eigen Depot voor Bodemvondsten.

De tweede taak van de provincie is de zorg voor de ruimtelijke kwaliteit vanuit de Wet ruimtelijke ordening (Wro). Op de tweede taak wordt in deze paragraaf wat dieper ingegaan.

In het 'Beleidskader Landschap en Cultuurhistorie Noord-Holland'³⁰ is het archeologisch beleid van de provincie Noord-Holland omschreven:

- Behoud en bescherming van archeologische waarden, en waar behoud *in situ* niet mogelijk is, aansturen op een goede documentatie van die waarden;
- Behoud, versterken en ontwikkelen van de landschappelijke en cultuurhistorische verscheidenheid door landschap en cultuurhistorie als volwaardige aspecten in een integrale planvorming mee te nemen.

1.2.2 Ruimtelijke ordening

Structuurvisie 2040 Noord-Holland

Het ruimtelijk beleid van de Provincie Noord-Holland is vastgelegd in de 'Structuurvisie Noord-Holland 2040 – Kwaliteit door veelzijdigheid'.³¹ Archeologie is daarin aangewezen als één van de kernkwaliteiten van het landschap. Daarnaast gaat de Provincie Noord-Holland uit van een ontwikkelingsgerichte benadering, omdat ook tegenwoordige ruimtelijke ontwikkelingen het landschap vormen, zodat zorgvuldig wordt omgegaan met de bestaande (historische) kenmerken van het landschap. In de bijbehorende Provinciale Ruimtelijke Verordening Structuurvisie heeft de provincie regels geformuleerd omtrent de inhoud van en de toelichting in bestemmingsplannen als er sprake is van provinciaal belang. In een bestemmingsplan moet bijvoorbeeld duidelijk omschreven worden hoe er omgegaan wordt met de cultuurhistorische objecten (waaronder archeologische waarden).

De provincie speelt een belangrijke rol op het gebied van ruimtelijke ordening. Door haar ruimtelijk beleid bepaalt de provincie in belangrijke mate hoe de ruimte in Noord-Holland wordt ingericht. In het licht van de WRO spitst de provinciale rol vanuit cultuur en cultuurhistorie in de ruimtelijke inrichting zich toe op drie terreinen, daar waar de provincie:

- Haar cultuurhistorische provinciaal belang heeft gedefinieerd in de Structuurvisie;
- Het wettelijk bevoegd gezag is bij ingrepen die een relatie hebben met cultuurhistorie, bijvoorbeeld bij ontgrondingen of de aanleg van provinciale wegen;

30 Provincie Noord-Holland 2006.

31 Provincie Noord-Holland 2010.

- Initiatiefnemer is bij projecten van het Rijk een (beschermende) taak hebben verkregen, zoals bij de nationale landschappen en Unesco-gebieden.

Beleidskader en Leidraad Landschap en Cultuurhistorie

De visie op de gewenste ruimtelijke kwaliteit is vastgelegd in de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie. Deze vernieuwde leidraad is een uitwerking van het in 2006 vastgestelde Beleidskader Landschap en Cultuurhistorie, dat werd gebruikt als leidraad voor ruimtelijke plannen als bestemmingsplannen, beeldkwaliteitsplannen en structuurplannen. Daarnaast bood het handreikingen aan gemeenten om landschap en cultuurhistorie als uitgangspunt te gebruiken bij planvorming. In 2018 heeft de provincie Noord-Holland een nieuwe Leidraad Landschap en Cultuurhistorie vastgesteld.³²

De provincie Noord-Holland heeft 10 archeologische gebieden van provinciaal belang gedefinieerd. Het eiland Texel betreft één van deze gebieden:

Texel - Texel is het grootste en meest westelijk gelegen Waddeneiland. Het eiland is omgeven door de Noordzee en de Waddenzee en wordt door het Marsdiep gescheiden van Den Helder. De landschappelijke diversiteit op het eiland is groot: hier komen het keileemlandschap, het aandijkingenlandschap, het strandwallen- en strandvlaktenlandschap en het jonge duinlandschap samen. Texel is ontstaan door het verbinden van twee eilandkernen, keileemopstuwing de Hoge Berg en eilandkern Eijerland. Door de lange bewoningsgeschiedenis kent het eiland veel cultuurhistorische waarden. De laatste decennia raakte Texel erg in trek bij toeristen uit binnen- en buitenland. Het eiland is per boot bereikbaar vanaf Den Helder en in de zomer ook vanaf Vlieland.

Het ensemble Texel wordt beschreven aan de hand van drie provinciale kernwaarden:

- *De landschappelijke karakteristiek:* de landschapstypen en de belangrijkste kenmerken van deze landschappen.
- *Openheid en ruimtebeleving:* de beleving van de vrije open ruimte, de horizon en de oriëntatiepunten.
- *De ruimtelijke dragers:* de driedimensionale structuren en lijnen die in het (vlakke) landschap het beeld bepalen en begrenzen. Denk hierbij aan bebouwingslinten, bomenlanen en dijken.

Als in gebieden van provinciaal belang het maatschappelijk belang dusdanig groot is dat waardevolle archeologische vindplaatsen aangetast moeten worden, vraagt de provincie aan te geven op welke wijze archeologische waarden door compenserende maatregelen in het plan zijn ondergebracht.

Omgevingsverordening NH2022

In de Omgevingsverordening NH2020 zijn regels samengevoegd op het gebied van natuur, milieu, mobiliteit, erfgoed, ruimte en water.³³ De verordening geldt vanaf 17 november 2020 en vervangt alle bestaande verordeningen die betrekking hebben op de leefomgeving, zoals bijvoorbeeld de Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV) en Provinciale Milieuverordening

32 Provincie Noord-Holland 2018.

33 Provincie Noord-Holland 2020a.

(PMV). De regels uit de Omgevingsverordening NH2020 zijn met de ingang van de Omgevingswet op 1 januari 2024 overgegaan in de Omgevingsverordening 2022. De regels en wetten die terugkomen in de Omgevingsverordening NH2022 komen grotendeels overeen met de Omgevingsverordening NH2020, maar zijn omgezet conform de nieuwe eisen die de Omgevingswet stelt. Archeologie valt onder de cultuurhistorische waarden. Deze worden beschreven in de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie (zie paragraaf 2.2.3). Om de meest waardevolle landschappen in Noord-Holland te beschermen, is een beschermingsregime opgesteld binnen de Omgevingsverordening NH2022: het Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL, zie paragraaf 2.2.3).

1.2.3 Aardkundig erfgoed

Aardkundige waarden

De provincie Noord-Holland beschermt aardkundig interessante gebieden. Bijzondere kwaliteiten van het oorspronkelijke natuurlijk landschap worden aangeduid als *aardkundige waarden* of *aardkundig erfgoed*. Deze waarden hebben te maken met de geologische opbouw, de geomorfologie en de bodem van een gebied. Noord-Holland heeft 80 waardevolle gebieden. Van deze gebieden heeft de provincie een keuze gemaakt om de meest bijzondere de status van aardkundige waarde te geven. Tot de komst van de Omgevingsverordening NH2020 in november 2020 werden deze gebieden aangeduid als aardkundige monumenten. In de provincie Noord-Holland zijn 16 beschermde aardkundige waarden. Binnen de gemeente Texel zijn dit:

- 1: Westelijke kuststrook Texel
- 7: Oude land van Texel
- 15: Buitendijkse zandplaten (Noorderhaaks)

Aardkundige monumenten werden tot 17 november 2020 beschermd via de Provinciale Milieuverordening (PMV). Met het van kracht worden van de Omgevingsverordening NH2020 worden de aardkundige waarden beschermd via de regels voor het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en het Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL). De regels uit de Omgevingsverordening NH2020 zijn met de ingang van de Omgevingswet op 1 januari 2024 overgegaan in de Omgevingsverordening 2022. De regels en wetten die terugkomen in de Omgevingsverordening NH2022 komen grotendeels overeen met de Omgevingsverordening NH2020, maar zijn omgezet conform de nieuwe eisen die de Omgevingswet stelt.

Het oude land van Texel is van belang voor de bewoningsgeschiedenis (en dus de archeologie) van Texel.

Bijzonder Provinciaal Landschap

In Noord-Holland zijn 32 gebieden aangewezen als 'Bijzonder Provinciaal Landschap'.³⁴ Deze natuurgebieden worden beschermd. Alle regels omtrent deze gebieden zijn samengebracht onder het BPL waardoor binnen de 32 gebieden dezelfde regels gelden. Per landschap is aangegeven welke ecologische, landschappelijke, cultuurhistorische of aardkundige waarden aanwezig zijn: de kernkwaliteiten van het landschap.

34 Provincie Noord-Holland 2020b.

Binnen de gemeente Texel is één gebied aangewezen als BPL:

- *Gebied 20: Texel – Oude Land en aandijkingen*

Het Bijzonder Provinciaal Landschap Texel - Oude Land en aandijkingen is het zuidoostelijk deel van het Waddeneiland Texel. Het omvat zowel het Oude Land als delen van de aandijkingspolders eromheen. Het BPL Texel heeft twee landschapstypen: het stuwwallandschap van het Oude Land en het aandijkingenlandschap eromheen. Het Oude Land van Texel is een kleinschalig, reliëfrijk landschap. Het is ontstaan door glaciële processen, de wind en de invloed van de zee. De aandijkingen in dit BPL hebben een eigen verschijningsvorm. Ze hebben een meer rechthoekige verkaveling, afgewisseld met dijken en natuurlijke waterlopen. In het aandijkingenlandschap en delen van het stuwwallandschap herinneren wadkreken (getijdegeulen) aan het vroegere waddenlandschap. Het BPL Texel kent verschillende ruimtelijke dragers, waaronder de Waddenzeedijk, oude dammen en dijken op en rond het Oude Land, de radiale wegenstructuren, tuunwallen, stolpenstructuren en schapenboeten. In het grotendeels open landschap zijn de tuunwallen, de stolpen met hun erven en de schapenboeten herkenbare en dominante elementen in het landschap. De tuunwallen vormen de kavelgrenzen. De Texelse stolpboerderijen liggen aan historische wegen, de schapenboeten liggen solitair in het landschap. Het BPL Texel - Oude Land en aandijkingen maakt deel uit van het ensemble Texel in de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie.

De binnen het Bijzonder Provinciaal Landschap opgenomen ruimtelijke dragers betreffen cultuurhistorische elementen. Vanuit de Omgevingsverordening NH2022 wordt verlangd dat bij ontwikkelingen in BPL's of andere beschermde gebieden de cultuurhistorie wordt meegenomen in de afweging. De provinciale kaarten zijn niet geschikt om op gemeentelijk niveau te hanteren. Om de bescherming van deze gebieden te waarborgen en te voldoen aan de in de NH2022 opgenomen regels wordt momenteel door Archeologie West-Friesland gewerkt aan het opstellen van een cultuurhistorische elementenkaart voor Texel.

Ruimtelijke ontwikkelingen zijn mogelijk in een BPL, zolang ze de kernkwaliteiten niet aantasten. Voorbeelden van ontwikkelingen zijn fietspaden, energievoorzieningen, kleinschalige woningbouw (tot 11 woningen) of bouwwerken met een oppervlak van minder dan 500 m². Plannen voor ontwikkelingen die hier buiten vallen, tasten het bijzondere landschap aan. Uitvoering van die plannen kan alleen als het van groot openbaar belang is en als er kan worden aangetoond dat er geen andere mogelijkheden zijn. De schade aan het landschap moet dan worden gecompenseerd.

1.3 Het gemeentelijk beleid

1.3.1 Beleidskaart archeologie 2013

Op 12 juni 2013 is de door Vestigia B.V. opgestelde beleidskaart archeologie van de gemeente Texel vastgesteld door de gemeenteraad. De kaart van 2013 betrof een actualisatie van de Archeologische Beleidskaart uit 2007. Vestigia B.V. heeft deze actualisatie medio 2012 uitgevoerd. Het resultaat betrof een nieuwe set kaarten en een geactualiseerde toelichting die als uitgangspunt dienden voor het opnemen van archeologische waarden en verwachtingszones in de bestemmingsplannen.³⁵

35 Hessing, *et al.* 2013, 8.

Op de archeologische maatregelenkaart behorend bij de beleidskaart uit 2013 wordt onderscheid gemaakt in zes beleidsmaatregelcategorieën (tabel 5a). Deze zes beleidsmaatregelcategorieën zijn vervolgens vertaald naar voorbeeldplanregels voor de opname van archeologie als dubbelbestemming in de bestemmingsplannen. De gronden gelegen binnen de zone van de wettelijk beschermde archeologische monumenten (Maatregelcategorie 1) behoeven geen dubbelbestemming, omdat de bescherming daarvan niet via de Wro, maar al via de Monumentenwet is geregeld. Daarom zijn vijf van de zes maatregelcategorieën geopperd als op te nemen categorieën in de bestemmingsplannen (tabel 5b).

Tabel 5a. De regimes die zijn toegepast in de archeologische maatregelenkaart uit 2013.

Maatregelcategorie	Beschrijving
Maatregelcategorie Archeologisch waardevol gebied 1	Wettelijk beschermd archeologisch monument
Maatregelcategorie Archeologisch waardevol gebied 2	Terreinen van archeologische waarde
Maatregelcategorie Archeologisch waardevol gebied 3	Gebied met een hoge archeologische verwachting, mede gebaseerd op cultuurhistorie
Maatregelcategorie Archeologisch waardevol gebied 4	Gebied met een gematigde archeologische verwachting
Maatregelcategorie Archeologisch waardevol gebied 5	Gebied met een lage archeologische verwachting
Maatregelcategorie 6	Gebied zonder archeologische verwachting

Tabel 5b. De regimes die zijn toegepast in de beleidskaart archeologie uit 2013.

Categorie	Rekening houden met archeologie bij:
Waarde – archeologie – 1 (wettelijk beschermd archeologisch monument)	Alle bodemroering - Monumentenvergunning verplicht.
Waarde – archeologie – 2	Bodemverstoring binnen een activiteit met een oppervlakte groter dan 40 m ² en dieper reikt dan 50 cm
Waarde – archeologie – 3	Bodemverstoring binnen een activiteit groter dan 100 m ² en dieper dan 50 cm
Waarde – archeologie – 4	Bodemverstoring binnen een activiteit groter dan 500 m ² en dieper dan 50 cm
Waarde – archeologie – 5	De beleidsdoelstelling voor deze categorie is om alleen bij zeer grootschalige ruimtelijke ontwikkelingen, die onder de m.e.r.-plicht vallen, archeologisch vooronderzoek uit te voeren om de archeologische verwachting te specificeren. Dit behoeft juridisch-planologisch niet te worden verankerd via het bestemmingsplan.

De gemeente Texel heeft momenteel in een deel van de bestemmingsplannen de omgang met aanwezige of te verwachten archeologische waarden verankerd door middel van een dubbelbestemming Waarde-Archeologie. Deze dubbelbestemmingen zijn deels gebaseerd op de beleidskaart uit 2013 of op voorgangers van deze kaart.

1.3.2 Geactualiseerde beleidskaart archeologie 2024

In 2023 is Archeologie West-Friesland gestart met het actualiseren van de beleidskaart en heeft dit in 2024 afgerond. De archeologische beleidskaart voor de gemeente Texel vormt de nadere onderbouwing van de in de gemeente aanwezige en te verwachten archeologische waarden en geeft hier een vlakdekkend inzicht in.

Door de archeologische beleidskaart vast te stellen ontstaat een beter instrument ten behoeve van de afweging van eventueel aanwezige archeologische waarden bij ruimtelijke ontwikkelingen. Ook kan hiermee in het omgevingsplan de archeologische resten worden beschermd door middel van een dubbelbestemming Waarde – Archeologie. Met het vaststellen van de beleidskaart archeologie zal een nadere afweging gemaakt worden van de aanwezige en te verwachten archeologische waarden, met het rijks- en provinciaal archeologie beleid als uitgangspunt. Hierbij maakt de gemeente gebruik van het recht om af te wijken van de algemene vrijstellingsgrens van 100 m². De huidige vrijstellingsgrenzen voor archeologisch onderzoek in de bestemmingsplannen worden vervangen door de nieuwe vrijstellingsgrenzen binnen het omgevingsplan.

Uitgangspunten van het archeologisch beleid:

- Archeologische waarden zoveel mogelijk in de bodem bewaren en alleen opgraven als behoud in de bodem (*in situ*) niet mogelijk is;
- De relatie tussen archeologie en RO versterken zodat behoud, beheer en onderzoek naar het bodemarchief onderdeel worden van het planologische besluitvormingsproces (onder andere door archeologie-vriendelijk bouwen);
- Bodemverstoorders betalen conform de Wamz het archeologisch onderzoek (de verstoorder betaalt);
- Verbetering informatievoorziening over cultureel erfgoed om de inwoners in de lokale geschiedenis te interesseren en onderwijzen en zo het draagvlak voor archeologie te vergroten.

1.3.3 Uitvoering beleid

Sinds de invoering van de Wet op de archeologische monumentenzorg (Wamz) in 2007 ligt de verantwoordelijkheid voor het archeologisch erfgoed bij de gemeenten. De gemeenten dienen zelf te bepalen hoe met de archeologische waarden om te gaan en op welke wijze dit in het ruimtelijke beleid wordt ingepast.

De lichte Gemeenschappelijke Regeling Archeologie West-Friese Gemeenten is een samenwerkingsverband tussen de gemeenten Drechterland, Enkhuizen, Koggenland, Hoorn, Medemblik, Opmeer en Stede Broec. In 2018 zijn de gemeente Schagen en Texel toegetreden tot de lichte Gemeenschappelijke Regeling. In 2021 is een dienstverleningsovereenkomst (DVO) archeologie aangegaan met de gemeente Hollands Kroon. Het actualiseren van de beleidskaart archeologie is onderdeel van de binnen de afspraken bepaalde taken. De kaart sluit geheel aan bij de orde van de gemeenten binnen de Gemeenschappelijke Regeling; archeologische waarden veranderen niet bij de gemeentegrens. Wat betreft de te verwachten waarden zijn er verschillen in vrijstellingsgrenzen met de aangrenzende gemeenten.

Archeologie West-Friesland is de intergemeentelijke organisatie voor archeologie binnen deze gemeenten. De primaire taak is het geven van archeologisch advies. Archeologie West-Friesland richt zich op het adviseren van de gemeenten bij archeologische vraagstukken. Dit gebeurt in de eerste plaats door middel van archeologische *quickscans* waarbij op niveau van een plangebied de ruimtelijke ontwikkelingen worden afgezet tegen de aanwezige of te verwachten archeologische waarden en waarbij wordt geadviseerd hoe daar mee om te gaan. De quickscans worden vervaardigd door gecertificeerde archeologen met aantoonbare kennis en ervaring in het samenwerkingsgebied. De volgende belangrijke taak van de organisatie is het opstellen en/of verbeteren van de archeologische beleidskaarten van de gemeenten.

Bijlage 2 – AMZ-cyclus

Bureauonderzoek

Het doel van bureauonderzoek is het verwerven van informatie over bekende of te verwachten archeologische waarden binnen een omschreven gebied, om daarmee te komen tot een gespecificeerde archeologische verwachting. Het resultaat is een standaardrapport met een gespecificeerde archeologische verwachting, op basis waarvan een beslissing genomen kan worden ten aanzien van (eventueel) vervolgonderzoek.

Het rapport bevat, waar mogelijk, gegevens over de aan- of afwezigheid, aard, omvang, ouderdom, gaafheid, conservering en (relatieve) kwaliteit van archeologische waarden en aardwetenschappelijke eigenschappen. Afhankelijk van de omvang van de toekomstige (planologische) ingreep en werkzaamheden, de aard van de aanleiding tot het bureauonderzoek en de vraagstelling, zullen aanvullende gegevens moeten worden verzameld. Hierbij blijft de doelstelling van het bureauonderzoek (het komen tot een gespecificeerde verwachting) overeind.³⁶

Op basis van het bureauonderzoek kan voor een archeologie-vriendelijke plaanpassing worden gekozen. Op deze wijze blijven de archeologische waarden in de bodem bewaard (zie bijlage 3).

Inventariserend veldonderzoek

Tijdens het inventariserend veldonderzoek wordt (extra) informatie verworven over bekende of te verwachten archeologische waarden binnen een onderzoeksgebied, als aanvulling op en toetsing van de archeologische verwachting, gebaseerd op het bureauonderzoek en door middel van waarnemingen in het veld. Het veldonderzoek kan uit verschillende fasen bestaan waarin steeds verder wordt ingezoomd op de aanwezige archeologische waarden.

Verkenkend onderzoek

De verkennende fase is gericht op het in detail in beeld krijgen van de archeologische verwachting.

Doel van het verkennend onderzoek kan uit verschillende elementen bestaan. In West-Friesland wordt deze verkennende fase gebruikt om het prehistorische landschap en daarmee de mogelijkheden voor bewoning in de prehistorie in kaart te brengen. Hierbij worden de afgedekte landschappen nader beschouwd en wordt de intactheid van het landschap bepaald.

Karterend veldonderzoek

Het doel van de karterende fase is het in kaart brengen van (nog onbekende) archeologische vindplaatsen. Voor vindplaatsen uit de Bronstijd in West-Friesland geldt dat zij met behulp van booronderzoek niet zijn op te sporen.³⁷ Indien uit het bureauonderzoek en/of verkennend booronderzoek blijkt dat het bronstijdlandschap intact is dient het karterend onderzoek te worden uitgevoerd met behulp van proefsleuven.

36 Voor historische dorpskernen geldt in sommige gevallen dat er een bouwhistorisch onderzoek dient te worden uitgevoerd om zodoende alle bouwhistorische waarden veilig te stellen.

37 Vanwege het ontbreken van een vondstlaag en een lage vondstdichtheid.

Waarderend veldonderzoek

De waarderende fase van het inventariserend veldonderzoek dient om meer duidelijkheid te verkrijgen over de aard van een vastgestelde vindplaats ten behoeve van de waardebeoordeling. Zo kan het gewenst zijn om een archeologische vindplaats zo optimaal mogelijk te behouden, bijvoorbeeld door middel van inpassing. Een waarderend inventariserend veldonderzoek (vaak door middel van proefsleuven) is tevens gewenst voorafgaand aan een grote vlakdekkende archeologische opgraving, teneinde gedetailleerde gegevens te verkrijgen met het doel de opgraving zo doelgericht mogelijk te kunnen uitvoeren. De vindplaatsen worden onderzocht op hun fysieke kwaliteit (gaafheid en conservering), aard, datering, omvang en diepteligging. Een waarderend onderzoek bestaat in veel gevallen uit een proefsleuvenonderzoek, maar kan ook andersoortig onderzoek inhouden (geofysisch onderzoek, side-scan sonaronderzoek naar de waterbodem of waarderend booronderzoek).

De vindplaatsen worden in eerste instantie op hun fysieke kwaliteit (gaafheid en conservering) beoordeeld. De beoordeling van de fysieke kwaliteit is gerelateerd aan de archeoregio waarin de vindplaats zich bevindt: op deze wijze wordt de conserveringstoestand in relatie tot andere relevante sites bekeken.

Bij een behoudenswaardige vindplaats is behoud *ex situ* (door middel van een opgraving) of behoud *in situ* (door middel van bescherming) ter overweging aan het bevoegd gezag.

De gemeente is in veel gevallen het bevoegd gezag en neemt een selectiebesluit met betrekking tot de omgang met archeologische waarden.

Archeologische opgraving

Een archeologische opgraving heeft als doel vondst- en spoorgegevens van een archeologische vindplaats te verzamelen en te documenteren en is gericht op vooraf geformuleerde onderzoeksvragen en –doelstellingen (vastgelegd in een PvE). Tijdens een archeologische opgraving worden sleuven en putten aangelegd en het gebied onderzocht (behoud *ex situ*).

Bescherming

Bescherming houdt in dat er fysieke maatregelen worden getroffen op het terrein met archeologische waarden (bescherming *in situ*). Doel daarvan is de meest gunstige randvoorwaarden te scheppen voor duurzaam behoud, zonder de aanwezige archeologische waarden te beschadigen. Bescherming betekent niet per definitie dat op terreinen geen ontwikkelingen mogelijk zijn. Onder strikte voorwaarden kunnen op beschermde terreinen bovengrondse ontwikkelingen plaatsvinden. Specifiek met de Belvédère-doelstelling 'behoud door ontwikkeling' in het achterhoofd, kunnen ruimtelijke ontwikkelingen op monumentale terreinen juist wenselijk zijn om het hier verborgen verleden beleefbaar te maken.

Bijlage 3 – Archeologie-vriendelijk bouwen

Archeologie-vriendelijk bouwen

Het kerndoel van het archeologie-vriendelijk bouwen is dat de integrale vindplaats ongeschonden voor de zeer lange termijn (>100 jaar) ongewijzigd wordt behouden. Dat betekent dat de bestaande situatie voorafgaand aan de planvorming voor minimaal deze periode *in situ* geconserveerd dient te blijven.

Hiermee wordt gevolg gegeven aan de landelijke en Europese wetgeving om vindplaatsen te behouden en archeologische kosten daarmee uit te sparen.

Om zonder de bodem te roeren toch de archeologie te behouden zijn vele oplossingen mogelijk. Een bouwwerk kan vanaf maaiveld op een betonplaat worden neergezet. Ook kan waar mogelijk voor grote afstanden tussen heipalen worden gekozen. Een ander mogelijkheid is terreinen op te hogen en in de ontstane ruimte te bouwen. Bij kabeltracés kan bijvoorbeeld worden gekozen om een nieuw tracé op de plek van het oude tracé in de reeds geroerde bodem te leggen. Een samenspraak tussen architect, constructeur, archeoloog en beleidsambtenaar is daarvoor het beste platform.

Archeologie-vriendelijke voorstellen zullen worden getoetst op de daadwerkelijke situatie. Bijvoorbeeld ook een beperkt palenplan kan verblauwing, verdroging of vervorming veroorzaken. Ook de werkelijke gang van zaken op een bouwterrein wordt geanalyseerd. Blijkt in de praktijk dat archeologie-vriendelijk bouwen toch niet haalbaar is vanwege bijvoorbeeld constructieve aspecten, dan dient alsnog te worden overgeschakeld naar een archeologisch onderzoek.

Niet archeologie-vriendelijk bouwen

Een niet archeologie-vriendelijk bouwplan houdt in dat de bestaande situatie bodem zal worden verstoord tijdens het bouwproces. Onder bodemverstoring wordt verstaan:

- verwijderen van muurwerk uit de bodem, hier onder vallen ook funderingen en palen van de bestaande bebouwing vanaf de vrijstellingsdiepte gemeten vanaf het bestaande maaiveld van de archeologische vindplaats;
- vorstranden dieper dan 30 cm;
- aanbrengen van funderingspalen, damwanden, grondverbeteringen, grout, ankers etc.;
- bodemsaneringen, tijdelijke uitplaatsing van vervuilde grond;
- kelders, ondergrondse reservoirs, overmatige boringen voor diverse onderzoeken en bijvoorbeeld warmtekrachtkoppeling installaties;
- kruipruimtes;
- vijvers/watercompensaties;
- sloten en andere ingravingen;
- kabels en leiding-tracés vanaf maaiveld.

Wanneer één of meerdere van de bovenstaande situaties voorkomt wordt dit in een quickscan getoetst. Het is veelal in tegenspraak met behoud van de integrale vindplaats op lange termijn en wordt daarmee beschouwd als archeologie-onvriendelijk.

Bijlage 4 – Archeologische monumenten (AMK-terreinen) binnen de gemeente Texel

Plaats	AMK-nr	Waarde	Toponiem
De Waal	1308	Terrein van zeer hoge archeologische waarde, beschermd	Polder Waal en Burg; Polderweg; De Waal
Den Burg	1309	Terrein van zeer hoge archeologische waarde, beschermd	Akenbuurt; Pontweg; Pompstation Kievit
Den Burg	1310	Terrein van zeer hoge archeologische waarde, beschermd	Westerweg; Akenbuurt; Immetjeshoeve
Den Burg	1311	Terrein van zeer hoge archeologische waarde, beschermd	De Westen; 't Torenhuis; Westerweg; Fonteinsweg
Den Hoorn	1312	Terrein van zeer hoge archeologische waarde, beschermd	Terp Den Hoorn; De Hemmer; Sint Donatus; Hoornderweg
Den Hoorn	1313	Terrein van zeer hoge archeologische waarde, beschermd	De Oude Hoorn
Den Burg	1314	Terrein van zeer hoge archeologische waarde, beschermd	Centrum; Burgwal; Wezentuin
Oosterend	5636	Terrein van hoge archeologische waarde	KOTTERSTRAAT/OOSTKAAP
Oosterend	5637	Terrein van hoge archeologische waarde	OOSTERWEG/KONINGSWEG
Oosterend	5638	Terrein van hoge archeologische waarde	NIEUWESCHILD
Oosterend	5639	Terrein van hoge archeologische waarde	NIEUWESCHILD
Oost	5640	Terrein van hoge archeologische waarde	MOSSELWEG
Oost	5641	Terrein van hoge archeologische waarde	LOSWAL
Oosterend	5642	Terrein van hoge archeologische waarde	OOSTERENDERWEG
Den Hoorn	5643	Terrein van hoge archeologische waarde	ROMMELPOT/LAGE WEGJE
Den Hoorn	5646	Terrein van hoge archeologische waarde	MARTINUS; JAN AYEWEWEG
Den Hoorn	5647	Terrein van hoge archeologische waarde	MARTINUS; JAN AYEWEWEG
Den Hoorn	5648	Terrein van hoge archeologische waarde	FORTEINSWEG/JAN AYEWEWEG
Den Hoorn	5649	Terrein van hoge archeologische waarde	LAGE WEGJE
Den Hoorn	5650	Terrein van hoge archeologische waarde	HOGHE ACHTEROM
Den Hoorn	5651	Terrein van hoge archeologische waarde	WESTERWEG/FORTEINSWEG
Den Hoorn	5652	Terrein van hoge archeologische waarde	DE WESTEN; BAKKENWEG
Den Hoorn	5653	Terrein van hoge archeologische waarde	DE WESTEN; KOOIWEG; MARIA'S HOEVE
Den Burg	5654	Terrein van hoge archeologische waarde	ROZENDIJK
Den Hoorn	5655	Terrein van hoge archeologische waarde	DE HEMMER; HOORNDERWEG; SPIJK
Den Hoorn	5656	Terrein van hoge archeologische waarde	DE HEMMER; HEMMERWEG
Den Burg	5657	Terrein van hoge archeologische waarde	SMITSWEG
Den Burg	5658	Terrein van hoge archeologische waarde	LAANWEG
Den Burg	5659	Terrein van hoge archeologische waarde	ROZENDIJK; ZANDVRUCHT
Den Burg	5660	Terrein van hoge archeologische waarde	AKENBUURT; KARTINGBAAN
Den Burg	5661	Terrein van hoge archeologische waarde	AKENBUURT/LAANWEG

West-Friese Archeologische Notities 75 - Toelichting Beleidskaart gemeente Texel

Den Burg	5662	Terrein van hoge archeologische waarde	GERRITSLAND; PONTWEG/ GERRITSLANDERDIJKJE
Den Burg	5663	Terrein van hoge archeologische waarde	GERRITSLAND; ROZENDIJK
Den Burg	5664	Terrein van hoge archeologische waarde	ROZENDIJK/PONTWEG; DE FENNE
Den Burg	5665	Terrein van hoge archeologische waarde	DE HEMMER; EENDENKOOI
Den Hoorn	5666	Terrein van hoge archeologische waarde	DE HEMMER; HEMMERWEG/ HOORNDERWEG
Den Burg	5667	Terrein van hoge archeologische waarde	HOORNDERWEG/ZUIDHAFFEL; HOGE KAMP
Den Burg	5668	Terrein van hoge archeologische waarde	HOORNDERWEG; WITTE ENGEL
Den Burg	5669	Terrein van hoge archeologische waarde	PONTWEG/AKENBUURT; KARTINGBAAN
Den Burg	5670	Terrein van hoge archeologische waarde	DE HEMMER; EENDENKOOI
Den Burg	5671	Terrein van hoge archeologische waarde	ZUIDHAFFEL; ELBA
Den Burg	5672	Terrein van hoge archeologische waarde	PONTWEG; ZUIDHAFFEL
Den Burg	5673	Terrein van hoge archeologische waarde	PONTWEG; ZUIDHAFFEL
Den Burg	5674	Terrein van hoge archeologische waarde	WATERWEG/WESTERGEEST
Oudeschild	5675	Terrein van hoge archeologische waarde	WESTERGEEST; DE KLUIS
Den Burg	5676	Terrein van hoge archeologische waarde	ZUIDHAFFEL
Oudeschild	5677	Terrein van hoge archeologische waarde	WESTERGEEST/SCHANSWEG
Den Burg	5678	Terrein van hoge archeologische waarde	HALLERWEG
Den Burg	5679	Terrein van hoge archeologische waarde	VEENSE LANGWEG; DE VEEN
Den Burg	5680	Terrein van hoge archeologische waarde	DE MARS; MARSWEG; RUITERSPLAATS
De Waal	5681	Terrein van hoge archeologische waarde	WAALDERWEG/TIENHOVEN
De Waal	5682	Terrein van hoge archeologische waarde	TIENHOVEN
Oudeschild	5683	Terrein van hoge archeologische waarde	HOOGHE BERG
Oudeschild	5684	Terrein van hoge archeologische waarde	SCHILDERWEG/SKILLEPAADJE; ZUIVELFABRIEK
Oudeschild	5685	Terrein van hoge archeologische waarde	BU"TTIKOFERSMIELAND; WEEZENPLAATS
Oudeschild	5686	Terrein van hoge archeologische waarde	BU"TTIKOFERSMIELAND; WEEZENPLAATS
Oudeschild	5687	Terrein van hoge archeologische waarde	MOLENMIELAND; MIDDELLANDSE WEG
Oudeschild	5688	Terrein van hoge archeologische waarde	MOLENMIELAND; MIDDELLANDSE WEG
Den Burg	5689	Terrein van hoge archeologische waarde	VEENSE LANGWEG/KADIJKSWEG
Den Burg	5690	Terrein van hoge archeologische waarde	LAAGWAALDERWEG; ZUIDGEEST
De Waal	5691	Terrein van hoge archeologische waarde	LAAGWAALDERWEG/LANGWAAL/ SOMMELTJESWEG
De Waal	5692	Terrein van hoge archeologische waarde	CASTRA VETERA; BARGERHOF
De Waal	5693	Terrein van hoge archeologische waarde	SPANGERWEG; DE WIJDE BLICK
De Waal	5694	Terrein van hoge archeologische waarde	ZAANDAMMERDIJK/ LAAGWAALDERWEG
Oudeschild	5695	Terrein van hoge archeologische waarde	BU"TTIKOFERSMIELAND

West-Friese Archeologische Notities 75 - Toelichting Beleidskaart gemeente Texel

De Waal	5696	Terrein van hoge archeologische waarde	KADIJKSWEG
De Waal	5697	Terrein van hoge archeologische waarde	KADIJKSWEG; SPANG
De Waal	5698	Terrein van hoge archeologische waarde	SPANGERWEG; 'T HOOGHE
De Waal	5699	Terrein van hoge archeologische waarde	MOLENBUURT; 'T HOOGHE
De Waal	5700	Terrein van hoge archeologische waarde	KADIJKSWEG; SPANG
De Waal	5701	Terrein van hoge archeologische waarde	MOLENBUURT
De Waal	5702	Terrein van hoge archeologische waarde	BARGEN
De Waal	5703	Terrein van hoge archeologische waarde	BARGEN
Oudeschild	5704	Terrein van hoge archeologische waarde	LAAGWAALDERWEG/OTTERSAAAT
De Waal	5705	Terrein van hoge archeologische waarde	MOLENBUURT/SPANGERWEG/ NESWEG
Oosterend	5706	Terrein van hoge archeologische waarde	NESWEG; DE NES
Oosterend	5707	Terrein van hoge archeologische waarde	NESWEG; DE FAN
Oosterend	5708	Terrein van hoge archeologische waarde	DE NES; SPIJKDORP
Oosterend	5709	Terrein van hoge archeologische waarde	NESWEG; DE NES; SPIJKDORP
Oosterend	5710	Terrein van hoge archeologische waarde	NESWEG; SPIJKDORP
Oosterend	5711	Terrein van hoge archeologische waarde	HARKEBUURT
Oosterend	5712	Terrein van hoge archeologische waarde	OOSTERENDERWEG/HARKEBUURT
Oosterend	5713	Terrein van hoge archeologische waarde	OOSTERENDERWEG/HARKEBUURT
Oosterend	5714	Terrein van hoge archeologische waarde	OOSTERENDERWEG/ HARKEBUURT/GENTEWEG
Oosterend	5715	Terrein van hoge archeologische waarde	NOORDERBUURT
Oosterend	5716	Terrein van hoge archeologische waarde	KONINGSWEG; DE TOES
Oosterend	5717	Terrein van hoge archeologische waarde	OOSTKAAP/NIEUWESCHILD
Oosterend	5718	Terrein van hoge archeologische waarde	NIEUWESCHILD; DE ZUIDWESTER
Oosterend	5719	Terrein van hoge archeologische waarde	OOSTERWEG; ZEVENHUIZEN
Oosterend	5720	Terrein van hoge archeologische waarde	OOSTERWEG; ZEVENHUIZEN
Oost	5721	Terrein van hoge archeologische waarde	OOSTERWEG/ZWINWEG
Oost	5722	Terrein van hoge archeologische waarde	OOST
Oost	5723	Terrein van hoge archeologische waarde	OOST
Oost	5724	Terrein van hoge archeologische waarde	OOST
Oost	5725	Terrein van hoge archeologische waarde	MOSSSELWEG
Oost	5726	Terrein van hoge archeologische waarde	MOSSSELWEG
De Waal	5727	Terrein van hoge archeologische waarde	OOSTERENDERWEG/ SPANGERWEG; HET SLOT
De Waal	5729	Terrein van hoge archeologische waarde	CENTRUM; BOMENDIEK/ LANGWAAL
Oosterend	5730	Terrein van hoge archeologische waarde	CENTRUM; KERKPLEIN
De Waal	5731	Terrein van hoge archeologische waarde	POLDER WAAL EN BURG; POLDERWEG
De Waal	5732	Terrein van hoge archeologische waarde	POLDER WAAL EN BURG; POLDERWEG
Den Burg	5733	Terrein van hoge archeologische waarde	HEMMERKOOI
Den Burg	5734	Terrein van archeologische waarde	WESTERWEG/HEMMERKOOI/ DRIEHUIZEN
Den Hoorn	5735	Terrein van hoge archeologische waarde	DE WESTEN; FONTEINSWEG

West-Friese Archeologische Notities 75 - Toelichting Beleidskaart gemeente Texel

Den Burg	5736	Terrein van hoge archeologische waarde	POLDER WAAL EN BURG; PONTWEG/KOGERWEG
Den Burg	5737	Terrein van hoge archeologische waarde	WAAL EN BURGERDIJK; MEYERTEBOS
Den Burg	5738	Terrein van hoge archeologische waarde	DRIEHUIZEN; HEMMERKOOI
Den Burg	5739	Terrein van hoge archeologische waarde	MEYERTEBOSWEG/WAALDERWEG
De Waal	5740	Terrein van hoge archeologische waarde	OOSTERENDERWEG/ SPANGERWEG
De Waal	5741	Terrein van hoge archeologische waarde	SPANG; SPANGERWEG
Oosterend	5742	Terrein van hoge archeologische waarde	SPIJKDORP; NESWEG
Oosterend	5743	Terrein van hoge archeologische waarde	NOORDERBUURT, HARKEBUURT
Oudeschild	5744	Terrein van hoge archeologische waarde	WESTERGEEST
Oudeschild	5745	Terrein van hoge archeologische waarde	HOOGE BERG
Den Hoorn	5746	Terrein van hoge archeologische waarde	DE WESTEN; WESTERWEG; 'T TORENHUIS
De Koog	10741	Terrein van hoge archeologische waarde	VOGELMIENT
Den Burg	10742	Terrein van hoge archeologische waarde	WESTERWEG/HEMMERKOOI
Oudeschild	10743	Terrein van hoge archeologische waarde	MOLENMIELAND; SCHILDERSWEG
De Waal	10744	Terrein van hoge archeologische waarde	KADIIKSWEG; DE WIJDE BLICK
Oosterend	10745	Terrein van hoge archeologische waarde	ACHTERTUNE/NIEUWESCHILD
Den Burg	10746	Terrein van hoge archeologische waarde	WESTERWEG
Den Burg	10816	Terrein van archeologische waarde	WESTERWEG/HEMMERKOOI/ DRIEHUIZEN
De Koog	14954	Terrein van hoge archeologische waarde	
De Waal	14955	Terrein van hoge archeologische waarde	
Den Hoorn	14956	Terrein van hoge archeologische waarde	
Den Burg	14957	Terrein van hoge archeologische waarde	
Oosterend	14958	Terrein van hoge archeologische waarde	
Oudeschild	14959	Terrein van hoge archeologische waarde	
Nieuwe- schild	14992	Terrein van hoge archeologische waarde	
Oudeschild	14993	Terrein van hoge archeologische waarde	DE OUDE SCHANS
Oudeschild	14994	Terrein van archeologische waarde	DE LUNETTE
Oudeschild	14995	Terrein van archeologische waarde	DE REDOUTE
Waddenzee	15660	Terrein van zeer hoge archeologische waarde, beschermd	Burgzand Noord III
Den Burg	16063	Terrein van zeer hoge archeologische waarde	Burgwal

Bijlage 5 – Bronnen

Rapporten en overige literatuur

Alders, G.P (red.), 2004. *Vestingwerk De Schans te Oudeschild, gemeent Texel (datering 16^e -20^e eeuw). Verslag archeologisch onderzoek tussen 1995 en 2001*. Monumenten en Archeologie Noord-Holland.

Alders, G.P. & L. den Boon, 2009. Fortificaties te Oudeschild, gemeente Texel. Bureauonderzoek naar de archeologische waarde van de Redoute en de Lunette. *SCENH-rapport nummer 158*. Stichting Cultureel Erfgoed Noord-Holland, Haarlem.

Ancker, J.A.M. van den/P.D. Jungerius, 1999. *Landschap en bodemopbouw in Dorpzicht en Sir Robert Peel, Texel*. Een advies in verband met herinrichting, Ede.

Ancker, J.A.M. van den/P.D. Jungerius, 2002. *Tussen Clif en Oude Hoorn*. Herstel van een historisch landschap op Zuid Texel, Ede.

Ancker, J.A.M. van den/P.D. Jungerius, 2005. *De omgeving van de Havensluis*. Een voorstel voor herstel van uitgewiste landschapselementen op Zuid Texel, Ede.

Bartels, M.H. & J. Leek, 2019. Het wakend schild van Schans en Rede. Archeologisch onderzoek van zeedijk, wachttoren en ijzertijd nederzetting nabij fort De Schans op Texel. *West-Friese Archeologische Rapporten 134*. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

Bartels, M.H., 2022. De burggracht onder de warmoesbedden. Archeologisch onderzoek naar de buitenste gracht van Den Burg, Texel. *West-Friese Archeologische Rapporten 168*. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

Bartels, M.H., 2021. De galm van Sint Sixtus. Een uitwerking van de archeologische en bouwhistorische gegevens (1952-2020) van de Sixtus- of Burghkerk te Den Burg, Texel. *West-Friese Archeologische Notities 53*. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

Bartels, M.H. & H. de Weerd, 2021. Onbruikbare schorren veranderd in het vruchtbaarste bouwland. Een archeologisch en cultuurhistorisch bureauonderzoek van het gebied van Polder Eierland op Texel van de oorsprong tot en met de vroege inpoldering. *West-Friese Archeologische Notities 56*. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

Bartels, M.H., 2022. Drijfhout, deining en dadendrang. Vijftig jaar duikende archeologie rond Texel (1970-2020). *West-Friese Archeologische Notities 59*. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

Beckers, I.S.J., 2015. Bernhardlaan 206 te Den Burg (gemeente Texel). Een bureauonderzoek. *IVO-B rapport 1505*. IVO-B, Alphen aan den Rijn.

Beckers, I.S.J., 2016. Archeologisch inventariserend veldonderzoek door middel van boringen (IVO-B) Bernhardlaan 206 te Ben Burg (gemeente Texel). *Hollandia reeks nr. 559*. Hollandia Archeologen, Zaandijk.

Bentham A. van 2011. Parkstraat 1, Den Burg (gemeente Texel). Een archeologische begeleiding. *ADC-rapport 2736*. ADC-ArcheoProjecten, Amersfoort.

Berg, J.M. van den, 2005. Plangebied rotonde Rozendijk-Pontweg te Den Burg, gemeente Texel; een archeologische begeleiding. *RAAP-notitie 1096*. RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V., Amsterdam.

Berg, F.G. van den, 2007. Bureauonderzoek naar de archeologische waarde van het plangebied Oosterweg, gemeente Texel. *SCENH-rapport cultuurhistorie 80*. Stichting Steunpunt Cultureel Erfgoed Noord-Holland, Wormer.

Berg, G.T.C. van den & J.P.L. Vaars, 2005. Archeologische waarneming De Ruyterstraat 130, Texel. *Hollandia reeks nr. 70*. Hollandia Archeologen, Zaandijk.

Besteman, J.C., 1994. Noord-Holland op de schop. Bewoning en landschap in de Middeleeuwen, in M. Rappol/C.M. Soonius (ed.), *In de bodem van Noord-Holland; geologie en archeologie*, Amsterdam, 219-257.

Blom, J.M. 2011. Abbewaal 5 te Den Burg (gemeente Texel). Een Bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek in de vorm van een verkennend booronderzoek. *ADC-rapport 2804*. ADC-ArcheoProjecten, Amersfoort.

Boekema Y. 2008. Archeologisch onderzoek Cultuurcentrum Den Burg. Inventariserend veldonderzoek *Grontmij Archeologische Rapporten 594*. Grontmij, Assen.

Boekema Y. 2011. Archeologisch onderzoek Helofytenfilter Eversteekoog Texel; Bureauonderzoek. *Grontmij Archeologische Rapporten 972*. Grontmij, Assen.

Boon, L. van den 2007. Dorpshuis De Waldhoorn te Den Hoorn, gemeente Texel: bureauonderzoek naar de archeologische waarde van het plangebied. *SCENH rapport 164*. Stichting Cultureel Erfgoed Noord-Holland, Haarlem.

Boonstra, M.K., E. Louwe, H.J. Pierik & W. Weerheijm, 2013. Dijkversterking Texel, gemeente Texel. Ruimtelijk advies op basis van aanvullend archeologisch bureauonderzoek voor twee dijksecties en aanvullend inventariserend veldonderzoek voor vier dijkstukken. *Vestigia rapport V1054*. Vestigia, Amersfoort.

Boreel, G.J., 2015. Archeologisch verkennend booronderzoek voor Dorpsstraat 3 en 5a in de Koog, gemeente Texel. *Zuidnederlandse Archeologische Notities 506*. VUhs Archeologie, Amsterdam.

Brenk, S. van den, 2018. Inventariserend Veldonderzoek (opwaterfase). Texelstroom Noor en Scheer. Gemeenten Texel, Den Helder en Hollands Kroon. Westelijke Waddenzee. *Periplus Archaeomare Rapport* 18A010-01. Periplus Archaeomare, Amsterdam.

Brenk, S. van den, 2019. Inventariserend Veldonderzoek (onderwaterfase verkennend). Locatie MZI, Burgzand Waddenzee. *Periplus Archaeomare Rapport* 18A025-02. Periplus Archaeomare, Amsterdam.

Brenk, S. van den, 2020. Inventariserend Veldonderzoek (opwaterfase). Gebied ten westen van Noorderhaaks, Noodzee en gemeente Texel. *Periplus Archaeomare Rapport* 19A005-06. Periplus Archaeomare, Amsterdam.

Brenk, S. van den, W.B. Waldus & R. van Lil, 2009. Inventariserend Veldonderzoek Opwaterfase Zoekgebieden mosselzaadvanginstallaties. *Periplus Archaeomare Rapport* 09_A006B. Periplus Archaeomare, Amsterdam.

Brenk, S. van den & R. van Lil, 2018. Mosselzaadvanginstallaties Burgzand Waddenzee, monitoring 2015-2018 Geofysisch Veldonderzoek (multibeam). *Periplus Archaeomare Rapport* 18A012-01. Periplus Archaeomare, Amsterdam.

Brenk, S. van den & R. van Lil, 2012. Monitoring Mosselzaadvanginstallaties. Gebied Scheurrak, Waddenzee. *Periplus Archaeomare Rapport* 10_A003-2011. Periplus Archaeomare, Amsterdam.

Brenk, S. van den & R. van Lil, 2013. Inventariserend veldonderzoek (opwaterfase). Waddenzee Prins Hendrikdijk, Texel. *Periplus Archaeomare Rapport* 13A015-02. Periplus Archaeomare, Amsterdam.

Brenk, S. van den & R. van Lil, 2019. Scheurrak oost, Waddenzee. Inventariserend veldonderzoek (opwaterfase). *Periplus Archaeomare Rapport* 19A021-02. Periplus Archaeomare, Amsterdam.

Brenk, S. van den & L.A. Muis, 2013. Havendammen Oudeschild, gemeente Texel. Inventariserend Veldonderzoek (opwaterfase). *Periplus Archaeomare Rapport* 13A015-01. Periplus Archaeomare, Amsterdam.

Brenk, S. van den, T. Coenen, J. Opdebeeck & M.R. Manders, 2017. Monitoring Scheepswrakken Burgzand Noord. Periode 1998-2016. *Periplus Archeomare Rapport* 16A022. Periplus Archaeomare, Amsterdam.

Brenk, S. van den, T. Coenen, J. Opdebeeck & M.R. Manders, 2018. Monitoring Scheepswrakken Burgzand Noord. Periode 1998-2017. *Periplus Archeomare Rapport* 17A011. Periplus Archaeomare, Amsterdam.

Brenk, S. van den, J. Opdebeeck & T Coenen, 2018. Historische scheepswrakken. Hoge resolutie multibeamopnamen. *Periplus Archeomare Rapport* 17A024-01. Periplus Archaeomare, Amsterdam.

Brenk, S. van den, J. Opdebeeck & T Coenen, 2019. Monitoring Scheepswrakken Burgzand Noord. Periode 1998-2018. *Periplus Archeomare Rapport* 18A003-05. Periplus Archaeomare, Amsterdam.

Brenk, S. van den, J. Opdebeeck & T Coenen, 2020. Monitoring Scheepswrakken Burgzand Noord. Periode 1998-2019. *Periplus Archeomare Rapport* 19A008-08. Periplus Archaeomare, Amsterdam.

Brugman, B.A./R.M. van Heeringen/R. Schrijvers/P.C. Vos 2011. Tien regionale kaarten van het gelaagde archeologische landschap als onderlegger voor de structuurvisie van de provincie Noord-Holland (*Vestigia rapport* V810).

Buitenhuis, H. , 2010. Een archeologisch inventariserend veldonderzoek door middel van boringen aan de Herenstraat 30 te Den Hoorn, gemeente Texel (NH). *ARC-Rapporten* 2010-87, ARC bv, Groningen.

Burnier, C.Y., 2014. Texel, Doolhof 9. Een archeologische opgraving aan de voet van de Hoge Berg. *ADC-rapport* 3516. ADC-ArcheoProjecten, Amersfoort.

Carmiggelt, A., 1998. Een fort aan de Waddenzee. Geschiedenis en archeologie van De Schans van Texel, Haarlem (*Archeologische publicatie Provincie Noord-Holland*, 3).

Cuyck, Pieter van, 1780. *Brieven over Texel en de naby-gelegen eilanden van den heere. Waaraan toegevoegd: Beschrijving van Eenige Oudheden, gevonden op het eiland Texel door dezelve*, Amsterdam.

Dijk, D.A. 2012. Den Hoorn, Amaliaweg 4 (Gem. Texel, NH). Een Archeologisch Bureauonderzoek *Steekproefrapport* 2012-02/06Z. De Steekproef bv, Zuidhorn.

Dijk, D.A. & C. Tulp 2013. Den Burg, Zuidhaffel 10, gemeente Texel. Waarderend Veldonderzoek. Proefsleuven. *Steekproefrapport* 2013-11/01Z. De Streekproef bv, Zuidhorn.

Dijkstra, W. & J. Jelsma, 2016. Den Burg, Kadijksweg 15, gemeente Texel (NH.). Een Inventariserend Archeologisch Veldonderzoek. *Streekproefrapport* 2016-06/12. De Streekproef, Zuidhorn.

Duijn, D.M., 2020. Bouwhistorische opname van stolpboerderij Hemmerkooi op Texel. *West-Friese Archeologische Notities* 48. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

Duijn, D.M., 2020. Onderzoek vierkant stolpboerderij Westerweg 32 in Den Hoorn, gemeente Texel. *West-Friese Archeologische Notities* 51. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

- Duijn, D.M., 2020. Multidisciplinair onderzoek naar stolpboerderij Mokweg 41 in Den Hoorn, gemeente Texel. *West-Friese Archeologische Notities* 52. Archeologie West-Friesland, Hoorn.
- Duijn, D.M., 2021. Bouwhistorisch onderzoek naar stolpboerderij Akenbuurt 12 in Den Burg, gemeente Texel. *West-Friese Archeologische Notities* 57. Archeologie West-Friesland, Hoorn.
- Exaltus, R. 2010. Oosterend, De Verrassing. Gem. Texel (NH). Een Inventariserend Archeologisch Veldonderzoek. *Steekproefrapport* 2010-02/03. De Streekproef bv, Zuidhorn.
- Exaltus, R. 2010. Den Hoorn, Westerweg 74. Gem. Texel (NH). Een Inventariserend Archeologisch Veldonderzoek. *Steekproefrapport* 2010-06/04. De Streekproef bv, Zuidhorn.
- Exaltus, R. 2010. Den Hoorn, Westerweg 50. Gem. Texel (NH). Een Inventariserend Archeologisch Veldonderzoek. *Steekproefrapport* 2010-11/08. De Streekproef bv, Zuidhorn.
- Exaltus, R. 2011. Oosterend, Ankerstraat. Gem. Texel (NH). Een Inventariserend Archeologisch Veldonderzoek. *Steekproefrapport* 2011-04/08. De Streekproef bv, Zuidhorn.
- Exaltus, R. 2011. De Waal (Den Burg), Kogerweg (Gem. Texel, NH). Een Inventariserend Archeologisch Veldonderzoek. *Steekproefrapport* 2011-12/02. De Streekproef bv, Zuidhorn.
- Exaltus, R. 2013. Texel, Zuidhaffel 10, gemeente Texel (NH). Een Inventariserend Archeologisch Veldonderzoek. *Steekproefrapport* 2013-09/02. De Streekproef bv, Zuidhorn.
- Exaltus, R., 2016. Oosterend, Botterstraat, Gemeente Texel (NH.). Een Inventariserend Archeologisch Veldonderzoek. *Steekproefrapport* 2016-03/10. De Streekproef bv, Zuidhorn.
- Exaltus, R. & J. Orbons., 2011. Welkoop, Den Burg Gemeente Texel. Inventariserend Veldonderzoek (IVO-O); Verkennend en karterend booronderzoek. *ArcheoPro Archeologisch rapport* nr. 10151. ArcheoPro, Maastricht.
- Fokma, A., 2006. Eco-archeologisch onderzoek archeologische waarneming De Ruyterstaar 130, Texel. *Hollandia reeks* nr. 104. Hollandia Archeologen, Zaandijk.
- Gerritsen, S. & W. Stellingwerf, 2022. Graven aan de Groeneplaats. Archeologisch onderzoek op en rond het rijksmonument in het centrum van Den Burg, gemeente Texel. *West-Friese Archeologische Rapporten* 160. Archeologie West-Friesland, Hoorn.
- Gerritsen, S., 2024. Graven aan de Groeneplaats. Archeologisch proefsleuvenonderzoek aan de Bijenkorfweg in Oosterend, gemeente Texel. *West-Friese Archeologische Rapporten* 178. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

Gerritsen, S., 2024. Nieuw licht op een oude versterking. Archeologisch onderzoek op de buitenste ring van de vroegmiddeleeuwse ringwalburg van Den Burg op de locatie Kantoorstraat 9-11 (voormalige dancing J'elleboog) in Den Burg, gemeente Texel. *West-Friese Archeologische Rapporten* 179. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

Haartsen, A. & C. ten Over-van Dijk, 2002. De cultuurhistorie van de Kop van Noord-Holland en Texel, Haarlem (*Cultuurhistorische Waardenkaart Noord-Holland*).

Habermehl, N., 2000. *Scheepswrakken in de Waddenzee (1500-1900)*, Lelystad.

Heeringen, R.M. van, L. Haaring & A.A. Kerkhoven, 2008. Verkenning archeologische randvoorwaarden ontwikkelingsplan 'Ruimte voor het Hart', centrum Den Burg (gemeente Texel). *Vestigia rapport* V492. Vestigia, Amersfoort.

Heeringen, R.M. van, E. Louwe & W.H.J. Toonen, 2009. Archeologische en cultuurhistorische waardering van 9 dijkstukken op Texel in het kader van het opstellen van het MER voor de dijkversterking van de Waddendijk. *Vestigia rapport* V611. Vestigia, Amersfoort.

Heeringen, R.M. van, R. Schrijvers, J. Loopik (ADC) & K. Hänninen (BIAX), 2013. Archeologisch onderzoek op woningbouwlocaties Den Burg-Nesland en Den Burg-Verzetstaat, gemeente Texel. *Vestigia rapport* V1053. Vestigia, Amersfoort.

Heeringen, R.M. van & R. Schrijvers, 2013. Nieuwbouw op de locatie van het oude gemeentehuis aan de Groeneplaats in het centrum van Den Burg. Ruimtelijk advies op basis van een archeologisch bureauonderzoek. *Vestigia rapport* V1074. Vestigia, Amersfoort.

Heeringen, R.M. van, E. Louwe & R. Schrijvers, 2015. Archeologisch onderzoek in het kader van de dijkversterking van de Waddenzeedijk (dijksectie 5), gemeente Texel. Inventariserend Veldonderzoek door middel van proefsleuven, karterende fase. *Vestigia rapport* V1278. Vestigia, Amersfoort

Hidding, M./Kolen, J./Spek, Th., 2001. De biografie van het landschap: ontwerp voor een inter- en multidisciplinaire benadering van de landschapsgeschiedenis en het cultuurhistorisch erfgoed, in J.H.F. Bloemers (ed.), *Bodemarchief in Behoud en Ontwikkeling: de conceptuele grondslagen*, Den Haag.

Holl, J., 2020. Archeologisch bureau onderzoek verplaatsing radarinstallatie te Den Helder en Texel. *Econsultancy rapport* 13165.001. Econsultancy, Zwolle.

Husken, S., 2010. Bungalowpark De Verrassing te Oosterend. Bureauonderzoek naar de archeologische waarde van een plangebied in de gemeente Texel. *SCENH-rapport nummer* 174. Stichting Cultureel Erfgoed Noord-Holland, Haarlem.

Jansen, H. 2007. Archeologisch onderzoek langs de Oosterweg, Texel. Archeologische begeleiding. *Grontmij Archeologische Rapporten* 462. Grontmij, Houten.

Jelsma, J., 2020. De Cocksdorp, Kikkertstraat 11-13 (Gemeente Texel, NH.). Een Archeologisch Bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek (IVO-O). *Steekproefrapport* 2019-12-07. De Streekproef bv, Zuidhorn.

Jetses, J.J. & W. Roessingh, 2023. Oude sporen bij de St. Josefschool in Den Burg, Texel. Een Inventariserend Veldonderzoek in de vorm van proefsleuven. *ADC-rapport* 6085. ADC-ArcheoProjecten, Amersfoort.

Jungerius, P.D., 1998. *Natuurontwikkeling in het noordelijk deel van Polder Eijerland*, Ede.

Kerkhoven, A.A. & K.Klerks 2007. Archeologische beleidsadvieskaart Texel. *Vestigia rapport* V459. Vestigia, Amersfoort.

Kerkhoven, A.A., L. Haaring & K.Klerks, 2008. Rioolgemaal en persleiding Den Burg. Een Bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek door middel van boringen. *Vestigia rapport* V494. Vestigia, Amersfoort.

Kerkhoven, A.A., 2018. Texelse Bierbrouwerij. Plangebied Laagwaalderweg-Vliegwiël. Een archeologisch Inventariserend Veldonderzoek door middel van Proefsleuven. *Transect-rapport* 1561. Transect, Utrecht.

Kleij, P., 1991. *Onderwaterarcheologie rond Texel. Een schatkamer onder de zeespiegel*, Oudeschild.

Klerks, K., 2007. *Rapportage pilot Microreliëf Texel*, Amersfoort.

Kloosterhuis, J.L., 1989. *Bodemkaart van Nederland, 1 op 50.000. Toelichting bij het kaartblad Texel*, Wageningen.

Koning, J. de, 2015. Archeologisch bureauonderzoek voor plangebied Waalenburg op Texel (NH). *Hollandia reeksnr.* 517. Hollandia Archeologen, Zaandijk.

Koomen, A.J.M. en G.J. Maas, 2004. Geomorfologische Kaart Nederland (GKN). Achtergronddocument bij het landsdekkende digitale bestand, Wageningen (*Alterra-rapport* 1039).

Kruidhof, C.N., 2002. Plangebied fietspad Westerweg, gemeente Texel; een inventariserend archeologisch onderzoek, Amsterdam. *RAAP-notitie* 178. RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V., Amsterdam.

Kuip, W., 2021. "Òlles stónd huuzehóóg in vuur en vlam" Archeologisch onderzoek naar de (pre) historische beakkering en bewoning aan de Koetebuurt en Wierstraat in Oosterend, gemeente Texel. *West-Friese Archeologische Rapporten* 158. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

Lange, S, E.A. Besselsen, M.E. Visser & H. van Londen, 2001. Twee fortbruggen op Texel De Schans in Oudeschild, Amsterdam. *AAC publicaties* 5. AAC Projectenbureau, Amsterdam

Leek, J., 2022. Klimaatboom Den Burg. Een archeologische waarneming in den Burg, gemeente Texel. *West-Friese Archeologische Notities* 66. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

Leek, J., 2023. Opgraving Parkstraat 14 in Den Burg, gemeente Texel. *West-Friese Archeologische Rapporten* 180. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

Leuving, J.H.F. & R. Nillisen 2010. Bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek, karterend booronderzoek, Locatie De Akker te Oosterend. *Synthegra rapport* S100043. Synthegra bv, Doetinchem.

Louwe, E. & W.H.J. Toonen, 2009. Rioolgemaal aan de Pontweg te Den Burg, gemeente Texel. Een bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek door middel van boringen. *Vestigia rapport* V604. Vestigia, Amersfoort.

Louwe, E. & W.H.J. Toonen, 2009. Nieuwbouw Maritiem- en Juttersmuseum te Oudeschild, gemeente Texel. Een bureauonderzoek. *Vestigia rapport* V607. Vestigia, Amersfoort.

Louwe, E., M.P.J. Gouw & R.M. van Heeringen, 2010. Dijkversterking Waddenzeedijk op het eiland Texel, gemeente Texel. Een inventariserend veldonderzoek door middel van boringen. *Vestigia rapport* V698. Vestigia, Amersfoort.

Louwe, E. & K. Klerks 2011. Uitbreiding Golfbaan de Texelse te De Cocksdorp, gemeente Texel. Ruimtelijk advies op basis van archeologisch bureauonderzoek. *Vestigia rapport* V928. Vestigia, Amersfoort.

Louwe Kooijmans, L.P./P.W. van den Broeke/Harry Fokkens/Annelou van Gijn (ed.) 2005. *Nederland in de prehistorie*, Amsterdam.

Molenaar, S., 2001. Bestemmingsplan Den Burg, gemeente Texel; een Aanvullende Archeologische Inventarisatie (AAI-1). *RAAP-rapport* 754. RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V., Amsterdam.

Molenaar, S., 2005. Plangebied Den Burg Volmolen en plangebied Den Burg West, gemeente Texel; een opgraving met beperkingen. *RAAP rapport* 1226. RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V., Amsterdam.

Malssen, N. van 2009. Een archeologisch bureau-onderzoek voor project 't Zouteland te Den Hoorn, gemeente Texel (NH). *ARC-rapporten* 2008-159. ARC bv, Groningen.

Malssen, N. van & E. Schrijer, 2015. Bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek door middel van boringen, Schoolstraat 26 en 29 te Oosterend, Texel. *Archeodienst Rapport* 270. Archeodienst BV, Zevenaar.

- Medard, A. & J.P.L. Vaars, 2011. Archeologisch booronderzoek Doolhof 9 op De Hoge Berg, gemeente Texel. *Argo rapport* nr. 12. Archeologenbureau, Argo, Zaandam.
- Mulder, N.F., 1999. Aanvullend Archeologisch Onderzoek bij Oosterend, gemeente Texel. *ADC-Rapport* 16. Archeologisch Dienstencentrum, Bunschoten.
- Nillisen, R. & J.H.F. Leuvers, 2009. Bureauonderzoek, Kustpark te De Koog. *Synthegra rapport* S090272. Synthegra bv, Doetinchem.
- Nales, T., 2017. Den Burg, Waterweg 5, gemeente Texel. Archeologisch bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek (IVO; karterende fase). *Transect-rapport* 1472. Transect b.v., Utrecht.
- Noort, G.J. van, 1996. Het Midden-Acheul van het eiland Texel, in *APAN/Extern* 5, 14-23.
- Noort, G.J. van, 2003. Een middenpaleolithische vindplaats van de Micoque-cultuur, type "Schambach", op de stuwwal "de Hooge Berg" op het eiland Texel, in *APAN/Extern* 10, 9-34.
- Noort, G.J. van, 2007. De migratie van jagers/verzamelaars van de Hamburgcultuur in de Noord-Europese laagvlakte (13.000-11.000 BP), in *APAN/Extern* 12, 50-70.
- Pape, H. 2010. Archeologisch bureauonderzoek Welkoop-locatie Den Burg, gemeente Texel (*Archeologic rapport* AL157).
- Pels-Ouweneel, A., 2017. Den Burg, Marsweg en Kadijksweg. Gemeente Texel (NH). Een Archeologisch Inventariserend Veldonderzoek door middel van Proefsleuven (IVO-P). Concept 09-10-2017. *Transect-rapport* 1361. Transect b.v., Utrecht.
- Poulus, E. 2010. Archeologisch bureauonderzoek Veenselangweg, Den Burg. *Hollandia reeksnr.* 319. Hollandia Archeologen, Zaandijk.
- Poulus, E. 2011. Inventariserend veldonderzoek door middel van proefsleuven (IVO-P), Veenselangweg, Den Burg. *Hollandia reeksnr* 369. Hollandia Archeologen, Zaandijk.
- Provincie Noord-Holland 2010. *Leidraad Landschap en Cultuurhistorie. Ontwikkelen met ruimtelijke kwaliteit*, Haarlem.
- Provincie Noord-Holland 2010. *Provinciale Ruimtelijke Verordening Structuurvisie*. Vastgesteld door PS – 21 juni 2010, Haarlem.
- Rijk, P. de & N.M. Prangma, 2007. *Den Burg, Pontweg (gemeente Texel). Een archeologische opgraving*. ADC-ArcheoProjecten, Amersfoort.

Roller, G.J. de, 2008. Archeologisch inventariserend veldonderzoek door middel van bureau- en booronderzoek aan de Stengweg te De Cocksdorp, gemeente Texel (N-H.). *MUG-publicatie* 2008-25. MUG Ingenieursbureau b.v., Leek.

Roller, G.J. de, 2016. Archeologisch booronderzoek Spangerweg 10, De Waal, gemeente Texel (NH). *MUG-publicatie* 2016-27. MUG Ingenieursbureau b.v., Leek.

Rooij, J.A.G. van, 2017. Gasleiding Den Hoorn – Oudeschild, gemeente Texel. Een Inventariserend Veldonderzoek in de vorm van een verkennend booronderzoek. *ADC-rapport* 3944. ADC-ArcheoProjecten, Amersfoort.

Rooijen, E.J. van, 2011. Bureauonderzoek voor het plangebied Doolhof 9 op De Hoge Berg te Texel. *CENH-rapport* 186. Cultureel Erfgoed Noord-Holland, Alkmaar.

Schrijer, E., 2002. Aanvullend Archeologisch Onderzoek in Den Burg, Texel. *ADC-rapport* 159. Archeologisch Dienstencentrum, Bunschoten.

Soetens, L., 2006. Archeologisch onderzoek. Hotel Texel. Bureauonderzoek. *Grontmij Archeologische Rapporten* 255. Grontmij, Assen.

Sprangers, J, W.B. Verschoof - van de Vaart & J. Vosselman, 2016. Plangebied Marsweg en Kadijksweg in Den Burg, gemeente Texel; archeologisch vooronderzoek: een bureau- en inventariserend veldonderzoek (verkennende fase). *RAAP notitie* 5574. RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V., Weesp.

Stellingwerf, W. & S. Gerritsen, 2022. Storten en smeden langs de Skilsloot. Een archeologische opgraving van de Skilsloot uit 1795 en de 19de- tot vroeg 20ste- eeuwse smederij aan de Ruyterstraat 27 in Oudeschild, gemeente Texel. *West-Friese Archeologische Rapporten* 169. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

Staalduinen, J.C. van, 1977. *Geologisch onderzoek van het Nederlandse waddengebied*, Haarlem.

Stillier, D.R., 2020. Archeologisch bureauonderzoek voor de Joost Dourlein Kazerne en bijbehorend oefenterrein, gemeente Texel, Den hoorn, Mokweg 18. *Archol Rapport* 510. Archol, Leiden.

Teekens, P.C. & I. Vossen, 2015. Bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek d.m.v. verkennende boringen ten behoeve van de natuurontwikkeling Nieuw Buitenheim en Oude Sluishoek te Texel. *Antea Group Archeologie* 2014/89. Antea Nederland B.V., Heerenveen.

Tent, W.J. van/P.J. Woltering, 1973. The Distribution of Archaeological Finds on the Island of Texel, Province of North-Holland, in *Berichten van de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek* 23, 49-63.

Tulp, C & J. Jelsma, 2005. Den Burg, Texel (NH.). Een Inventariserend Archeologisch Veldonderzoek aan de Pontweg. *Streekproef-rapport* 2005-11/10. De Streekproef, Zuidhorn.

Tulp, C, 2018. De Waal, Spangerweg 10, gemeente Texel (NH.). Archeologische begeleiding conform protocol opgraven. *Streekproef-rapport* 2016-06/14. De Streekproef, Zuidhorn.

Verboom-Jansen, M., 2019. De Koog, Stappeland 2. Gemeente Texel (NH). Een Archeologisch Bureauonderzoek (BO). *Transect-rapport* 2069. Transect, Utrecht.

Vermeersch, J. 2010. *Rapport Monitoring Burgzand Noord-wrakken BZN 3, 9 en 10.*

Visser, C.A. & R. Schrijvers, 2016. Archeologisch vooronderzoek ten behoeve van de mogelijke verplaatsing van gemaal Eijerland te De Cocksdorp, gemeente Texel. Ruimtelijk advies op basis van bureauonderzoek. *Vestigia rapport* V1354. Vestigia, Amersfoort.

Visser, C.A., R. Schrijvers & A. Vissinga, 2017. Archeologisch vooronderzoek ten behoeve van de watercompensatie in het kader van de dijkversterking van de Waddendijk, gemeente Texel. Ruimtelijk advies op basis van archeologisch bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek door middel van boringen (verkennde fase). *Vestigia rapport* V1353. Vestigia, Amersfoort.

Vlis, J.A. van der, 1975. *t Lant van Texsel. Een geschiedschrijving*, Den Burg.

Vossen, I./L.J. van der Haar 2010. Bureauonderzoek in het kader van natuurontwikkeling Utopia, Texel. *Archeologisch Rapporten Oranjewoud rapport* 2009/131. Oranjewoud B.V., Heerenveen.

Waldus, W.B./S. van den Brenk/R. van Lil 2009. Bureauonderzoek Zoekgebieden mosselzaadvanginstallaties (*Periplus Archaeomare Rapport* 09_A006A).

Weenen, R. van & J.J. Hekman, 2007. Archeologisch onderzoek 't Horntje, gemeente Texel. Bureauonderzoek. *Grontmij Archeologische Rapporten* 560. Grontmij, Alkmaar.

Weerd, H. de, 2017. Uitbreiding Texelse Bierbrouwerij te Oudeschild, Gemeente Texel. Een bureauonderzoek met veldtoets. *West-Friese Archeologische Notities* 19. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

Weerheijm, W.J., H.J. Pierik & R. Schrijvers, 2012. Aanleg natuurvriendelijke oevers Kanaal 't Noorden op Texel, gemeente Texel. Ruimtelijk advies op basis van archeologisch bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek. *Vestigia rapport* V983. Vestigia, Amersfoort.

Weerheijm, W.J & R. Schrijvers, 2015. Archeologisch vooronderzoek ten behoeve van de nieuwbouw van een gemaal bi De Schans te Oudeschild, gemeente Texel. Ruimtelijk advies op basis van bureauonderzoek. *Vestigia rapport* V1308. Vestigia, Amersfoort

Weerts, H.J.T./P. Cleveringa,/J.H.J. Ebbing/F.D. de Lang/W.E. Westerhoff, 2000. De lithostratigrafische indeling van Nederland – Formaties uit het Tertiair en Kwartair, Utrecht (*TNO-rapport 00-95-A*).

Woltering, P.J., 1973. De archeologie van Texel, Texel.

Woltering, P.J., 1994. Texel – landschap en bewoning van Midden Bronstijd tot Vroege-Middeleeuwen, in M. Rappol/C.M. Soonius (ed.), *In de bodem van Noord-Holland; geologie en archeologie*, Amsterdam, 189-217.

Woltering, P.J., 2000. *The Archaeology of Texel. Four studies on settlement and landscape (1350 BC – 1500 AD)*, Amsterdam.

Woltering, P.J., 2002. Vroeg-middeleeuws Den burg op Texel. Een versterkte nederzetting uit de 7e-8e eeuw, in P.J. Woltering/W.J.H. Verwers/G.H. Scheepstra (ed.), *Middeleeuwse toestanden. Archeologie, geschiedenis en monumentenzorg*, 25-63.

Wolters-Noordhoff Atlasproducties (editors), 1990. *Grote historische atlas van Nederland 1:50.000. Deel 1: West-Nederland 1839-1859*. Wolters-Noordhoff Atlasproducties, Groningen.

Archeologische bronnen

- [Rijksmonumenten](#)
- [Archeologische Monumentenkaart](#) (AMK)
- [Archis](#)
- Waarnemingen bekend bij Archeologie West-Friesland
- Vondstmeldingen bekend bij Archeologie West-Friesland

Historische bronnen

- Topografische kaart door Jan van Scorel (1552)
- Kaart van Bruijnsz (1594)
- Kaart van Texel door landmeter Langedijck (1595)
- Topografische kaart van Metius (1616)
- Kaart van fort De Schans door P. Muller (1691).
- Topografische kaart door C.R.T. Krayenhoff. Cartograaf en waterbouwkundig ingenieur van Texel (ca. 1822)
- [Kadastrale minuutkaarten](#) (1828)
- Veldminuten (1857-1858, via [Topotijdreis](#))
- Bonnebladen (1877-1907, via [Topotijdreis](#))
- [Topotijdreis](#) (1815-nu)

Kadastrale Minuutkaarten

Kadastrale Minuutplan 1828, Gemeente Texel, sectie A, genaamd Buiten Veld, eerste blad (beeldbank. cultureelerfgoed.nl)

Kadastrale Minuutplan 1828, Gemeente Texel, sectie A, genaamd Buiten Veld, tweede blad (beeldbank. cultureelerfgoed.nl)

Kadastrale Minuutplan 1828, Gemeente Texel, sectie A, genaamd Buite Veld, derde blad (beeldbank. cultureelerfgoed.nl)

Kadastrale Minuutplan 1828, Gemeente Texel, sectie A, genaamd Buite Veld, vierde blad (beeldbank. cultureelerfgoed.nl)

Kadastrale Minuutplan 1828, Gemeente Texel, sectie A, genaamd Buite Veld, vijfde blad (beeldbank. cultureelerfgoed.nl)

Kadastrale Minuutplan 1828, Gemeente Texel, sectie A, genaamd Buiten Veld, zesde blad (beeldbank. cultureelerfgoed.nl)

Kadastrale Minuutplan 1828, Gemeente Texel, sectie A, genaamd Buiten Veld, zevende blad (beeldbank. cultureelerfgoed.nl)

Kadastrale Minuutplan 1828, Gemeente Texel, sectie A, genaamd Buite Veld, achtste blad (beeldbank. cultureelerfgoed.nl)

Kadastrale Minuutplan 1828, Gemeente Texel, sectie A, negende blad (beeldbank. cultureelerfgoed.nl)

Kadastrale Minuutplan 1828, Gemeente Texel, sectie A, tiende blad (beeldbank. cultureelerfgoed.nl)

Kadastrale Minuutplan 1828, Gemeente Texel, sectie A, elfde blad (beeldbank. cultureelerfgoed.nl)

Kadastrale Minuutplan 1828, Gemeente Texel, sectie A, twaalfde blad (beeldbank. cultureelerfgoed.nl)

Kadastrale Minuutplan 1828, Gemeente Texel, sectie A, dertiende blad (beeldbank. cultureelerfgoed.nl)

Kadastrale Minuutplan 1828, Gemeente Texel, sectie B, genaamd Oosterend, eerste blad (beeldbank. cultureelerfgoed.nl)

Kadastrale Minuutplan 1828, Gemeente Texel, sectie B, genaamd Oosterend, tweede blad
(beeldbank. cultureelerfgoed.nl)

Kadastrale Minuutplan 1828, Gemeente Texel, sectie B, genaamd Oosterend, derde blad
(beeldbank. cultureelerfgoed.nl)

Kadastrale Minuutplan 1828, Gemeente Texel, sectie B, genaamd Oosterend, vierde blad
(beeldbank. cultureelerfgoed.nl)

Kadastrale Minuutplan 1828, Gemeente Texel, sectie C, genaamd de Waal, eerste blad
(beeldbank. cultureelerfgoed.nl)

Kadastrale Minuutplan 1828, Gemeente Texel, sectie C, genaamd de Waal, tweede blad
(beeldbank. cultureelerfgoed.nl)

Kadastrale Minuutplan 1828, Gemeente Texel, sectie C, genaamd de Waal, derde blad
(beeldbank. cultureelerfgoed.nl)

Kadastrale Minuutplan 1828, Gemeente Texel, sectie C, genaamd de Waal, vierde blad
(beeldbank. cultureelerfgoed.nl)

Kadastrale Minuutplan 1828, Gemeente Texel, sectie D, genaamd Het Oude Schild, eerste blad
(beeldbank. cultureelerfgoed.nl)

Kadastrale Minuutplan 1828, Gemeente Texel, sectie D, genaamd Het Oude Schild, tweede
blad (beeldbank. cultureelerfgoed.nl)

Kadastrale Minuutplan 1828, Gemeente Texel, sectie D, genaamd Het Oude Schild, derde blad
(beeldbank. cultureelerfgoed.nl)

Kadastrale Minuutplan 1828, Gemeente Texel, sectie D, genaamd Het Oude Schild, vierde blad
(beeldbank. cultureelerfgoed.nl)

Kadastrale Minuutplan 1828, Gemeente Texel, sectie D, genaamd Het Oude Schild, vijfde blad
(beeldbank. cultureelerfgoed.nl)

Kadastrale Minuutplan 1828, Gemeente Texel, sectie D, genaamd Het Oude Schild, zesde blad
(beeldbank. cultureelerfgoed.nl)

Kadastrale Minuutplan 1828, Gemeente Texel, sectie E, genaamd Zuid en Noord Haffel, eerste
blad (beeldbank. cultureelerfgoed.nl)

Kadastrale Minuutplan 1828, Gemeente Texel, sectie E, genaamd Zuid en Noord Haffel, tweede
blad (beeldbank. cultureelerfgoed.nl)

Kadastrale Minuutplan 1828, Gemeente Texel, sectie E, genaamd Zuid en Noord Haffel, derde blad (beeldbank. cultureelerfgoed.nl)

Kadastrale Minuutplan 1828, Gemeente Texel, sectie E, genaamd Zuid en Noord Haffel, vierde blad (beeldbank. cultureelerfgoed.nl)

Kadastrale Minuutplan 1828, Gemeente Texel, sectie F, genaamd Den Hoorn, eerste blad (beeldbank. cultureelerfgoed.nl)

Kadastrale Minuutplan 1828, Gemeente Texel, sectie F, genaamd Den Hoorn, tweede blad (beeldbank. cultureelerfgoed.nl)

Kadastrale Minuutplan 1828, Gemeente Texel, sectie F, genaamd Den Hoorn, derde blad (beeldbank. cultureelerfgoed.nl)

Kadastrale Minuutplan 1828, Gemeente Texel, sectie F, genaamd Den Hoorn, vierde blad (beeldbank. cultureelerfgoed.nl)

Kadastrale Minuutplan 1828, Gemeente Texel, sectie F, genaamd Den Hoorn, vijfde blad (beeldbank. cultureelerfgoed.nl)

Kadastrale Minuutplan 1828, Gemeente Texel, sectie G, genaamd Duijn, eerste blad (beeldbank. cultureelerfgoed.nl)

Kadastrale Minuutplan 1828, Gemeente Texel, sectie G, genaamd Duijn, tweede blad (beeldbank. cultureelerfgoed.nl)

Kadastrale Minuutplan 1828, Gemeente Texel, sectie G, genaamd Duin, derde blad (beeldbank. cultureelerfgoed.nl)

Kadastrale Minuutplan 1828, Gemeente Texel, sectie G, genaamd Duin, vierde blad (beeldbank. cultureelerfgoed.nl)

Kadastrale Minuutplan 1828, Gemeente Texel, sectie H, genaamd de Koog, eerste blad (beeldbank. cultureelerfgoed.nl)

Kadastrale Minuutplan 1828, Gemeente Texel, sectie H, genaamd de Koog, tweede blad (beeldbank. cultureelerfgoed.nl)

Kadastrale Minuutplan 1828, Gemeente Texel, sectie H, genaamd de Koog, derde blad (beeldbank. cultureelerfgoed.nl)

Kadastrale Minuutplan 1828, Gemeente Texel, sectie H, genaamd de Koog, vierde blad (beeldbank. cultureelerfgoed.nl)

Kadastrale Minuutplan 1828, Gemeente Texel, sectie H, genaamd de Koog, vijfde blad
(beeldbank. cultureelerfgoed.nl)

Kadastrale Minuutplan 1828, Gemeente Texel, sectie I, genaamd Walenburg, eerste blad
(beeldbank. cultureelerfgoed.nl)

Kadastrale Minuutplan 1828, Gemeente Texel, sectie I, genaamd Walenburg, tweede blad
(beeldbank. cultureelerfgoed.nl)

Kadastrale Minuutplan 1828, Gemeente Texel, sectie I, genaamd Walenburg, derde blad
(beeldbank. cultureelerfgoed.nl)

Kadastrale Minuutplan 1828, Gemeente Texel, sectie I, genaamd Walenburg, vierde blad
(beeldbank. cultureelerfgoed.nl)

Kadastrale Minuutplan 1828, Gemeente Texel, sectie K, genaamd den Burg, eerste blad
(beeldbank. cultureelerfgoed.nl)

Kadastrale Minuutplan 1828, Gemeente Texel, sectie K, genaamd den Burg, tweede blad
(beeldbank. cultureelerfgoed.nl)

Kadastrale Minuutplan 1828, Gemeente Texel, sectie K, genaamd den Burg, derde blad
(beeldbank. cultureelerfgoed.nl)

Kadastrale Minuutplan 1828, Gemeente Texel, sectie K, genaamd den Burg, vierde blad
(beeldbank. cultureelerfgoed.nl)

Kadastrale Minuutplan 1828, Gemeente Texel, sectie K, genaamd den Burg, vijfde blad
(beeldbank. cultureelerfgoed.nl)

Paleogeografische, geo(morfo)logische en bodemkundige bronnen

- [Actueel Hoogtebestand Nederland \(AHN4\)](#)
- [Bodemkaart van Nederland \(1:50.000\)](#)
- [Data en Informatie van de Nederlandse Ondergrond](#)
- [Geomorfologische kaart van Nederland \(1:50.000\)](#)
- Paleogeografische kaarten van Van Zijverden (1:100.000)
- Paleogeografische kaarten Vos (1:100.000)

Overige bronnen

- [Molendatabase](#)
- Cultuurhistorische Waardenkaart (CHW)
- [Verstoringsbronnenkaart](#)

LOCATIE					MONUMENT			REGISTRATIE				RIJKSMONUMENTENVERGUNNINGENREGISTER		
Adres	Postcode	Plaats	sectie	perceel	soort monument	bouwjaar	omschrijving object	gemeente of rijks monument	registratie nummer	datum verzending aanwijzing	datum verzending uitschrijving	datum monumenten vergunning	nummer monumenten vergunning	omschrijving activiteiten
Achterom 7		Den Burg	K	4150	stolpschuur		stolpschuur	gemeente	GDB29	23-6-2009				
Akenbuurt 20B	1791PJ	Den Burg	R	882	schapenboet	1830	schapenboet rietgedekt	gemeente	G94	26-3-2018				
Akenbuurt 21	1791PJ	Den Burg	R	722	stolpboerderij	1856	zeer goed bewaarde gave stolp; interieur	gemeente	GDB46	31-10-2002		6-10-2023	OV3381122	Vervangen gedeelte schoorsteen
Akenbuurt 21A	1791PJ	Den Burg	R	722	stolpboerderij	1856	zeer goed bewaarde gave stolp; interieur	gemeente	GDB46	31-10-2002				
Badweg / Ruijslaan	1796AA	De Koog	H	3742	zeebaken	1950	Zeebaken De Kaap	gemeente	GDK1	10-1-1994				
Barentszstraat 13	1792AD	Oudeschild	D	4482	schuur		langgerekte houten schuur van eenvoudige arch	rijks	35173	17-1-1984				
Barentszstraat 17	1792AD	Oudeschild	D	4285	woonhuis		Woonhuis en schuurtje van eenvoudige architectuur	rijks	35174	17-1-1984				
Barentszstraat 19	1792AD	Oudeschild	D	4477	schuur		houten wierschuur op bakstenen voet	rijks	35175	17-1-1984		16-10-1984	BV95/1984	Plaatsen monumentale wierschuur.
Barentszstraat 21	1792AD	Oudeschild	D	4477	schuur		stenen graanpakhuizen	rijks	35176	17-1-1984				
Barentszstraat 23	1792AD	Oudeschild	D	4416	molen	1909	Molen de Traanroeier; Zaanse bovenkruier	rijks	35157	8-4-1976				
Bargen 4	1793EM	De Waal	M	1602	stolpboerderij	1891	stolpboerderij	gemeente	G34	9-10-1985		23-8-2022	OV3199177	Plaatsen van een antennemast
Bargen 6	1793EM	De Waal	M	1386	stolpboerderij	1637	stolpboerderij	gemeente	G35	9-10-1985				
Bijenkorfweg 2	1794AG	Oosterend	M	953	woonhuis		pandje met roeden in vensters; houten achterschot	rijks	35204	8-4-1976				
Binnenburg 2	1791CG	Den Burg	K	4262	kerk		kerk en toren XVIa en interieur	rijks	35327	8-4-1976		13-07-2018 03-03-2017 01-12-2014	OV1584020 OV1357571 OV75804	Wijziging opslagruimte in sanitair; Restauratie voegwerk kerk; Restauratie historisch uurwerk.
Binnenburg 6	1791CG	Den Burg	K	3648	pand	1918	winkelpand Amsterdamse School	gemeente	GDB34	30-1-2001				
Binnenburg 6A	1791CG	Den Burg	K	3648	pand	1918	Amsterdamse school winkel met bovenwoning	gemeente	GDB35	30-1-2001				
Binnenburg 6B	1791CG	Den Burg	K	3648	pand	1918	winkel/woning Amsterdamse School	gemeente	GDB34	30-1-2001				
Binnenburg 6C	1791CG	Den Burg	K	3648	pand	1918	winkel/woning Amsterdamse School	gemeente	GDB34	30-1-2001				
Binnenburg 6D	1791CG	Den Burg	K	3648	pand	1918	winkel/woning Amsterdamse School	gemeente	GDB35	30-1-2001				
Binnenburg 10	1791CG	Den Burg					kelders	rijks	35326		1-4-2016			
Binnenburg 15	1791CG	Den Burg	K	3365	pand		breed hoekpand; gevel ingezwenkt; afgeknot	rijks	35325	8-4-1976		18-06-1997 10-12-1986	BV88/1997 BV132/1986	Vernieuwen/vergroten winkelpand; Vernieuwen woonhuis/winkel.
Binnenburg 19	1791CC	Den Burg	K	1721	pand		pand met smalle gevel met klimmend boogfries	rijks	35324	8-4-1976		16-11-1992 11-06-1985 08-01-1981	BV103/1992 BV291/1984 BV205/1980	Gedeeltelijk vergroten winkelpand; Gedeeltelijk vergroten ijsalon; Veranderen woonhuis/winkel.
Binnenburg 19A	1791CG	Den Burg	K	1721	pand		pand met smalle gevel klimmend boogfries	rijks	35324	8-4-1976				
Blazerstraat 1	1794AP	Oosterend	M	801	woonhuis	1865	laat hoekpandje; klein houten schot aan zijgevel	rijks	35228	8-4-1976		22-05-1996 17-01-1984	BV45/1996 BV157/1983	Uitbreiden van woonhuis; Verbouwen van woonhuis.
Blazerstraat 3	1794AP	Oosterend	M	1960	woonhuis		Klein pand met eenvoudig voorschot	rijks	35227	8-4-1976				
Blazerstraat 6	1794AP	Oosterend	M	804	woonhuis		fors gaaf hoekpand; houten voorschot waarin luik	rijks	35226	8-4-1976				
Bomendiek 1	1793AA	De Waal	N	2821	stolpboerderij	1823	Stolpboerderij	gemeente	GDW1	12-10-1989				
Bomendiek 1A	1793AA	De Waal	N	2821	schuur	1800	wagenschuur en stal	gemeente	GDW2	12-10-1989				
LOCATIE					MONUMENT			REGISTRATIE				RIJKSMONUMENTENVERGUNNINGENREGISTER		

Adres	Postcode	Plaats	sectie	perceel	soort monument	bouwjaar	omschrijving object	gemeente of rijks monument	registratie nummer	datum verzending aanwijzing	datum verzending uitschrijving	datum monumenten vergunning	nummer monumenten vergunning	omschrijving activiteiten
Burgwal 31	1791AH	Den Burg	K	1737	woonhuis	1800	Woning onder zadelkap; gevel 1925	gemeente	GDB3	13-3-1990				
Burgwal 37	1791AH	Den Burg	K	4061	pand	1680	pand onder schilddak	gemeente	GDB4	4-4-1990				
Burgwal 43	1791AH	Den Burg	K	4078	pand	1850	eenvoudige woning met houten N-topgevel	gemeente	GDB5	4-4-1990				
De Bollekamer			G	548	fortificatie	1938	geschutsopstelling met munitiedepot	rijks	509353	18-5-1999				
De Bollekamer			G	634	fortificatie	1938	geschutsopstelling met munitiedepot	rijks	509354	18-5-1999				
De Bollekamer			G	634	fortificatie	1938	geschutsopstelling met munitiedepot	rijks	509355	18-5-1999				
De Grie 5	1797RB	Den Hoorn	P	1091	stolpboerderij		stolpboerderij met appartementen	gemeente	G39	9-10-1985				
De Grie 5A	1797RB	Den Hoorn	P	1091	stolpboerderij		stolpboerderij met appartementen	gemeente	G39	9-10-1985				
De Grie 5B	1797RB	Den Hoorn	P	1091	stolpboerderij		stolpboerderij met appartementen	gemeente	G39	9-10-1985				
De Grie 5C	1797RB	Den Hoorn	P	1091	stolpboerderij		stolpboerderij met appartementen	gemeente	G39	9-10-1985				
De Grie 7	1797RB	Den Hoorn	P	128	schapenboet		schapenboet	gemeente	G3	23-6-2009				
De Ruyterstraat 35	1792AH	Oudeschild	D	1847	woonhuis		pandje met houten voorschot; goede details	rijks	35169	8-4-1976		25-10-2002 16-09-1982 21-07-1978	BV251/2002 BV176/1982 BV217/1978	Plaatsen van een zonnepaneel; Plaatsen deur; Vergroten zomerwoning.
De Ruyterstraat 45	1792AJ	Oudeschild	D	1723	woonhuis		pandje met houten voorschot; goede details	rijks	35168	8-4-1976		16-11-1976	BV77/1976	Uitbreiden/restaureren woonhuis.
De Ruyterstraat 46	1792AJ	Oudeschild	D	4766	woonhuis		pandje met ingezwenkte houten top	rijks	35167	8-4-1976		13-3-1991	BV248/1990	Gedeeltelijk veranderen woonhuis.
De Ruyterstraat 49	1792AJ	Oudeschild	D	4310	woonhuis		pandje met eenvoudige houten top	rijks	35166	8-4-1976				
De Ruyterstraat 85	1792AL	Oudeschild	D	1947	woonhuis		groot pand; afgeknot ingezwenkt houten voorschot	rijks	35165	8-4-1976		16-12-2022 02-04-2010 09-03-1987	OV3241882 BV150R/2009 BV294/1986	Plaatsing van panelen voor zonneboiler; Gedeeltelijk veranderen woonhuis; Gedeeltelijk veranderen woonhuis.
De Ruyterstraat 90	1792AM	Oudeschild	D	4584	woonhuis		pandje met eenvoudig houten voorschot	rijks	35164	8-4-1976		18-12-2017	OV1463667	Uitbreiding woonhuis.
De Ruyterstraat 91	1792AM	Oudeschild	D	4862	woonhuis		pandje met eenvoudig houten voorschot	rijks	35163	8-4-1976		23-02-2023 29-10-1991	OV3301738 BV208/1991	Uitbreiden woning Gedeeltelijk vergroten woning.
De Ruyterstraat 101	1792AM	Oudeschild	D	841	woonhuis		pandje met eenvoudig houten voorschot	rijks	35162	8-4-1976		28-03-1996 15-11-1977	BV1/1996 BV344/1977	Verbouwen berging/kippenhok; Veranderen en uitbreiden woonhuis.
De Ruyterstraat 110	1792AN	Oudeschild	D	4435	woonhuis		pandje met goed houten voorschot	rijks	35161	8-4-1976				
De Ruyterstraat 117	1792AN	Oudeschild	D	4354	woonhuis		hoekpand aan gedempte havenkom; houten voorschot	rijks	35160	8-4-1976		08-11-2016 25-09-1996	OV1316785 BV165/1996	Wijzigingen van een gevel; Verbouwen van een bijkeuken.
De Ruyterstraat 117A	1792AN	Oudeschild	D	4355	schuur		houten schuur bij hoekpand aan gedempte havenkom	rijks	35160	8-4-1976				
De Ruyterstraat 130	1792AP	Oudeschild	D	4006	stolpboerderij		stolpboerderij met centraal voorhuis	gemeente	GOU5	23-6-2009				
De Ruyterstraat 135	1792AP	Oudeschild	D	2207 4505	woonhuis		zeer klein vissershuisje; gaaf houten voorschot	rijks	35158 35159			02-10-2015 01-08-2006 26-09-1988	OV394422 BV12R/2006 BV146/1988	Verbouw van een woonhuis; Plaatsen doorgang bij twee kappen; Veranderen van een woonhuis.

LOCATIE					MONUMENT			REGISTRATIE				RIJKSMONUMENTENVERGUNNINGENREGISTER		
Adres	Postcode	Plaats	sectie	perceel	soort monument	bouwjaar	omschrijving object	gemeente of rijks monument	registratie nummer	datum verzending aanwijzing	datum verzending uitschrijving	datum monumenten vergunning	nummer monumenten vergunning	omschrijving activiteiten
Diek 11	1797AA	Den Hoorn	P	437	woonhuis		kosterij Doopsgezinde Kerk; tuinschutting poortje	rijks	35251	8-4-1976				
Diek 11A	1797AA	Den Hoorn	P	437	kerk		vm doopsgezinde vermaning	rijks	35250	8-4-1976				
Diek 14	1797AB	Den Hoorn	P	1199	woonhuis		pandje met houten voorschot; luik	rijks	35249	8-4-1976		13-02-2014 31-8-2009	OV14575 BV341/2008	Plaatsen gevelmakelaar; Vergroten aanbouw achtergevel.
Diek 31	1797AA	Den Hoorn	P	446	woonhuis		eenvoudig pand met houten voorschot	gemeente	GDH12	23-6-2009				
Diek 33	1797AA	Den Hoorn	P	1354	stolpboerderij	1800	Langhuisstolp met uitbouw woonhuis uit 1923.	gemeente	GDH10	15-5-1990				
Diek 50	1797 AB	Den Hoorn	P	932	stolpboerderij	1916	Fraai gelegen stolp aan begin van dorp Den Hoorn.	gemeente	GDH1	28-10-1987				
Diek 50A	1797AB	Den Hoorn	P	932	stolpboerderij	1916	stolpboerderij	gemeente	GDH1	16-11-1989				
Doolhof 3	1792 CM	Oudeschild	O	1143	stolpboerderij	1800	Rietgedekte stolpboerderij	rijks	35154	8-4-1976		6-1-1981	BV174/1980	Vernieuwen van een woonhuis.
Doolhof 4	1792CM	Oudeschild	O	1141	stolpboerderij		mooi gelegen stolpboerderij met kort voorhuis	rijks	35155	8-4-1976		21-09-2022 28-3-1996 3-5-1985	OV3195773 BV35/1996 BV6/1985	Intern verbouwen en wijzigen van gevels van stolp; Verbouwen van een stolpboerderij; Plaatsen aanbouw.
Doolhof 13	1792CM	Oudeschild	O	1284	schapenboet		Mooie oude boet achter modern huis	rijks	35277	8-4-1976				
Dorpsstraat 164	1796CG	De Koog	H	3014	woonhuis		woning met dwars dak; topgevel met voorschot	rijks	35229	8-4-1976		7-2-2023	OV3220487	Restauratie en renovatie woning
Dorpsstraat 168	1796CG	De Koog	H	5	kerk	1719	zaalkerkje; klokkoepeel; torenuurwerk XVII	rijks	35230	8-4-1976		24-2-2016	OV865074	Restauratie kerk De Koog.
Driehuizen 6	1791 PK	Den Burg	R	501	stolpboerderij	1906	Stelboerderij in harde Belgische steen	gemeente	G37	6-7-1989				
Driehuizen 6A	1791PK	Den Burg	R	501	stolpboerderij	1906	Stelboerderij	gemeente	G37	24-3-1987				
Driehuizen 17	1791PK	Den Burg	R	874	schapenboet		schapenboet	gemeente	G88	1-6-1992				
Duykerdam 25	1791TA	Den Burg	N	3057	schapenboet		Verplaatst naar Hoornderweg 29	gemeente	G30	23-12-1985				
Gasthuisstraat 30	1791GL	Den Burg	O	681	woonhuis		pandje onder zadeldak; houten voorschot	rijks	35323	8-4-1976		9-5-1984	BV71/1984	Gedeeltijk vergroten woonhuis.
Gasthuisstraat 32	1791GL	Den Burg	O	682	woonhuis		pandje onder zadeldak; houten voorschot	rijks	35322	8-4-1976		28-3-1978	BV353/1977	Veranderen/vernieuwen woonhuis.
Gravenstraat 29	1791CJ	Den Burg	K	3142	woonhuis	1780	gevel uit ca1910; zadeldak met wolfseinden; kelder	gemeente	GDB2	1-2-1990				
Gravenstraat 31	1791CJ	Den Burg	K	3711	gevel	1680	voorgevel van het pand	gemeente	GDB48	24-1-1995		17-11-2023	OV3382514	Nieuwe kap realiseren
Gravenstraat 33	1791CJ	Den Burg	K	4066	pand		herbouwd pand 1962; trapgevel klimmend boogfries	rijks	35321	8-4-1976				
Groeneplaats 14 hoekpand	1791CC	Den Burg	K	3799	pand	1896	Het voorste deel van hotel De Lindenboom	gemeente	GDB31	11-7-1990				
Groeneplaats 14 Schoutshuis	1791CC	Den Burg	K	3799	pand	1661	Voormalig Rechthuis met statig natuursteen portiek	rijks	35320	8-4-1976		9-8-2018 25-11-2015 1-6-2010 14-1-2003 4-6-2002 2-5-2002 7-3-1996 1-3-1995 13-10-1981 2-12-1980	OV1610769 OV517227 BV318R/2009 BV264/2002 BV72/2002 BV43/2002 BV285/1995 BV320/1994 BV58/1981 BV231/1980	Interne verbouwing hotel; Verbouw/aanbouw hotel; Gedeeltelijk veranderen hotel/rest; Veranderen van hotel/restaurant; Gedeeltelijk veranderen hotel/rest; Veranderen van hotel; Vergroten van hotel; Veranderen hotel/café/restuarant; Veranderen hotelcafé-restaurant; Veranderen van hotel-café.
Hallerweg 33	1791LR	Den Burg	N	2307	stolpboerderij		langhuisstolp; inwendig tegelschouw	rijks	35291	8-4-1976		9-12-1964	BV288/1964	Restaureren boerderij.

LOCATIE					MONUMENT			REGISTRATIE				RIJKSMONUMENTENVERGUNNINGENREGISTER		
Adres	Postcode	Plaats	sectie	perceel	soort monument	bouwjaar	omschrijving object	gemeente of rijks monument	registratie nummer	datum verzending aanvijzing	datum verzending uitschrijving	datum monumenten vergunning	nummer monumenten vergunning	omschrijving activiteiten
Hallerweg 33B	1791LR	Den Burg	N	2456	stolpschuur	1903	stolpschuur behorend bij boerderijcomplex	rijks	509345	18-5-1999		2-4-2003	BV368/2002	Veranderen stolpschuur in woning.
Hallerweg 53	1791LR	Den Burg	N	1870	stolpboerderij		stolp met topje; riet gedekt	rijks	35293	8-4-1976		10-11-2015 30-01-2013 27-11-2007	OV565783 OV8651123 BV212R/2007	Kangoeroewoning in stolp; Verbouw stolp; Gedeeltelijk veranderen stolp.
Hallerweg 55	1791LR	Den Burg	N	1608	stolpboerderij		langhuisstolp; rieten dak	rijks	35292	8-4-1976		16-04-2004 05-06-1990 23-12-1980	BV14/2004 BV288/1989 BV209/1980	Gedeeltelijk herbouwen boerderij; Gedeeltelijk veranderen zijgevel; Veranderen stolpboerderijtje.
Harkebuurt 9	1794HM	Oosterend	M	2206 2270;	stolpboerderij		grote gepleisterde stolphoeve met vooreind	rijks	35193	8-4-1976		15-6-1971	BV191/1971	Veranderen/verbeteren boerderij.
Haven 8	1792AE	Oudeschild	D	2271	pand	1903	vrijstaand pakhuis; interne constructie ca.1750	rijks	509363	18-5-1999		18-5-2004	BV16/2004	Vernieuwen hotel-restaurant.
Hemmerweg 6	1797RC	Den Hoorn	R	782	schapenboet		schapenboet; rieten kap	rijks	35269	8-4-1976		5-2-2016	OV864552	Herbouw/restaureren schapenboet.
Hemmerweg 11	1797RC	Den Hoorn	R	325	schapenboet		schapenboet met zwart pannendak	gemeente	G5	23-3-1987				
Hemmerweg 15	1797RC	Den Hoorn	R	856	schapenboet		schapenboet met rood pannendak	gemeente	G6	24-3-1987				
Hemmerweg 17	1797RC	Den Hoorn	R	550	schapenboet		schapenboet met rood pannendak	gemeente	G7	24-3-1987				
Hemmerweg 18	1797RC	Den Hoorn	R	816	schapenboet	1813	schapenboet in de Hemmer	gemeente	G8	10-9-2014				
Hemmerweg 20	1797RC	Den Hoorn	R	709	schapenboet		schapenboet; zwart pannendak	gemeente	G9	15-2-1990				
Herenstraat 1	1797AE	Den Hoorn	P	522	woonhuis		breed hoekpand met houten voorschot	rijks	35247	8-4-1976		17-6-2003	BV528/2003	Gedeeltelijk vernieuwen woning.
Herenstraat 6	1797AH	Den Hoorn	P	684	woonhuis		woonhuis onder zadeldak; gevel ingezwenkt afgeknot	rijks	35246	8-4-1976		30-3-2021 11-11-1977	OV2945006 BV375/1977	Restauratie voorgevel Verbouwen/restaureren woonhuis.
Herenstraat 14	1797AH	Den Hoorn	P	1109	woonhuis		eenvoudig pand met houten voorschot	rijks	35245	8-4-1976		27-10-1995 24-10-1984	BV172/1995 BV206/1984	Vergroten woonhuis; Verbouwen woning.
Herenstraat 29	1797AE	Den Hoorn	P	506	woonhuis	1670	woning	gemeente	GDH4	14-11-1989				
Herenstraat 35	1797AG	Den Hoorn	P	1299	pand	1684	Verenigingslokaal Ons Huis	gemeente	GDH11	7-12-1992				
Herenstraat 49	1797AG	Den Hoorn	P	496	woonhuis		woonhuis XVI in drie bouwfasen; schuur	rijks	35243	8-4-1976		23-02-2016 29-1-2016	OV864395 OV864373	Publieke openstelling Walvis'huisje; Wijzigen interieur.
Herenstraat 51	1797AG	Den Hoorn	P	495	woonhuis		pandje met houten voorschot; goede vensters	rijks	35242	8-4-1976				
Herenstraat 53	1797AG	Den Hoorn	P	494	woonhuis		complex van woning en schuur met schoorsteen	rijks	35241	8-4-1976		22-9-1992	BV148/1992	Gedeeltelijk veranderen woonhuis.
Herenstraat 60	1797AJ	Den Hoorn	P	457	woonhuis		klein pandje met houten voorschot	rijks	35240	8-4-1976		2-6-2014	OV14575	Plaatsen gevelmakelaar.
Het Buurtje 3	1792BE	Oudeschild	D	4433	woonhuis		pand; ingezwenkte witte gevel; afgewolfd dak	rijks	35172	8-4-1976				
Het Buurtje 5	1792BE	Oudeschild	D	4432	woonhuis		pand; ingezwenkte witte gevel; afgewolfd dak	rijks	35171	8-4-1976				
Hogereind 1	1793AD	De Waal	M	1314	woonhuis	1915	woonhuis op zeer oude woonplek; BAG 1740;	gemeente	GDW3	8-5-1990				
Hogereind 2	1793AG	De Waal	M	686	muur		kerkhofmuur	gemeente	GDW12	25-1-1995		13-0-2023	OV3365221	Restauratie kerktoeren
Hogereind 2	1793AG	De Waal	M	686	kerk	1952	wederopbouwkerk	gemeente	GDW12	14-4-2020				
Hogereind 7	1793AD	De Waal	M	1051	woonhuis		aardig gelegen laag pand; lange gevel aan straat	rijks	35152	8-4-1976				
Hogereind achter 8	1793AG	De Waal	M	1653	stolpschuur		stolpschuur achter Hogereind 8	gemeente	GDW11	1-11-1989				
LOCATIE					MONUMENT			REGISTRATIE				RIJKSMONUMENTENVERGUNNINGENREGISTER		

Adres	Postcode	Plaats	sectie	perceel	soort monument	bouwjaar	omschrijving object	gemeente of rijks monument	registratie nummer	datum verzending aanwijzing	datum verzending uitschrijving	datum monumenten vergunning	nummer monumenten vergunning	omschrijving activiteiten
Hogereind 10A	1793AG	De Waal	M	2342	stolpschuur	1742	stolpschuur achter Hogereind 10	gemeente	GDW4	16-10-1989				
Hogereind 19	1793AD	De Waal	M	663	stolpschuur		stolpschuur bij Hogereind 19	gemeente	GDW5	6-12-1989				
Hogereind 20	1793AG	De Waal	M	1067	woonhuis		diep pand; houten voorschot met luik; achterbouw	rijks	35151	8-4-1976		28-3-1978	BV345/1977	Veranderen gevel.
Hogereind 21	1793AD	De Waal	M	665	woonhuis		landelijk pand; zadeldak; afgeknotte halsgevel	rijks	35150	8-4-1976				
Hogereind 22	1793AG	De Waal	M	676	woonhuis		hersteld pandje; brede gevel aan de straat	rijks	35149	8-4-1976		08-10-2019 21-01-1998 30-11-1961	OV1820103 BV257/1997 BV240/1961	Restauratie zij- en achtergevel; Verbouwen aanbouw; Veranderen bestaand pand.
Hogereind 23	1793AD	De Waal	M	666	woonhuis		Langgerekt woonhuis met houten topje	rijks	35148	8-4-1976		30-03-1990 21-11-1972	BV263/1989 BV261/1972	Plaatsen dakkapel; Verbouwen/uitbreiden woning.
Hogereind 25	1793AE	De Waal	M	1769	woonhuis		landelijk pand; zadeldak; afgeknotte halsgevel	rijks	35147	8-4-1976		23-11-1978	BV106/1978	Verbouwen/restaureren woonhuis.
Hogereind 26	1793AG	De Waal	M	672	woonhuis		pandje met houten voorschot	rijks	35146	8-4-1976		29-4-1983	BV63/1983	Gedeeltelijk vernieuwen woning.
Hogereind 31	1793AE	De Waal	M	1755	pand		het geheel van de woning met stolpschuur	gemeente	GDW10	15-5-1990				
Hogereind 33	1793AE	De Waal	M	1664	stolpboerderij		Langhuisstolp; zwarte pannen; stolp afgesneden	gemeente	GDW7	8-6-2004				
Hogereind 33B	1793AE	De Waal	M	1664	stolpboerderij		Langhuisstolp; zwarte pannen; stolp afgesneden	gemeente	GDW7	8-6-2004				
Hogereind 37	1793AE	De Waal	M	568	woonhuis		gaaf pandje met houten voorschot	rijks	35145	8-4-1976				
Hollewal 1	1791GH	Den Burg	K	4143	stolpschuur		stolpschuur bij Gasthuisstraat 9	gemeente	GDB52	23-6-2009				
Hoofdweg 130	1795JG	De Cocksdorp	A	6359	stolpboerderij		stolpboerderij	gemeente	G44	8-8-1986				
Hoofdweg 132	1795JG	De Cocksdorp	A	4205	woonhuis		Dubbele arbeiderswoning met privaat	rijks	509358	18-5-1999				
Hoornderweg 2	1791PN	Den Burg	O	1853	schapenboet		schapenboet; riet gedekte hoge kap	rijks	35275	8-4-1976				
Hoornderweg 7	1791PM	Den Burg	O	358	stolpboerderij		stolpboerderij	gemeente	G46	23-6-2009				
Hoornderweg 11	1791PM	Den Burg	O	1247	stolpboerderij		stolpboerderij	gemeente	G47	19-12-1985				
Hoornderweg 11	1791PM	Den Burg	O	1247	stolpboerderij		stolpboerderij	gemeente	G47	19-12-1985				
Hoornderweg 15	1791PM	Den Burg	O	1249	schapenboet		schapenboet; rieten kap	gemeente	G10	19-12-1985				
Hoornderweg 16	1791PN	Den Burg	O	2189	schapenboet		schapenboet	gemeente	G11	26-3-1987				
Hoornderweg 18	1791PN	Den Burg	O	2059	stolpboerderij	1915	stolpboerderij	gemeente	G48	8-8-1986				
Hoornderweg 20	1791PN	Den Burg	R	436	stolpboerderij		stolp	gemeente	G49	19-12-1985				
Hoornderweg 20A	1791PN	Den Burg	R	436	stolpboerderij		stolp	gemeente	G49	19-12-1985				
Hoornderweg 21	1791PM	Den Burg	O	1762	stolpschuur		stolpschuur bij stolp Hoornderweg 21	gemeente	G50	16-5-1989		20-9-2021	OV3020453	Nieuwbouw recreatieappartement in stolpschuur
Hoornderweg 26	1791PN	Den Burg	R	372	stolpboerderij		langhuisstolp; rieten dak	gemeente	G51	23-6-2009				
Hoornderweg bij 29	1791PM	Den Burg	O	2182	schapenboet		verplaatst vanaf Duykerdam 25	gemeente	G30	1-10-2019				
Hoornderweg 42	1797RA	Den Hoorn	R	800	schapenboet		schapenboet	gemeente	G12	23-3-1987		6-5-2024	BV3429127	Bouw kunststof kas
Hoornderweg 46	1797RA	Den Hoorn	R	470	stolpboerderij		Stolphoeve met voorhuis en topje boven staldeur	rijks	35235	8-4-1976		22-12-2015 1-2-1993	OV678423 BV205/1992	Verbouw Novalishoeve; Gedeeltelijk veranderen woonruimte
Jan Ayeweg 2	1797RL	Den Hoorn	R	396	stolpboerderij		stolpboerderij met houten topje boven ingang	rijks	35234	8-4-1976		02-08-2016 14-11-1988	OV1274439 BV49/1988	Isoleren/vervangen dak(bedekking); Vernieuwen stolpboerderij.
Keesomlaan 53	1791DB	Den Burg	O	2080	schapenboet		schapenboet (en schuurtje)	gemeente	G14	26-11-1985				
Keesomlaan 55	1791DB	Den Burg	O	2080	pand		(schapenboet en) schuurtje	gemeente	G14	26-11-1985				
Kerkplein 2	1794AN	Oosterend	M	789	woonhuis		pand met brede top; goede details	rijks	35225	8-4-1976		15-9-1987	BV296/1987	Gedeeltelijk veranderen woonhuis.
LOCATIE					MONUMENT			REGISTRATIE				RIJKSMONUMENTENVERGUNNINGENREGISTER		

Adres	Postcode	Plaats	sectie	perceel	soort monument	bouwjaar	omschrijving object	gemeente of rijks monument	registratie nummer	datum verzending aanwijzing	datum verzending uitschrijving	datum monumenten vergunning	nummer monumenten vergunning	omschrijving activiteiten
Kerkplein 3	1794AN	Oosterend	M	790	woonhuis		pand met eenvoudig houten voor- en achterschot	rijks	35224	8-4-1976		01-10-1997 11-11-1977	BV27/1997 BV374/1977	Vergroten winkelmagazijn; Ged. veranderen woning/winkel.
Kerkplein 4	1794AN	Oosterend	M	791	woonhuis		pand met houten achterschot	rijks	35223	8-4-1976		08-01-2018 07-06-1978 3-1-1978	OV1457010 BV193/1978 BV460/1978	Verbouw woonhuis; Geheel veranderen woning; Veranderen 2 naar 1 woning.
Kerkplein 6	1794AN	Oosterend	M	1558	woonhuis	1656	fors en diep pand met gepleisterde top	rijks	35222	8-4-1976		19-07-2022 25-5-2021 8-1989	OV3187184 OV2953895 BV341/1988	Renovatie voorgevel; Plaatsen balkonscherm; Gedeeltelijk veranderen woning.
Kerkstraat 1	1797AD	Den Hoorn	P	1365	stolpschuur		Hoge houten straatgevel; dubbel vierkant	gemeente	GDH9	23-6-2009				
Kerkstraat 2	1794AM	Oosterend	M	800	kerk		hervormde kerk en toren; interieur; orgel; uurwerk	rijks	35221	8-4-1976		8-12-2017	OV1416006	Restauratie orgel en orgelbalkon.
Kerkstraat 4	1794AM	Oosterend	M	804	woonhuis		fors gaaf hoekpand; houten voorschot waarin luik	rijks	35226	8-4-1976				
Kerkstraat 5	1797AD	Den Hoorn	P	486	kerk	1646	hervormde kerk en toren; interieur; orgel; uurwerk	rijks	35239	8-4-1976		1-1-1954	BV1954	Restauratie kerktoeren.
Kerkstraat 6	1797AD	Den Hoorn	P	425	woonhuis		woning onder schilddak; roedenvensters; luiken	rijks	35238	8-4-1976		27-09-2023 2-6-2014	OV3375708 OV14575	Plaatsen PV-panelen gevelmakelaar.
Kerkstraat 9	1794AM	Oosterend	M	1731	woonhuis		fors pand met houten voorschot; luik	rijks	35219	8-4-1976		16-5-2006	BV687/2005	Gedeeltelijk vernieuwen woonhuis.
Kerkstraat 11	1794AM	Oosterend	M	1732	woonhuis		dwarspand met houten geveltop (vm kosterswoning)	rijks	35220	8-4-1976		8-1-1980	BV295/1979	Bouwen van een kelder.
Kerkstraat 11A	1794AM	Oosterend	M	1732	woonhuis		dwarspand met houten geveltop (vm kosterswoning)	rijks	35220	8-4-1976		8-1-1980	BV295/1979	Bouwen van een kelder.
Kikkertstraat 15	1975AA	De Cocksdorp	A	4861	woonhuis		woning	gemeente	GDC1	1-12-1989				
Kikkertstraat 53	1795AB	De Cocksdorp	A	2199 2200	woonhuis	1850	woning	gemeente	GDC3	9-9-1993				
Kikkertstraat 55	1795AB	De Cocksdorp	A	3294	woonhuis		onder dwarse kap geplaatst visserswoning	gemeente	GDC4	23-6-2009				
Kikkertstraat 85	1795AC	De Cocksdorp	A	3169	kerk	1835	classicistische zaalkerk met fronttoren; interieur	rijks	35281	8-4-1976		17-07-1952 27-12-1951	BV111/1952 BV160/1951	Restaureren kerktoeren; Herstellen bestaande kerkgebouw.
Klif 19	1797AK	Den Hoorn	P	812	woonhuis		pandje met houten voorschot; luik	rijks	35237	8-4-1976		01-02-1983 1-4-1977	BV224/1982 BV301/1976	Gedeeltelijk veranderen woning; Veranderen/verbouwen woonhuis.
Klif 23	1797AK	Den Hoorn	P	739	pand		L-vormig pand; rode beitelingen; gele steen	rijks	35236	8-4-1976		20-03-2000 02-05-1986 13-03-1985 18-05-1982 08-05-1980 23-2-1979	BV404/1999 BV41/1986 BV257/1984 BV9/1982 BV124/1980 BV17/1979	Vergroten restaurant; Ged. vergroten cafe/restaurant; Veranderen restaurant; Gedeeltelijk veranderen; Uitbreiden woonhuis/restaurant; Veranderen van gevels.
Koetebuurt 7	1794 BN	Oosterend	M	851	woonhuis		Hoekpand met houten voorschot waarin luik.	rijks	35218	8-4-1976		08-07-2019 09-01-2018 9-11-1981	OV1785986 OV1469231 BV141/1981	Veranderen monument; Restaureren zijgevel; Gedeeltelijk veranderen woonhuis.
Koetebuurt 9	1794BN	Oosterend	M	915	woonhuis		pandje met ingezwenkte houten top	rijks	35217	8-4-1976				
Koetebuurt 15	1794BN	Oosterend	M	855	woonhuis		pandje met eenvoudig houten voorschot; luik	rijks	35216	8-4-1976				
Koetebuurt 17	1794BN	Oosterend	M	856	woonhuis		pandje met eenvoudig houten voorschot	rijks	35215	8-4-1976		11-11-1977	BV368/1977	Veranderen/verbouwen woonhuis.
Koetebuurt 20	1794BP	Oosterend	M	1371	woonhuis		hoekpand; houten top Wierstraat; aardige details	rijks	35214	8-4-1976		04-01-2010 1-2-1983	BV316/2009 BV66/1982	Gewijzigd uitvoeren bouwplan; Gedeeltelijk vernieuwen woning.
LOCATIE					MONUMENT			REGISTRATIE				RIJKSMONUMENTENVERGUNNINGENREGISTER		

Adres	Postcode	Plaats	sectie	perceel	soort monument	bouwjaar	omschrijving object	gemeente of rijks monument	registratie nummer	datum verzending aanwijzing	datum verzending uitschrijving	datum monumenten vergunning	nummer monumenten vergunning	omschrijving activiteiten
Kogerstraat 1	1791EN	Den Burg	O	667	woonhuis	1591	renaissance gevel; pilasters; gesneden kalf	rijks	35319	8-4-1976		04-08-1952 31-12-1939	BV127/1952 BV40/1939	Restaureren van perceel; Restauratie van woning.
Kogerstraat 11	1791EN	Den Burg	O	651	stolpboerderij		langhuisstolp met houten voorschot	rijks	35318	8-4-1976		19-07-1982 29-12-1976	BV65/1982 BV341/1976	Plaatsen van een kozijn; Veranderen appartementengebouw.
Kogerstraat 11A	1791EN	Den Burg	O	651	stolpboerderij		langhuisstolp met houten voorschot	rijks	35318	8-4-1976		29-12-1976	BV341/1976	Veranderen appartementengebouw.
Kogerstraat 11B	1791EN	Den Burg	O	651	stolpboerderij		langhuisstolp met houten voorschot	rijks	35318	8-4-1976		19-07-1982 29-12-1976	BV65/1982 BV341/1976	Plaatsen van een kozijn; Veranderen appartementengebouw.
Kogerstraat 11C	1791EN	Den Burg	O	651	stolpboerderij		langhuisstolp met houten voorschot	rijks	35318	8-4-1976		29-12-1976	BV341/1976	Veranderen appartementengebouw.
Kogerstraat 16	1791ES	Den Burg	K	4270	kerk		T-vormige Vermaning XVIII; orgel 1876	rijks	35317	8-4-1976		15-11-1977	BV384/1977	Veranderen en uitbreiden kerk.
Kogerstraat 18	1791ES	Den Burg	K	3965 3966 4270	kerk		T-vormige Vermaning XVIII	rijks	35317	8-4-1976				
Kogerstraat 20	1791ES	Den Burg	K	1136	woonhuis		pand; oude achtergevel; houten achterschot; luik	rijks	35316	8-4-1976				
Kogerstraat 97	1791ER	Den Burg	R	839	woonhuis	1875	Herenhuis Buitenlust	gemeente	G54	26-11-1985				
Kogerstraat 97A	1791ER	Den Burg	R	839	stolpboerderij	1802	stolpboerderij bij Herenhuis Buitenlust	gemeente	G54	26-11-1985				
Kogerstraat 132A	1791MK	Den Burg	S	975	bunker	1943	Texlabunker	gemeente	GDB49	30-1-2018				
Kogeweg 132A	1791MK	Den Burg	S	975	bunker	1943	Texlabunker paardenstal	gemeente	GDB50	30-1-2018				
Laagwaalderweg 8	1792CE	Oudeschild	N	2649	schapenboet		schapenboet; halve rieten kap	rijks	35256	8-4-1976	29-6-2020			
Lage Achterom (achter Herenstraat 47)	1797AG	Den Hoorn	P	497	schapenboet		in stedelijk gebied gelegen; rood pannendak; gelegen op perceel achter Herenstraat 47	gemeente	GDH5	17-5-2006				
Lageveld 5D	1794GE	Oosterend	M	1833	schapenboet		schapenboet; rieten kap	rijks	35255	8-4-1976		18-12-2000	BV340/2000	Veranderen schapenboet.
Lagewegje 2	1797RP	Den Hoorn	R	205	schapenboet		schapenboet met zwart pannendak en kolk	gemeente	G17	23-6-2009				
Lancasterdijk bij Oostkaap		Oosterend	M	1795	zeebaken	1854	IJzeren zeekaap van Q. Harder	rijks	509361	18-5-1999				
Langwaal 2	1793AJ	De Waal	M	687	woonhuis		woonhuis	gemeente	GWD8	12-10-1989				
Leemkuil 2	1791LC	Den Burg	O	525	schapenboet		schapenboet; rieten kap	gemeente	G18	23-3-1987				
Leemkuil 3	1791LC	Den Burg	O	121	stolpboerderij		afgebrand	gemeente	G55	23-6-2009	21-7-2011			
Leemkuil 6	1791LC	Den Burg	O	593	schapenboet		schapenboet; rieten kap	rijks	35270	8-4-1976		16-10-1972	BV30/1972	Verplaatsen en restaureren boet.
Mokweg 4A	1797SB	Den Hoorn	P	587	stolpschuur	1850	stolpschuur	gemeente	G57	24-3-1987				
Molenlaan 2	1795AM	De Cocksdorp	A	6234	interieur		gesneden communiebank 1700; orgel 1750; kerk NIET	rijks	35280	8-4-1976		12-2-2016	OV865217	Restaureren van een orgel.
Molenstraat 13	1791DJ	Den Burg	K	230	woonhuis	1740	eenvoudige woning enkellaags onder lijstgevel	gemeente	GDB19	18-4-1990				
Molenstraat 15	1791DJ	Den Burg	K	229	woonhuis	1680	woning	gemeente	GDB20	21-3-1990				
Molenstraat 27	1791DJ	Den Burg	K	3930	woonhuis	1906	woning in woningblok van 6	gemeente	GDB44	3-8-1993				
Molenstraat 29	1791DJ	Den Burg	K	3929	woonhuis	1906	Klein huisje onder dwarsdak	gemeente	GDB45	23-6-2009				
Molenstraat 34	1791DL	Den Burg	K	3904	pastorie	1919	pastorie	gemeente	GDB30	11-7-1990				
Molenstraat 34A	1791DL	Den Burg	K	3904	pastorie	1919	pastorie	gemeente	GDB30	11-7-1990				
Molenstraat 58	1791DM	Den Burg	K	4306	woonhuis	1680	woonhuis	gemeente	GDB21	4-5-1990				
Molenstraat 60	1791DM	Den Burg	K	2980	woonhuis	1855	dubbele woning RC Inst.v. Liefdadigheid M. Dijt	gemeente	GDB22	18-4-1990				
LOCATIE					MONUMENT			REGISTRATIE				RIJKSMONUMENTENVERGUNNINGENREGISTER		

Adres	Postcode	Plaats	sectie	perceel	soort monument	bouwjaar	omschrijving object	gemeente of rijks monument	registratie nummer	datum verzending aanwijzing	datum verzending uitschrijving	datum monumenten vergunning	nummer monumenten vergunning	omschrijving activiteiten
Molenstraat 62	1791DM	Den Burg	K	2980	woonhuis	1855	dubbele woning RC Inst.v. Liefdadigheid M. Dijt	gemeente	GDB22	18-4-1990				
Molwerk 1	1797SE	Den Hoorn	P	1187	schapenboet		schuur met rieten kap	gemeente	G33	23-6-2009				
Molwerk 5	1797SE	Den Hoorn	P	1338	schuur	1872	wagenhuis en stalling	gemeente	GDH13	1-2-2023				
Molwerk 19	1797SE	Den Hoorn	P	1360	schapenboet		schapenboet	gemeente	G21	23-6-2009				
Mosselweg 4	1794GS	Oosterend	M	2079	schapenboet		schapenboet met aangebouwde veldschuur	gemeente	G22	26-3-2018				
Nesweg 10	1794GD	Oosterend	M	1983	stolpboerderij		zeer goed bewaarde gave stolp; interieur	rijks	35192	8-4-1976				
Nesweg 10A	1794GD	Oosterend	M	1983	stolpboerderij		zeer goed bewaarde gave stolp; interieur	rijks	35192	8-4-1976				
Nesweg 41	1794GC	Oosterend	M	1168	stolpschuur		stolpschuur in open landschap	rijks	509362	18-5-1999	4-11-2020			Sloopvergunning.
Nieuwlanderweg 93	1793ES	De Waal	T	1175	stolpboerderij		stolp	rijks	35144	8-4-1976	10-11-2023	12-2-2016	OV865230	Sloopvergunning.
Noorder Haaks 1B	1797SJ	Den Hoorn	P	875	schapenboet		achterzijde	gemeente	G61	9-10-1985				
Oosterstraat 8	1794AR	Oosterend	M	1892	pand		woning/winkel	gemeente	GOE6	22-1-1990				
Oosterstraat 8A	1794AR	Oosterend	M	1892	pand		woning/winkel	gemeente	GOE6	22-1-1990				
Oosterstraat 17	1794AR	Oosterend	M	781	woonhuis		pandje met voorschot; oude deur; 6-ruiters	rijks	35213	8-4-1976		28-12-1977	BV421/1977	Veranderen van een woonhuis.
Oosterstraat 19	1794AR	Oosterend	M	910	schuur		schuurtje met houten top	rijks	35212	8-4-1976		26-5-1995 9-5-1977	BV153/1992 BV55/1977	Plaatsen dakkapel; Veranderen van een woonhuis.
Oost 30	1794GP	Oosterend	M	469	woonhuis		verbreed woonhuis, houten voorschot getoogd luik	rijks	35191	8-4-1976		21-4-2017 21-4-1992 18-7-1988 13-9-1979	OV1356723 BV291/1991 BV274/1987 BV142/1978	Aanpassingen rijksmonument; Veranderen woonhuis en schuur; Gedeeltelijk veranderen woonhuis; Vernieuwen van een voorgevel.
Oost 46	1794GR	Oosterend	M	1205	woonhuis		woonhuis onder zadeldak; houten voorschot	rijks	35190	8-4-1976				
Oost 73	1794GN	Oosterend	M	2078	stolpboerderij		stolphoeve met twee voorhuizen; houten voorschotten	rijks	35189	8-4-1976		1-11-2005 30-6-1989	BV39/2005 BV300/1988	Geheel veranderen stolpoeve; Gedeeltelijk veranderen stolp.
Oost 82	1794GR	Oosterend	M	1674	woonhuis		woonhuis onder zadeldak; houten voorschot	rijks	35188	8-4-1976		21-3-1977	BV83/1977	Veranderen van een woonhuis.
Oost 84	1794GR	Oosterend	M	1673	woonhuis		woonhuis onder zadeldak; houten voorschot	rijks	35188	8-4-1976		21-3-1977	BV83/1977	Veranderen van een woonhuis.
Oost 85	1794GN	Oosterend	M	1397	woonhuis		woonhuisje topgevels houten voorschot	rijks	35187	8-4-1976		14-6-1988	BV271/1985	Vernieuwen van een woning.
Oost 87	1794GN	Oosterend	M	1398	woonhuis		woonhuis onder zadeldak; houten voorschot	rijks	35186	8-4-1976		15-4-1983	BV90/1983	Gedeeltelijk veranderen woonhuis.
Oost 89	1794GN	Oosterend	M	1453	woonhuis		woonhuis onder zadeldak; houten voorschot	rijks	35185	8-4-1976		29-10-1985	BV216/1985	Vernieuwen van een woonhuis.
Oost 95	1794GN	Oosterend	M	2125	woonhuis		gerekt woonhuis met houten voorschot	rijks	35184	8-4-1976		3-21981	BV302/1980	Veranderen zijgevel woonhuis.
Oosterenderweg 8A	1793EL	De Waal	N	508	schapenboet		grote boet; geschilderde deurboog	rijks	35271	8-4-1976		29-5-1907	BV51/1907	Vernieuwen bovenkap boet.
Oosterenderweg 11B	1793EK	De Waal	M	1831	stolpschuur		fraai gelegen stolpveldschuur; rieten dak	rijks	35252	8-4-1976				
Oosterenderweg 25	1794GB	Oosterend	M	1022	stolpboerderij		stolpboerderij	rijks	35183	8-4-1976		6-9-1974	BV115/1974	Veranderen van een boerderij.
Oosterenderweg 26	1793EL	De Waal	M	974	stolpboerderij		stolpboerderij	gemeente	GDW13	17-5-1993				
Oosterenderweg 38	1794GB	Oosterend	M	137	schapenboet		aan de weg gelegen schapenboet; rieten kap	rijks	35254	8-4-1976		8-11-1994	BV177/1994	Geheel vernieuwen schapenboet.
Oosterweg 20	1794GL	Oosterend	M	421	stolpboerderij		door bomen omsingelde stolpoeve; lang voorhuis	rijks	35182	8-4-1976		29-4-2003	BV403/2002	Veranderen woonboerderij.
LOCATIE					MONUMENT			REGISTRATIE				RIJKSMONUMENTENVERGUNNINGENREGISTER		

Adres	Postcode	Plaats	sectie	perceel	soort monument	bouwjaar	omschrijving object	gemeente of rijks monument	registratie nummer	datum verzending aanwijzing	datum verzending uitschrijving	datum monumenten vergunning	nummer monumenten vergunning	omschrijving activiteiten
Oranjestraat 31	1794BB	Oosterend	M	289	stolpboerderij		stolpboerderij met appartementen	rijks	35211	8-4-1976				
Oranjestraat 31A	1794BB	Oosterend	M	289	stolpboerderij		stolpboerderij met appartementen	rijks	35211	8-4-1976				
Oranjestraat 31B	1794BB	Oosterend	M	289	stolpboerderij		stolpboerderij met appartementen	rijks	35211	8-4-1976				
Oranjestraat 31C	1794BB	Oosterend	M	289	stolpboerderij		stolpboerderij met appartementen	rijks	35211	8-4-1976				
Øttersaat 4	1792CC	Oudeschild	N	827	schapenboet		Houten gevel en met riet gedekte hoge kap.	rijks	35273	8-4-1976	29-6-2020			
Oude Dijkje 11	1796MK	De Koog	T	1428	schapenboet		schapenboet; rieten kap	rijks	35267	8-4-1976		9-12-1970	BV325/1970	Verplaatsen van een schapenboet.
Oudeweg 4	1797RN	Den Hoorn	R	608	schapenboet		schapenboet	gemeente	G24	23-3-1987				
Pelikaanweg 75	1796NP	De Koog	T	1649	schapenboet		Dubbele schapenboet	gemeente	G91	29-7-2011				
Peperstraat 2	1794AK	Oosterend	M	814	woonhuis		Pandje met houten voorschot en oude deur	rijks	35210	8-4-1976		12-6-2017	OV1386278	Uitbreiding woning.
Peperstraat 8	1794AK	Oosterend	M	817	woonhuis		Klein huisje onder dwarsdak; aardige details	rijks	35208	8-4-1976				
Peperstraat 10	1794AK	Oosterend	M	818	woonhuis		Klein huisje onder dwarsdak; aardige details	rijks	35208	8-4-1976		14-05-1979 15-10-1973	BV184/1978 BV221/1973	Uitbreiden van een woonhuis; Veranderen van een woonhuis.
Peperstraat 12	1794AK	Oosterend	M	819	woonhuis		Klein huisje onder dwarsdak; aardige details	rijks	35207	8-4-1976		24-3-1992 2-5-1908	BV8/1992 BV46/1908	Gedeeltelijk veranderen woonhuis; Vergroten van zijn loods.
Peperstraat 14	1794AK	Oosterend	M	1800	woonhuis		pandje met eenvoudig houten voorschot	rijks	35206	8-4-1976		13-12-2017 27-9-1988 14-11-1984 27-2-1984	OV1457224 BV3/1988 BV192/1984 BV29/1984	Plaatsen nieuw kozijn; Geheel vernieuwen woonhuis; Vernieuwen van een woonhuis; Vernieuwen van een woonhuis.
Peperstraat 18	1794AK	Oosterend	M	1790	woonhuis		eenvoudig pand met houten voorschot	rijks	35205	8-4-1976		29-3-1978	BV34/1977	Uitbreiden van 2 woonhuizen.
Peperstraat 20	1794AK	Oosterend	M	1790	woonhuis		pandje met houten voorschotten; luik; oude deur	rijks	35203	8-4-1976		29-3-1978	BV34/1977	Uitbreiden van 2 woonhuizen.
Peperstraat 21	1794AJ	Oosterend	M	952	woonhuis		pandje met eenvoudig houten voorschot	rijks	35202	8-4-1976		6-1-1983	BV210/1982	Vernieuwen van gevel en kozijnen.
Peperstraat 22	1794AK	Oosterend	M	841	woonhuis		fors huis met houten voorschot; oude deur	rijks	35201	8-4-1976		22-9-1995 22-8-1980	MB541/95 BV22/1980	Veranderen van een voorgevel; Vernieuwen/uitbreiden woonhuis.
Peperstraat 26	1794AK	Oosterend	M	1362	kerk	1774	Vermaning: gotiserende vensters; orgel 1905	rijks	35200	8-4-1976				
Peperstraat 30	1794AL	Oosterend	M	859	woonhuis		woning	gemeente	GOE7	6-12-1989				
Peperstraat 35	1794AJ	Oosterend	M	239	woonhuis		pand met eenvoudige houten voorschot	rijks	35199	8-4-1976		25-7-2006 13-8-1985	BV807/2005 BV269/1984	Geheel vernieuwen aanbouw; Plaatsen bijkeuken.
Pontweg 23	1797SN	Den Hoorn	P	1351	pand	1850	Saksische boerderij	gemeente	G67	9-10-1985				
Pontweg 23A	1797SN	Den Hoorn	P	1351	pand	1850	Saksische boerderij	gemeente	G67	9-10-1985				
Pontweg 79	1791LA	Den Burg	O	344	schapenboet		schapenboet; houten voorzijde; plaggen op nok	rijks	35274	8-4-1976				
Pontweg 86	1791LB	Den Burg	O	1547	schapenboet		schapenboet; 1 zijde rietgedekt;	rijks	35257	8-4-1976				
Pontweg 116	1791LB	Den Burg	R	784	schapenboet		dubbelvierkant schapenboet	gemeente	G25	9-10-1985				
Pontweg 152	1796MD	De Koog	T	1700	stolpboerderij	1902	Noordhollandse stelp	gemeente	G69	24-3-1987				
Pontweg 152A	1796MD	De Koog	T	1700	stolpboerderij	1902	Noordhollandse stelp	gemeente	G69	24-3-1987				
Pontweg 176	1796MD	De Koog	T	1346	stolpboerderij	1880	stolpboerderij	gemeente	G71	23-6-2009				
Postweg 15	1795JJ	De Cocksdorp	A	6391	pand	1911	Oldambtster boerderij "Hunsingo"	rijks	509359	18-5-1999				
LOCATIE					MONUMENT			REGISTRATIE			RIJKSMONUMENTENVERGUNNINGENREGISTER			

Adres	Postcode	Plaats	sectie	perceel	soort monument	bouwjaar	omschrijving object	gemeente of rijks monument	registratie nummer	datum verzending aanwijzing	datum verzending uitschrijving	datum monumenten vergunning	nummer monumenten vergunning	omschrijving activiteiten
Postweg 15A	1795JJ	De Cocksdorp	A	6391	pand	1911	Oldambtster boerderij "Hunsing"	rijks	509359	18-5-1999		3-5-1911	BV33/1911	Bouwen boerenplaats met woning.
Postweg 70	1795JR	De Cocksdorp	A	5265	woonhuis	1912	woning	gemeente	GDC7	23-7-1993		3-1-2023 2/11/2023	OV3284456 OV3384171	Plaatsen van zonnepanelen Vervangen kozijnen en enkele ramen
Postweg 72	1795JR	De Cocksdorp	A	5266	school	1912	voormalige lagere school van Eierland	gemeente	GDC6	23-7-1993				
Rommelpot bij 5			G	548	fortificatie	1938	voormalige meetpost Batterij Den Hoorn	rijks	509356	18-5-1999				
Rozendijk 34	1791PE	Den Burg	T	1423	stolpboerderij		langhuisstolp met houten voorschot met luik	rijks	35282	8-4-1976		4-9-1979	BV227/1979	Veranderen van een woonhuis.
Ruigendijk 1	1796MP	De Koog	G	627	schapenboet		schapenboet	gemeente	G26	26-3-1987				
Ruijslaan 79A	1796AC	De Koog	T	1272	schapenboet		schapenboet; rieten kap	rijks	35268	8-4-1976		1-3-1977	BV212/1976	Herbouwen van een schapenboet.
Schansweg 8	1791LK	Den Burg	O	594	schapenboet	1975	schapenboet met pannendak	rijks	35259	8-4-1976		1-8-1975	BV37/1975	Bouwen van een schapenboet.
Schansweg 26	1791LK	Den Burg	O	287	schapenboet		schapenboet	gemeente	G27	23-3-1987				
Schansweg 30	1791LK	Oudeschild	O	171	fortificatie	1574	Schans; verdedigingswerk	rijks	35156	8-4-1976				
Schilderend 4	1791BG	Den Burg	K	3059	woonhuis	1912	Oudere woning verbouwd in 1912	gemeente	GDB12	5-2-1992				
Schilderend 8	1791BG	Den Burg	K	3061	woonhuis		gepleisterd pand met schilddak	gemeente	GDB14	23-6-2009				
Schilderend 8A	1791BG	Den Burg	K	3061	woonhuis		gepleisterd pand met schilddak	gemeente	GDB14	23-6-2009				
Schilderend 8B	1791BG	Den Burg	K	3061	woonhuis		gepleisterd pand met schilddak	gemeente	GDB14	23-6-2009				
Schilderend 8C	1791BG	Den Burg	K	3061	woonhuis		gepleisterd pand met schilddak	gemeente	GDB14	23-6-2009				
Schilderend 101	1791BD	Den Burg	N	612	woonhuis	1927	Pre-fabwoning "Flevo" gaaf en zeldzaam; interieur	rijks	509360	18-5-1999				
Schilderweg 165	1791LN	Den Burg	N	2751	stolpschuur		167 stolp woning; 165 stolp als schuur	rijks	35288	8-4-1976				
Schilderweg 167	1791LN	Den Burg	N	559	stolpboerderij		stolp woning; tweede stolp als schuur	rijks	35288	8-4-1976		5-2-1990 2-1988	1. BV169/1989 BV47/1987	Vernieuwen/veranderen stolp; Restaureren stolpboerderij.
Schoolstraat 3	1794AS	Oosterend	M	758	woonhuis		hoekpandje met houten voorschot	rijks	35198	8-4-1976		26-10-1971	BV318/1971	Veranderen van zijgevel.
Schoolstraat 12	1794AS	Oosterend	M	1322	woonhuis		Hoekpandje met houten voor- en achterschot	rijks	35197	8-4-1976		24-6-1982	BV161/1981	Wijzigen woonhuis in 2 huizen.
Schoolstraat 14	1794AS	Oosterend	M	1323	woonhuis		Hoekpandje met houten voor- en achterschot	rijks	35197	8-4-1976		24-6-1982	BV161/1981	Wijzigen woonhuis in 2 huizen.
Schoolstraat 16	1794AS	Oosterend	M	744	woonhuis		pandje met houten voorschot met luik	rijks	35195	8-4-1976		26-10-1988	BV96/1988	Gedeeltelijk veranderen woonhuis.
Skillepaadje 2	1791LM	Den Burg	O	602	schapenboet		schapenboet; rieten kap	rijks	35261	8-4-1976		26-3-1991	BV316/1990	Gedeeltelijk vernieuwen boet.
Skillepaadje 10	1791LM	Den Burg	O	612	schapenboet		schapenboet; rieten kap met turen	rijks	35262	8-4-1976				
Skillepaadje 12	1791LM	Den Burg	O	144	stolpboerderij		langhuisstolp; rode pannen en riet	rijks	35290	8-4-1976		30-9-1982 18-10-1974	BV154/1982 BV175/1974	Gedeeltelijk vernieuwen woning; Verbouwen van een woning.
Skillepaadje 14	1791LM	Den Burg	O	2100	woonhuis		smal woonhuis onder zadeldak; houten voorschot	rijks	35289	8-4-1976		9-6-1982 10-1974	2. U-85.545 BV16/1974	Herbouw 't Lagerhuisje; Veranderen van een woonhuis.
Skillepaadje 18	1792CN	Oudeschild	O	1349	woonhuis		Landhuis Brakestein; monumentaal pand	gemeente	G75B	26-3-1985	19-8-2021			
Skillepaadje 18	1792CN	Oudeschild	O	1349	woonhuis		Brakestein, huis en tuin	rijks	35153	8-4-1976		16-5-2022	OV3091545	Restauratie en de uitbreiding van het woonhuis 'Huis Brakestein'
Skillepaadje 16	1792CN	Oudeschild	O	1468	stolpschuur	1850	stolpschuur	gemeente	G75A	24-3-1987				
Skillepaadje t.o. 18	1792CN	Oudeschild	O	1144	object		Wezenputten	gemeente	G87	23-9-2009				
Smitsweg 6	1791PG	Den Burg	R	47	pand		boerderij dubbel hooivak; inritten aan lange zijde	rijks	35283	8-4-1976				
LOCATIE					MONUMENT			REGISTRATIE				RIJKSMONUMENTENVERGUNNINGENREGISTER		

Adres	Postcode	Plaats	sectie	perceel	soort monument	bouwjaar	omschrijving object	gemeente of rijks monument	registratie nummer	datum verzending aanwijzing	datum verzending uitschrijving	datum monumenten vergunning	nummer monumenten vergunning	omschrijving activiteiten
Smitsweg 6A	1791PG	Den Burg	R	47	pand		boerderij dubbel hooivak; inritten aan lange zijde	rijks	35283	8-4-1976		25-10-2000	BV196/2000	Vergroten van een keuken.
Spangerweg 23	1793EG	De Waal	M	1104	pand	1945	noodwoning	gemeente	GDW14	16-3-2022				
Spangerweg 26	1793EH	De Waal	N	356	schapenboet		schapenboet	gemeente	G28	23-3-1987				
Stenenplaats 5	1791EA	Den Burg	K	4159	pand		hoekpand; goede zijgevel; achtertop XVII; deuren	rijks	35315	8-4-1976		8-9-2008 21-2-1980 31-1-1979 27-1-1977	BV16R/2008 BV14/1980 BV280/1978 BV25/1977	Gedeeltelijk veranderen winkelpand; Veranderen van gevels; Geheel oprichten winkel/woonhuis; Vernieuwen winkelpand.
Stengweg 19	1795LG	De Cocksdorp	A	4439	woonhuis		breed gebouw; schilddak; hoekschoorstenen; lisenen	rijks	35279	8-4-1976		2-10-2023 1-3-2021 30-8-1978	OV3364981 OV2954409 BV168/1978	Renovatie dak Restauratie Verbouwen/veranderen woonhuis.
Stolpweg 20A	1797AV	Den Hoorn	P	735	schapenboet		schapenboet; pannendak	gemeente	G20	23-3-1987				
Stuifweg 2	1794HB	Oosterend	L	293	sluiscomplex	1913	Pompgemaal van polder Het Noorden	rijks	509350	18-5-1999				
Stuifweg 4	1794HB	Oosterend	L	392	sluiscomplex	1875	Boezemkolk met uitwateringskanalen	rijks	509348	18-5-1999		26-11-2015	OV269371	Versterking Waddendijk.
Stuifweg 4	1794HB	Oosterend	L	293	sluiscomplex		uitwateringssluys; complex 509346	rijks	509347	18-5-1999		26-06-2024 26-11-2015	OV 3462600 OV269371	Herstel uitwateringssluys Versterking Waddendijk.
Stuifweg 4	1794HB	Oosterend	L	143	molen	1878	Poldermolen het Noorden; complex 509346	rijks	35180	8-4-1976		8-6-2016	OV1265420	Restauratie poldermolen.
Stuifweg 109	1794HA	Oosterend	L	428	woonhuis		dubbele landarbeiderswoning	gemeente	G77	24-3-1987		7-3-2008 11-2005 2005	1- BV407R/2007 7-7- BV87B/2005 BV87A/2005	Gewijzigde uitvoering BV87/2005; Gedeeltelijk vergroten woonhuis; Gedeeltelijk veranderen woonhuis.
Tienhoven 8	1793EC	De Waal	N	173	schapenboet		schapenboet; rieten kap	rijks	35266	8-4-1976		7-3-2016	OV864827	Restauratie schapenboet.
Trompstraat 60	1792BL	Oudeschild	D	4360	kerk	1650	eenvoudige zaalkerk met interieur	rijks	35170	8-4-1976		29-4-2-21 22-6-1994 21-3-1962	OV2934782 BV80/1994 BV75/1962	restauratie dak/vloerafwerking Veranderen kerk/consistorie; Restaureren bestaand kerkgebouw.
Trompstraat 85A	1792BM	Oudeschild	D	2739	stolpschuur		afgesneden stolpschuur met topje	gemeente	GOU3	23-6-2009				
Veenselangweg 6	1791LS	Den Burg	N	303	schapenboet		schapenboet; rieten kap met turen	rijks	35263	8-4-1976	29-6-2020			
Vermaningspad 2	1793AK	De Waal	M	1066	woonhuis		Bijgebouw naast gesloopte vermaning	rijks	35143	8-4-1976		10-12-1998 19-4-1993 18-10-1983	BV298/1998 BV24/1993 BV152/1983	Vergroten van een serre; Vergroten van een woonhuis; Plaatsen van een serre.
Vierhuizen 3	1794GM	Oosterend	M	644	woonhuis		vissershuis met houten voorschot; zolderluik	rijks	35179	8-4-1976		3-9-1987 17-8-1979	BV190/1986 BV399/1978	Gedeeltelijk vergroten woonhuis; Gedeeltelijk veranderen woonhuis.
Vierhuizen 7	1794GM	Oosterend	M	443	woonhuis		vissershuis met houten voorschot; zolderluik	rijks	35178	8-4-1976				
Vismarkt 3	1791CD	Den Burg	K	4187	visbank	1833	Overdekte visbank	rijks	35314	8-4-1976		16-1-2019 3-2016 1992	4- OV1667851 8-9- OV171811 BV163/1992	Renovatie waaggebouw; Wijzigen functie De Waag; Veranderen waag/toiletgebouw.
Vuurtorenweg 184	1795LN	De Cocksdorp	A	5698	zeebaken	1863	vuurtoren; rond, conisch; baksteen; Q.Harder	rijks	35278	10-3-1982				
Waalderstraat 2	1791EA	Den Burg	K	4158	pand		pandje met houten voorschot achter Stenenplaats 5	rijks	35306	8-4-1976				
Waalderstraat 4	1791EC	Den Burg	K	3366	pand		dwars pandje met schilddak; roedervensters	rijks	35305	8-4-1976				
Waalderstraat 7	1791EB	Den Burg	K	4218	woonhuis		1 van 4 pandjes onder dwarskap; vm armenhuisjes	rijks	35313	8-4-1976				
LOCATIE					MONUMENT			REGISTRATIE				RIJKSMONUMENTENVERGUNNINGENREGISTER		

Adres	Postcode	Plaats	sectie	perceel	soort monument	bouwjaar	omschrijving object	gemeente of rijks monument	registratie nummer	datum verzending aanwijzing	datum verzending uitschrijving	datum monumenten vergunning	nummer monumenten vergunning	omschrijving activiteiten
Waalderstraat 9	1791EB	Den Burg	K	4219	woonhuis		1 van 4 pandjes onder dwarskap; vm armenhuisjes	rijks	35312	8-4-1976				
Waalderstraat 11	1791EB	Den Burg	K	4220	woonhuis		1 van 4 pandjes onder dwarskap; vm armenhuisjes	rijks	35311	8-4-1976				
Waalderstraat 13	1791EB	Den Burg	K	4221	woonhuis		1 van 4 pandjes onder dwarskap; vm armenhuisjes	rijks	35310	8-4-1976				
Waalderstraat 17	1791EB	Den Burg	K	3720	woonhuis		eenvoudig pandje met houten top; makelaar	rijks	35309	8-4-1976				
Waalderstraat 17A	1791EB	Den Burg	K	3720	woonhuis		eenvoudig pandje met houten top; makelaar	rijks	35309	8-4-1976				
Waalderstraat 19	1791EB	Den Burg	K	3722	woonhuis		eenvoudig pandje met houten top; makelaar	rijks	35308	8-4-1976				
Waalderstraat 21	1791EB	Den Burg	K	4188	woonhuis		eenvoudig pandje met houten top; makelaar	rijks	35307	8-4-1976				
Waalderstraat 24	1791EC	Den Burg	K	4053	object		2 gotische pinakels als stoepstenen thv nr. 24	rijks	35304	8-4-1976				
Waalderstraat 58	1791EC	Den Burg	N	2181	woonhuis	1909	Sonnevanck; wit gepleisterd; rode metseldetails	gemeente	GDB51	23-6-2009				
Warmoesstraat 4	1791CR	Den Burg	K	3731	woonhuis		pand met gepleisterde gevel; rechte kroonlijst	rijks	35303	8-4-1976		16-10-1980	BV219/1980	Veranderen van een woonhuis.
Warmoesstraat 6	1791CR	Den Burg	K	2641	woonhuis		pandje met afgeknotte ingezwenkte gevel	rijks	35302	8-4-1976		3-10-2006 1-2-2006 9-1-1988	BV166/2006 BV642/2005 BV204/1988	Gewijzigd uitvoeren BV642/2005; Gedeeltelijk veranderen woonhuis; Kapconstructie en dakkapel.
Warmoesstraat 8	1791CR	Den Burg	K	3733	woonhuis		pand met afgeknotte ingezwenkte gevel	rijks	35301	8-4-1976		29-3-1978	BV207/1977	Veranderen en verbeteren woning.
Warmoesstraat 10	1791CR	Den Burg	K	1182	woonhuis		pand met afgeknotte ingezwenkte gevel	rijks	35300	8-4-1976		12-7-1994 19-1-1988	BV115/1994 BV268/1987	Gedeeltelijk vernieuwen woonhuis; Gedeeltelijk veranderen woonhuis.
Warmoesstraat 16	1791CR	Den Burg	K	1302	woonhuis		gaaf klein pandje met houten voorschot	rijks	35299	8-4-1976				
Warmoesstraat 36	1791CS	Den Burg	K	3070	woonhuis	1800	breed pand onder schilddak; bewerkte deur XIX A	rijks	35298	8-4-1976		17-1-1983	BV194/1982	Gedeeltelijk veranderen woonhuis.
Waterweg 2	1791LH	Den Burg	O	277	stolpboerderij		langhuisstolp; rieten dak	rijks	35285	8-4-1976		1-6-1883	BV64/1983	Plaatsen schoonsteen op woning.
Waterweg 7	1791LH	Den Burg	O	281	woonhuis		Landarbeiderswoning XIX	gemeente	G79	23-6-2009				
Waterweg 12	1791LH	Den Burg	O	609	stolpboerderij		langhuisstolp ingezwenkte topgevel; bakhuis	rijks	35286	8-4-1976				
Westergeest 4	1791LJ	Den Burg	O	287	stolpboerderij		stolp dubbel vierkant; 2 houten topjes	rijks	35287	8-4-1976				
Westergeest 7	1791 LJ	Den Burg	O	2073	stolpboerderij	<1742	stolpboerderij met aangebouwd voorhuis	gemeente	G82	8-6-2021		08-04-2024 2-11-2022	BV3456494 OV3157484	Bouw agrarische stal/schuur Verbouwen monumentale stolpboerderij; realisatie van 4 appartementen
Westergeest 7A/B/C/D/E	1791LJ	Den Burg	O	2073	stolpboerderij	<1742	stolpboerderij met aangebouwd voorhuis	gemeente	G82	8-6-2021				
Westerweg 11	1791PH	Den Burg	R	893	schapenboet		schapenboet met rood pannendak	gemeente	G93	8-4-2013				
Westerweg 34	1791RG	Den Hoorn	R	348	stolpboerderij		stolp met topje en aanbouwje aan achterzijde	gemeente	G81	23-6-2009				
Westerweg 42A	1797RG	Den Hoorn	R	745	schapenboet		schapenboet	gemeente	G29	23-3-1987				
Westerweg 63	1797RE	Den Hoorn	R	378	stolpboerderij		riet gedekte stolphoeve; twee houten geveltoppen	rijks	35232	8-4-1976				
Westerweg 65	1797RE	Den Hoorn	R	135	stolpboerderij		zuivere stolpboerderij met rieten dekking	rijks	35231	8-4-1976				

Westerweg 76	17997RH	Den Hoorn	R	197	schapenboet	1860	Schapenboet geconstrueerd met enkel vierkant.	gemeente	G90	31-5-2011				
LOCATIE					MONUMENT			REGISTRATIE				RIJKSMONUMENTENVERGUNNINGENREGISTER		
Adres	Postcode	Plaats	sectie	perceel	soort monument	bouwjaar	omschrijving object	gemeente of rijks monument	registratie nummer	datum verzending aanwijzing	datum verzending uitschrijving	datum monumenten vergunning	nummer monumenten vergunning	omschrijving activiteiten
Westerweg 78	1797RH	Den Hoorn	R	197	stolpboerderij		stolpboerderij met breed voorhuis; voorschot; riet	rijks	35233	8-4-1976				
Westerweg 86	1791RH	Den Hoorn	R	234	schapenboet		schapenboet op agrarisch erf	gemeente	G89	23-6-2009				
Weverstraat 63	1791AB	Den Burg	K	4181	woonhuis		pandje met gewitte gevel; aardige details	rijks	35297	8-4-1976		16-8-1983	BV179/1983	Gedeeltelijk veranderen woonhuis.
Weverstraat 65	1791AB	Den Burg	K	4184	woonhuis		pand met gewitte gevel; aardige details	rijks	35296	8-4-1976		1-11-1978	BV370/1977	Geheel vernieuwen 2 woonhuizen.
Weverstraat 67	1791AB	Den Burg	K	999	woonhuis		pandje met gewitte gevel; aardige details	rijks	35295	8-4-1976		20-2-2007 11-1978	BV383/2006 BV370/1977	Plaatsen van een kelder; Geheel vernieuwen 2 woonhuizen.
Weverstraat 85	1791AC	Den Burg	K	4150	woonhuis		herenhuis	gemeente	GDB28	23-6-2009				
Weverstraat 99	1791 AC	Den Burg	K	3151	woonhuis	1850	Woonhuis	gemeente	GDB7	17-3-1993				
Wierstraat 2	1794BR	Oosterend	M	876	woonhuis		woning	gemeente	GOE8	27-2-1990		2-10-2023	OV3365140	Plaatsen zonnepanelen
Wierstraat 3	1794BR	Oosterend	M	1140	woonhuis		pandje met eenvoudig houten voorschot	rijks	35194	8-4-1976	28-6-2019	14-3-2018 6-9-2011	OV1558884 OV864401	Melding sloop; Plaatsen dakkapel.
Witteweg bij 30		Den Hoorn	G	634	fortificatie	1938	vm commandopost NL kustbatterij	rijks	509352	18-5-1999		17-5-2016	OV1236577	Plaatsen periscope.
Witteweg bij 30		Den Hoorn	G	634	bunker	1942	bunker met munitiedepots en manschappenverblijf	rijks	509357	18-5-1999				
Zevenhuizen 5	1794GJ	Oosterend	M	414	stolpboerderij		stolphoeve met lang voorhuis	rijks	35177	8-4-1976		15-8-1979	BV414/1978	Gedeeltelijk veranderen woonhuis.
Zuid Haffel 7	1791LD	Den Burg	O	1561	schapenboet		schapenboet; gedeeltelijk met riet gedekt	rijks	35258	8-4-1976				
Zuid Haffel 12	1791LE	Den Burg	O	731	stolpboerderij		stolpboerderij met vernieuwd voorhuis	rijks	35284	8-4-1976		27-1-2016	OV864311	Verbouw monumentale boerderij.
Zuid Haffel 12A	1791LE	Den Burg	O	731	stolpboerderij		stolpboerderij met vernieuwd voorhuis	rijks	35284	8-4-1976		27-1-2016	OV864311	Verbouw monumentale boerderij.
Zuid Haffel 21	1791LD	Den Burg	O	1825	schapenboet		schapenboet	gemeente	G32	9-10-1985				
Zuid Haffel 28	1791LE	Den Burg	O	1941	stolpschuur	1729	Stolpschuur in uitloper Hoge Berg gebied	gemeente	G92	22-1-2013	9-7-2020			
Zuid Haffel 41	1791LD	Den Burg	O	592	schapenboet		schapenboet; rieten kap	rijks	35276	8-4-1976		18-3-1993	BV1992/286	Gedeeltelijk veranderen boet.
Zuid Haffel 44	1791LG	Den Burg	O	1233	schapenboet		schapenboet; rieten kap	rijks	35260	8-4-1976				
Zwaanstraat 10	1791CM	Den Burg	K	2755	woonhuis		woonhuis XVII drie bouwfasen; dwars voorhuis	rijks	35294	18-4-1978				
ARCHEOLOGIE														
Vogelmient speelplaats	1796AP	De Koog	T	2934	grafheuvel		Grafheuvel - speelterrein	gemeente	GDK2	23-6-2009				
Polderweg/ Laagwaalderweg		De Waal	M	572	terrein		overblijfselen van nederzettingen	rijks	46036	9-3-1973				
Pompstation Kievit, Pontweg		Den Burg	R	96 371	terrein		overblijfselen van nederzettingen	rijks	46037	9-3-1973				
Immetjeshoeve, Westerweg		Den Burg	R	483 494 714 715 716 869	terrein	VII	middeleeuws grafveld	rijks	46038	9-3-1973				
Westen, 't Torenhuis, Westerweg		Den Burg	R	197	terrein	XVI	funderingen voormalige dorpskerk van Westen	rijks	46039	9-3-1973				

Terp Den Hoorn, Kleiweg		Den Hoorn	R	276	terrein		overblijfselen van nederzettingen	rijks	46040	9-3-1973					
LOCATIE					MONUMENT			REGISTRATIE				RIJKSMONUMENTENVERGUNNINGENREGISTER			
Adres	Postcode	Plaats	sectie	perceel	soort monument	bouwjaar	omschrijving object	gemeente of rijks monument	registratie nummer	datum verzending aanwijzing	datum verzending uitschrijving	datum monumenten vergunning	nummer monumenten vergunning	omschrijving activiteiten	
De Oude Hoorn, Stolpweg		Den Hoorn	P	147 148	terrein		overblijfselen van vroege dorp Den Hoorn	rijks	46041	9-3-1973					
BurgzandNoord		Waddenzee	U	33 36	maritiem terrein	XVII-XVIII	zes scheepswrakken	rijks	532120	7-3-2014		9-6-2020	RCE-136185	Opgraving scheepswrak BZN-9	
Wezentuin, Vismarkt, Grote Plaats, Burgwal, Parkstraat, Binnenburg		Den Burg	K	2740 3524 3788 3789 3810 3813 3990 4060 4262	terrein		overblijfselen van ronde burcht; overblijfselen van nederzettingen	rijks	46042	9-3-1973		19-1-2021	RCE-160232	Uitbreiding bouwwerk Vismarkt 7a	

ISSN: 2468-3280 (print)
ISSN: 2665-9379 (online)